

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, decembra 1885.

12. zvezek.

Druga adventna nedelja.

I. Sad Kristusovega prihoda. — II. Hromi hodijo.

Hromi hodijo. Mat. 11, 5.

Kadar ni hišnega očeta doma, pa ima kmalo zopet k domu priti, ali kadar kakega sorodnika, znanca, prijatelja ali dobrotnika pri hiši pričakujejo, mati otroke tolaži in s tem k pridnosti priganja, da jim pravi: „Otroci, pridni bodite in ubogajte, kmalo, čez dva, tri dni pridejo oče ali stric ali gospod in vam bodo tudi to ali uno prinesli, če se bote prav zadržali!“ In glejte: To upanje otroke z veseljem navdaja in jih res tudi k večji pridnosti priganja.

Enako, ljubi moji, se z nami godi v adventnem času! Dobra mati, sv. katoliška cerkev, tudi nam svojim vernim otrokom zdaj v adventu prihod našega največjega prijatelja in dobrotnika, našega Zveličarja Jezusa Kristusa napoveduje in nas k spreobrnjenju in poboljšanju opominja, če hočemo njegovega prihoda vredni postati in sad njegovega prihoda uživati. Zakaj to je gotovo: Če Jezus k nam v naše srce pride, ne bo prišel prazen, ampak prinesel bo s sabo svoje nebeške darove in ponavljal bo v nas in nad nami na duhovni način tiste čudeže, ki jih je pri svojem prvem prihodu na zemljo očitno in telesno nad ljudmi skazoval. Kamor je on prišel, tam so se godili ti čudeži, kakor sam pravi Janezovima učencema: *Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtev vstajajo in ubogim se evangelij oznanuje.* To, ljubi moji, se bo zdaj tudi nad nami ponavljalo na duhovni način. Če bomo zdaj v adventu Jezusa vredno sprejeli v svoje sree, bodo tudi med nami slepi spregledali, hromi bodo zopet hodili, gobovi bodo očiščeni, gluhi

bodo zopet slišali in do zdaj na duši mrtvi bodo zopet k duhovnemu življenju vstali!

Slišali smo že, kateri so slepi na duši in kako se bo nad njimi poznal sad Kristusovega prihoda. Poglejmo toraj danes: 1. Kdo so hromi na duši in 2. kako se bo nad njimi sad Kristusovega prihoda razodeval. Naj bo vse k večji časti božji!

I. Hrom ali kruljev človek je velik revež. Svojih udov, posebno svojih nog ne more ali čisto nič ali pa le s težavo in s pomočjo bergelj rabiti. Vsled tega si tudi ne more svojega živeža prislužiti in mora druge z beračenjem nadlegovati. In takim revežem je ljubi Jezus pomagal, ko je po zemlji hodil; on jim je s svojo vsega-mogočno besedo zopet zdrave ude dodelil, da so lahko hodili. Tako je ozdravil mrtvoudnega ležečega na postelji (Mat. 9, 2.); bolnika, ki je bil 38 let bolan (Jan. 5, 5.); ženo zvezano in sključeno 18 let (Luk. 13, 16.) in sploh veliko družih v enakih boleznih.

Tudi pri nas ni brez hromih in kruljevih. Nekteri imajo skrnino in si sami skoraj nič pomagati in tudi iz postelje ne morejo; nekteri pa le prav počasi, s težavo ob palici hodijo.

Ti so res reveži in usmiljenja vredni! Ali povem vam, so še drugi kruljevi med nami in teh je veliko več, so namreč na duši kruljevi!

Kteri so pa na duši kruljevi?

Tu najdemo precej med otroci veliko kruljevih. Otroci, ti-le vaši otroci imajo sicer urne noge in počasi še hoditi ne znajo; naj gredo v cerkev ali v šolo, naj gredo iz cerkve ali iz šole, vselej letajo kakor za stavo. In vendar pravim, da so kruljevi. Kako to? Kadar je treba na ulice, med otroke in k igri, leté in hité, da jim sape zmanjkuje; kadar pa jim stariši kaj vkažejo, jim pa kar noge odpovedo, da se z mesta ganiti ne morejo.

Hromi in kruljevi na duši so tisti mladi ljudje, ki lahko in urno hodijo, kadar so vabljeni v družbo; katerim pa noge kar zastanejo, kadar jih predpostavljeni na delo ali po opravkih pošiljajo.

Duhovno hromi so tisti mladi ljudje, fantje in dekleta, ki imajo neznano urne in gibčne noge pri plesu in se cele ure in noči ne naveličajo rajanja, katerim pa skrnina v noge stopi, kakor hitro bi bilo treba iti v cerkev obiskovat sv. križev pot.

Duhovno kruljevi so tisti fantje in možje, ki še dosti radi hodijo po delu in svojih opravkih, ki se pa kar premakniti ne morejo,

kadar bi bilo treba iti h krščanskemu nauku ali pa do cerkve še pridejo, le na zadnje opešajo, da med pridigo v cerkev ne morejo.

Hromi na duši so tisti, ki jih noge v krčmo in po pregrešnih potih prav lahko nosijo, katerim pa vse odpové, kadar bi bilo treba iti k božji službi.

Duhovno kruljevi so tisti, ki vsako pot najdejo in večkrat hodijo — le pot k spovedi — tista jim je odveč.

Duhovno kruljevi so tisti, ki lahko in brez težave na vsako drevo splezajo, vse jesene obsekajo, le v cerkvi jim postanejo noge trde in neukretne, da se še pred sv. rešnjim Telesom pripogniti in poklekni ne morejo.

Duhovno kruljevi so tisti, ki ob nedeljah lahko hodijo in lazijo za divjaščino, ki s ptujci ob nedeljah plezajo po strmih gorah; veliko ložjo in bližnejšo pot v cerkev pa opuščajo.

Duhovno kruljeve so tiste ženske, ki hodijo v vas k sosedom in bližnjega obirajo, h kakšnemu bolniku iti pa jih precej pretežko stane.

Duhovno kruljevi so tisti, ki za vsako malo stvarico okoli gosposke in po kancelijah letajo, namesto da bi se pri svojem duhovnem pastirju ali pa pri županu z lepo pogovorili in sprijaznili, kar bi bilo veliko bližje in boljši kup.

Duhovno kruljevi so tisti, ki v boleznih letajo okoli vsih zdravnikov, apotekarjev, padarjev in mazačev, duhovnih zdravil pa, ki so jim v domači cerkvi na ponudbo, ne marajo.

Iz tega vidite, ljubi moji, da je res veliko kruljevih med nami. In kdo jih bo ozdravil? Kdo drugi, kakor On, ki je že pri svojem prihodu hromim dajal, da so zopet hodili. Kteri bodo tedaj ta advent Jezusa vredno pri sv. obhajilu prejeli, bodo tudi dušno zdravje zadobili.

II. In kako se bo nad njimi sad Kristusovega prihoda razodeval in kazal?

Sad Kristusovega prihoda se bo nad do zdaj duhovno kruljevimi tako kazal, da bodo široko cesto pregreh zapustili in od zdaj naprej po ozki poti pokore in zatajevanja hodili. Kazal se bo v tem, da bodo, do zdaj leni v božji službi, zanaprej goreči v obiskovanji cerkev in sv. zakramentov.

Kruljevi otroci bodo zanaprej ravno tako urno na povelje starišev ubogali, kakor so urni pri igri in v družbi.

Fantinom se bodo pozdravile noge, da jih ne bodo samo do cerkve prinesle, ampak tudi k pridigam in da jih ne bodo več od božje besede proč nosile.

Dekleta bodo ozdravela na nogah, da jih bomo zanaprej zastonj iskali na plesiščih, pač pa jih bomo večkrat najdi v cerkvi in pri križevem potu.

Možakom se bodo potrdile noge, da jih bodo vendar v časih tudi h krščanskim naukom prinesle.

Pijancem se bodo popravile noge, da jih ne bodo več v nevarnost nosile, ampak da jih bodo ob času in trezne domu prinesle.

Nečistim se bodo ozdravile noge, da jih ne bodo več na ponočevanje in v grešno znanje nosile, ampak po poštenih potih.

Žene ne bodo hodile zanaprej po hišah opravljat in obrekovat, ampak bolnike obiskovat in tolažit! Z eno besedo: Godilo se bo zanaprej po besedah sv. Pavla, da bomo kakor po dnevi pošteno hodili, ne v požrešnosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti. (Rim. 13, 13.)

Takih zgledov, ljubi moji, da marsikteri, ki je pred po hudobnih potih hodil, razsvitljen z lučjo božje milosti na pravo pot pride in potem do konca po pravi poti hodi, imamo veliko v življenji svetnikov. Sploh spadajo vsi pravi spokorniki v to vrsto. Izmed mnogih naj vam le en zgled navedem. (Kerschbaumer str. 117.)

Frančišek Sijenski, rojen leta 1211, je bil v svoji mladosti cvet vsih hudobij. Od dobre in bogate hiše doma je brez dela pohajkoval cele dni, pri igri in pijači je sedel cele noči in vlačil se je okrog z nesramnimi osebami. Več let ni šel več v cerkev, ne k zakramentom. Njegov jezik je bil ves umazan in je bruhal najhujše kletvine in najgrše kvantanje. — Mati se je zavoljo takega življenja svojega sina do smrti žalila; Frančišek pa se je še njene smrti veselil, češ, zdaj mi bo saj mir dala. Ker je s pijančevanjem in pohajkovanjem vse zapravil, je šel na zadnje med roparje in je njih glavar postal in kot tak je ljudi na razne načine sleparil in škodoval. Zdaj se je napravil za puščavnika, zdaj je zopet delal se za slepca in pri cesti sedé beračil. Barval si je brado in lase; zdaj je imel črno zdaj sivo brado; delal se je danes kruljevega, jutri mutastega. Zdaj je sključen, zdaj po konci hodil. Vse to pa je delal, da je lože goljufal in kradel. Ali glejte! Tudi njega je milost božja obsijala in iz kruljevega ga je zdravega in sposobnega storila za božje kraljestvo. Neko noč je vse zaigral, tudi obleko, katero je na sebi imel. V obupnosti zakliče: „Zdaj zastavim še svoje oči!“ Komaj pa je to izrekel, ga začnejo oči skleti in v eni minuti je bil slep na obe očesi. Pa Bog, ki le zato udari, da zopet zaceli, je Frančiška le zato s slepoto udaril, da mu je zato notranjo luč dodelil, da ga je k spoznanju njegovih hudobij pripravil. Neznana žalost ga obide in strah pred sodbo ga prevzame. Pri tisti priči poklekne in obljubo naredi, da bo šel iz Laškega na daljno božjo pot k sv. Jakobu v Kompostelo na Španjskem. Čez dolgo in po velikih prestanih nevarnostih in težavah je slednjič vendar prišel

na sveti kraj. In tam je na grobu sv. aposteljna Jakoba z obilnimi solzami prosil odpuščanja za svoje neštevilne in velike pregrehe zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa in zavoljo priprošnje sv. Jakoba. Pa glejte! Usmiljeni Bog mu je več dal, kakor je prosil; dodelil mu je namreč odpuščanje vsih grehov, pa dal mu je tudi zopet pogled nazaj. Frančišek še bolj omečen po tej nezasluženi dobroti božji, kot popred ostrašen po zasluženi kazni, se je popolnoma svetu odpovedal, je v samostan stopil in je potlej kot pobožen menih več duš za nebesa pridobil, kakor jih je popred pohujšal. Umril je v sluhu svetosti.

Glejte, preljubi, tega zgubljenega grešnika. Bil je popred duhovno slep in kruljev, videti ni hotel prave poti in tudi ni hotel po nji hoditi. Ali milost božja je storila, da je zopet spregledal, da je iz kruljevega postal zopet zdrav, da je zapustil pot pregrehe in stopil na pot prave in resnične pokore.

Če tudi ne v takih hudobijah, kakor ta Frančišek, če tudi ne tako hudo kruljev in slep, kakor on, je pa vendar marsikteri tudi med nami duhovno kruljev, ki je do zdaj le bolj po prepovedanih in pregrešnih, malo pa in zanikerno po pravih potih hodil. Milost božja pa, ki je tega Frančiška in toliko drugih grešnikov ozdravila in spreobrnila, zamore tudi naše kruljeve ozdraviti in na pravo pot pripeljati.

Zato se k Tebi obrnem, o Jezus, in Tebi priporočim kruljeve te fare. Daj jim spoznanje in moč, da še ob času, precej zdaj v adventu, svoja sedanja hudobna pota zapusté in da se nemudoma na pot pokore podajo in po taisti do konca stanovitno hodijo. V ta namen usliši nas, o Jezus! Amen.

J. A.

2. Zatajevanje samega sebe.

Kaj ste šli vun gledat, človeka mehko
oblečenega? Mat. 11, 9.

Vsi, kateri so nedolžna srca ohranili, vsi, kateri so resnično pokoro storili, vsi, kateri so v dobrem do konca stanovitni ostali: so se z veseljem pregrešnemu svetu odpovedali, so sami sebe zatajevali, so svoje meso križali in hodili po ozki poti, ktero je Kristus oznanoval. Nobeden ni bil izvzet in tudi zdaj ni, naj bo visokega ali nizkega stanu, naj bo bogat ali reven, naj bo močan ali slab; vsakteri je dolžan sam sebe zatajevati. Ako bi bil kdo brez te dolžnosti, bi bil gotovo sv. Janez Krstnik, kateri je bil popred posvečen, kakor rojen,

o katerem priča naš Zveličar, da ni bilo svetejšega od žene rojenega, kakor on. Vendar tudi o njem nikjer ne beremo, da bi bil opustil samega sebe zatajevati. Ravno sv. Janez Krstnik, kateri je bil pred Kristusom poslan in že pred rojstvom posvečen, je živel v vedni pokori. Kdo ne vé, da je on vse dni svojega življenja od prve mladosti prav do groba v vednem zatajevanji preživel? On je vedno mehko življenje sovražil, le slabe jedi vžival, ostra spokorna oblačila nosil, vse posvetno zaničeval in tako ostro pokoro delal, da je Jezus ljudstvo lahko vprašal: „Kaj ste šli gledat, morebiti človeka v mehko oblečenega?“ Po tem vprašanju je hotel naš Zveličar na znanje dati ostro življenje, s katerim je sv. Janez Krstnik v puščavi svoje meso zatiral in samega sebe zatajeval. Tako je moral živeti ta, kateri je pot našemu Zveličarju pripravljal in tako mora živeti tudi vsaki, kateri hoče za njim hoditi.

Kdor hoče nedolžno živeti, mora sam sebe zatajiti; kdor hoče v dobrem stanoviten ostati, mora sam sebe zatajiti; kdor hoče pravo pokoro storiti, mora sam sebe zatajiti: vsaki tedaj, brez razložka, kdor hoče enkrat za Kristusom v nebesa priti, mora temu svetu odmreti, križ na-se vzeti, za Kristusom hoditi, samega sebe zatajevati. Zatoraj vas hočem danes prepričati, da je zatajevanje samega sebe naša dolžnost in podučiti, kako zamoremo to dolžnost spolnovati.

Samega sebe zatajevati se pravi: vsemu se odpovedati, kar nas moti ali kar nam brani pobožno in sveto živeti; samega sebe zatajevati se dalje pravi: poželjivost gasiti, hudo nagnenje zatirati, greh opustiti, če nam še toliko dobička ali veselja obeta in prav storiti, če je nam še toliko težko in zoperno; samega sebe zatajevati se pravi: svojo voljo božji volji podvreči, tako, da človek le to stori, kar Bog hoče in nikdar tega, kar sam želi. To je zapopadek zatajevanja samega sebe in tako zatajevanje je naša dolžnost.

Krščanstvo nam naklada večkrat težavne reči, tirja včasih veliko od nas, tako, da se spačenemu in slabemu človeku mnogokrat zdi, da vse to storiti je nemogoče, zato, ker se človeška volja zoperstavi, pregrešno nagnenje se punta, ker je meso slabo; pri vsem tem pa moramo spolnovati, kar nam krščanstvo nalaga, kar se pa brez obilnega prizadevanja in brez zatajevanja samega sebe ne more zgoditi. Iz tega se vidi, da je zatajevanje samega sebe vsakteremu potrebno, kdorkoli želi zveličanje doseči. In ravno to je, kar Kristus tako ostro

priporoča, da brez tega ne moremo njegovi služabniki biti, po krščansko živeti in Bogu dopasti. (Luk. 9, 23.) *Ako kdo hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe.* In sv. Pavel pravi: *Kteri so pa Kristusovi, so svoje meso, greh in poželjenje križali.*

Zatajevanje je tedaj 1. potrebno nedolžnim. Tudi v nedolžnih ljudeh je zmiraj nagnenje k hudemu zavoljo izvirnega greha; tako hudo nagnenje, ako se mu ne zoperstavi, prihaja zmiraj močnejše, zmiraj hujše in pripelje brez zatajevanja samega sebe tudi pobožne, svete ljudi v grehe in hudobije. Ne samo na duši, ampak tudi na telesu občutimo popačenost; — meso, kakor pravi sv. Pavel, se punta zoper duha in namesti, da bi truplo duši podložno bilo, se narobe zgodi, truplo dušo v sužnost spravlja in čez njo gospodari. Naši poželjivosti mnogokrat dopade, kar pamet zavrže, kar pa pamet tirja, je naši poželjivosti večkrat zoperno. Iz tega se vidi resnica, od ktere se bere (Rim. 7, 14. 15.), namreč: *Mi vemo, da je postava duhovna, jaz pa sem mesen, pod greh prodan. Zakaj, kar delam, ne spoznam, ne storim namreč dobro, kar hočem, ampak storim hudo, kar sovražim.* Tedaj če človek tudi dobro hoče, ga neka spačenost k hudemu vleče in če tega nagnenja ne zatira in sicer brž od začetka, ne bo dolgo ohranil nedolžnosti. Nagnenje k hudemu je v začetku enako iskri; če se iskra v začetku ne pogasi, se napravi velik ogenj, kateri zamore vasi in mesta pokončati. Ravno tako je tudi nagnenje k hudemu, če se ne premaguje in gasi, prihaja večje in večje in pripravi človeka v strašne pregrehe in velike krivice. Nagnenje k hudemu je enako derečemu potoku; če se mu dosti močan jez ne postavi, ga raztrga, se razlije čez travnike in njive, potegne za seboj ali pa pokonča, kar najde: ravno tako nagnenje k hudemu, če se z zatajevanjem samega sebe ne ukroti, popači človeka na duši in na truplu in ga potegne v večno pogubljenje za seboj. Tudi nedolžni tedaj morajo svoje meso zatirati, poželjivost gasiti, sicer postane truplo razuzdano in gospodari čez dušo, človek pozabi, kaj je dolžan Bogu in svoji duši in le poželjivemu mesu streže in zajde tako na pot pogubljenja. Žalostni zgledi te resnice so nam Savel, David, Salomon, Juda Iškarijot itd. Savel je bil pobožen mladenec, izvolil ga je Bog za prvega kralja v Izraelu. Ker se pa Savel v začetku ni zoperstavil svojemu hrepenenju po posvetni časti, je Boga zapustil in se na duši in truplu pokončal. — Davida sv. pismo svetega imenuje, ker pa svojih oči ni odvrnil od radovednih pogledov, je zabredel v prešeštvo in je postal ubijalec. — Salomon je bil v mladosti Bogu dopadljiv; ko bi bil svoje hudo poželjenje krotil, bi ne bil tako daleč zašel ter celo vero zgubil. —

Juda Iškarjot je bil bogaboječ mož, ko ga je Jezus poklical v število sv. aposteljnov; ko bi bil on nagnenje k bogastvu krotil, bi ne bil postal lakomnik in ne bil bi prodal Kristusa svojega Učenika. — Odgovorite mi pa tudi vi, kateri ste še nedolžni, ali niste ravno s tem nedolžnost ohranili, da ste hudo nagnenje zatirali, sami sebe zatajevali? In tisti, kateri ste v greh padli, — kaj je vzrok vaše zgubljene nedolžnosti? Opustili ste zatajevanje in premagovanje! O ljubi kristijan! Ako imaš nagnenje k lakomnosti, zaduši ga in pripravi svoje srce, da bo z malim zadovoljno, drugače boš zabredel v mnogovrstne krivice, v zadrege, ktere ti nastavlja hudobni duh s posvetnim blagom. — Imaš nečisto poželjenje, pogasi ga v začetku, odreci svojim počutkom vse prepovedano veselje, sicer bo začel nečisti duh v tebi kraljevati in nobeno nagnenje ne pripravi človeka v tolike grdobje, kakor ravno nečistost. — Imaš morebiti nagnenje do nezmernosti ali požrešnosti v jedi in pijači, delaj temu nagnenju nasproti, če ne, boš sam sebi v roke dal ključ do vseh pregreh. — Si morebiti od nature nagnen k jezi, premaguj nevoljo precej v začetku, zadržuj jezo in uči se od Jezusa pohleven in potrpežljiv biti. Pazi na svoje oči, da ti priložnost k grehu ne pokažejo in tudi na ušesa, da skoz nje grde besede k srcu ne pojdejo. Premaguj svoj jezik in preudari vsako besedo, preden jo izrečeš, da jezik ne bo kriv tvojega pogubljenja. Odpovej se vsakemu dobičku, vsakemu veselju, vsaki časti, ako veš, da prav ni in vzemi vse težave prostovoljno na-se, ktere ti božja previdnost pošlje. Od svetnikov, kateri so že v kraju veselja, od mučencev, od menihov in puščavnikov se učimo sami sebe zatajevati, če hočemo nedolžnost ohraniti! (Izgledi.)

2. Če je pa zatajevanje že nedolžnim potrebno, koliko bolj tistim, kateri so nedolžnost že zgubili, ker ti zamorejo le po poti resnične pokore zveličanje doseči. — Spokornikom je zato potrebno, da se vredni storé milosti spreobrnjenja, da jo ohranijo in do zadnjega stanovitni ostanejo. Hudobno nagnenje se mora tako rekoč obrezovati, ker vsak greh pusti v srcu korenine, ktere hudobne mladike poganjajo in ktere se morajo z zatajevanjem zadušiti. Kakor vrtnar, če je tudi pri drevesu nepotrebne in škodljive mladike porezal, ne zapusti drevesa za zmiraj, ampak večkrat prirezuje, kakor hitro se nepotrebne mladike zopet pokažejo, ravno tako mora tudi spokornik vsako hudo nagnenje, kakor hitro se zopet zbudi, zadušiti, če hoče, da ne bo zopet v greh padel, ker resnična pokora ne obstoji v tem, da človek le za en pot greh zapusti, temuč v tem, da se več v greh ne povrne in za storjene grehe zadostuje. Toraj mora vse, kar je popred

k grehu pomagalo, zdaj pokorjeno biti, kar se pa brez zatajevanja samega sebe ne more zgoditi. Če bi bil sv. Pavel zdaj na svetu, on bi tirjal to, kar je tirjal od ljudi svojega časa, ko je govoril: *Po človeško govorim k vam zavoljo slabosti vašega mesa, kakor ste do zdaj dali svoje počutke v sužnost nečistosti in goljufije, tako zdaj svoje ude podvrzite pravičnosti, da sveti postanejo.* So bile vaše oči do zdaj predrzne, da ste zoper zapoved Najvikšega svoje poglede na to obračali, kar slabe misli obuja in v greh vabi, zdaj ni zadosti, da jih zanaprej od taeih pregrešnih pogledov obvarujete; vi morate svoje poprejšnje nesramne poglede z grenkimi solzami umivati po zgledu kralja Davida. David je potem neprenehoma solze točil, ko je grešil in spoznal svojo pregreho, tako je zatiral poželjivost oči in jih je kaznoval, ker so mu bile oči pokazale priložnost k grehu. — So imela vaša ušesa dopadajenje nad pregrešnimi pogovori in nečistimi besedami, ni zadosti, da zanaprej nočete več kaj tacega poslušati, ampak vi morate v prihodnje radi poslušati dobre opomine, lepo svarjenje, božjo besedo in storiti, kakor sta storila sv. Pavel, sv. Avguštin, kakor je storila sv. Marija Magdalena, tem ni bilo ljubšega potem, ko so se bili podali na pot poboljšanja, kakor kaj o Bogu in božjih rečeh slišati. — Če je bil vaš jezik tako hudoben, da je brez vse ljubezni bližnjemu dobro ime odvzel ali nedolžnost pohujšal, lagal in preklinjal, ali kaj nečistega govoril; ni zadosti, da zanaprej vse vaše besede že naprej premislite, nekaj več je treba, kar ste z jezikom grešili, morate tudi z jezikom popraviti, dobro ime povrniti, svojega bližnjega s svojimi pogovori od hudega odvracati in k dobremu nape-ljevati. Sv. Peter nam tukaj kaže, kako se imamo v tej reči ravnati; z jezikom se je bil pregrešil, ker je svojega Gospoda trikrat zatajil, z jezikom je potlej tudi Kristusa pred vsem svetom spoznal; trikrat je potrdil, da Jezusa ljubi. — Je bila do zdaj vaša roka ptujega blaga željna; ni zadosti, da v prihodnje vsakemu svoje pustite; če imate ptuje blago, ga morate povrniti, svojo roko usmiljeno odpirati in od svojega revežem miloščino deliti. Tako je storil Cahej, ki je polovico svojega premoženja med uboge razdelil in bil pripravljen krivico čvetero povrniti. — Kteri ste bili do zdaj nezmerni v jedi in pijači ali v posvetnem veselji, ni zadosti, da ste zanaprej zmerni, vi si morate tudi pritrgovati v jedi in pijači, post si morate nakladati. Lep izgled v tej reči so nam prebivalci mesta Ninive. S pija-nostjo in nečistostjo so grešili, potem niso samo od teh pregreh od-nehali, ampak so tudi spokorna oblačila oblekli, ostra dela si naložili in se močno postili.

Kako morajo spokorniki sami sebe zatajevati je prav lep izgled sv. Pavel. Če tudi popolnoma spreobrnjen in Bogu udan je vendar sebe zmiraj ostro držal in govori sam o sebi tako-le: *Jaz tarem svoje telo in ga v sužnost devam, da bi, ker drugim sv. evangelij oznanujem, sam ne bil pogubljen.* (I. Kor. 9, 27.) To vem, da zatajevanje samega sebe ni lahko, ker človek ni samo dolžan svoje srce spreobrniti, ampak tudi svojim počutkom veliko odreči in svoje truplo ostro imeti; vendar pa je potrebno, in to niso misli enega samega človeka, ampak nauk cele katoliške cerkve, katero sv. Duh vodi. Poslušajte, kaj sv. katoliška cerkev v Tridentinskem zbirališču tirja, ona pravi: *Popolnoma odpuščenja mi brez veliko solz in ostrih spokornih del ne moremo nikdar doseči.*

Toraj ne odlašajmo več, ampak začnimo zatajevati sami sebe: kar zadeva našo pamet, da jo bomo podvrgli božjemu razodenju in se voditi dali po postavah sv. evangelija, po resnicah sv. katoliške vere, ne pa po svojih menitvah. Zatajujmo sami sebe, kar zadeva našo voljo, da ne bomo nikoli po svoji volji delali, ampak vselej le to storili, kar Bog hoče, to ljubili, kar Bog ljubi, to sovražili, kar Bog sovraži. Zatajujmo sami sebe, kar zadeva telo in njegove počutke, ostro ravnajmo s svojim truplom, opustimo vse, kar pamet zavrže, če je za telo še tako dobro ali prijetno, storimo pa tudi vse, kar pamet tirja, če se nam tudi še tako težavno in zoperno zdi. Pazimo na vse svoje počutke, posebno na oči in ušesa, skoz ktere greh prihaja, kakor skoz vrata k srcu in ne dovoljujmo svojim počutkom ničesar, kar bi bilo za dušo škodljivo. Eno samo dušo imamo, to zveličati mora naša največa skrb biti; toraj iščimo le božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo nam bo privrženo. Amen.

† Anton Potočnik.

Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije.

I. Sv. čistost — nad vse cenjena v nebesih.

Blagor jim, kateri ohranijo moja pota.

Preg. 8, 32.

Spet danes, že četrtkrat, sem se namenil o najlepši Marijini čednosti, namreč o sveti čistosti, govoriti ter vam njene prednosti razlagati, in sicer Mariji prečisti Devici v čast, vam pa, dragi

poslušalci, v dušni prid in v zveličanje, saj ravno vsim čistim in nedolžnim veljajo besede: *Blagor jim, kateri ohranijo moja pota.*

V svoji prvi pridigi sem vam prvo prednost svete čistosti razkladal, rekel sem: Čistost je lepota našega telesa, ker mu k moči, k trdnemu zdravju, tudi k dolgemu življenju pripomore, in če je Bog človeku tudi telesno lepoto dal, mu jo sveta čistost dolgo časa ohrani, ako mu previdnost božja kake bolezni ne pošlje. V drugi pridigi sem vam razlagal, da je sveta čistost življenje in posvečenje naše duše ali z družimi besedami: sv. čistost oživlja in posvečuje našo dušo, da se z nekako lahkoto k Bogu v nebesa povzdiguje, da lahko in z veseljem moli in se s svojim ženinom Jezusom Kristusom zaročuje in se ž njim zedinja, kakor piše sv. Ambrož: *Deviška duša se povzdiguje nad oblake, nad podnebjje, nad angelje in nad zvezde in najde Sina božjega na Očetovi desnici.* — V tretje sem vam obširneje pripovedoval, kako je sveta čistost studenec notranjega miru in pokoja, studenec nebeškega veselja, nasproti pa je nečistost kalni vir dušnega nepokoja, mnogih težav in britkost, notranjega grizenja.

Danes pa, ko obhajamo veseli deviški praznik brezmadežnega spočetja prečiste Device Marije, vam bom bolj v kratkem razložil še tri prednosti svete čistosti: 1. Sveta čistost nas dela angeljem podobne. 2. Bog čiste deviške duše ljubi s posebno ljubeznijo. 3. Bog plačuje v nebesih sveto čistost s posebnim veličastvom.

I. Sveta čistost nas dela angeljem božjim podobne in še celo enake.

Jezus Kristus, čistim dušam ljubeznjivi prijatelj, pravi: *Ob vstajenji namreč se ne bodo ne ženili, ne možile, temuč bodo kakor angelji božji v nebesih.* (Mat. 22, 30.) *Zakaj nič več ne bodo mogli umreti; angeljem namreč so enaki in so otroci božji.* (Luk. 20, 36.) *Nihče naj se ne čudi, govori sv. Ambrož, da se čiste duše angeljem primerjajo, one, ki se z Gospodom angeljev zaročijo.* (Lib. I. de Virg.)

Kar je pa še več: čiste, deviške duše so že na tem svetu, dasi ravno so še v strohljivem mesu, angeljem podobne. Sv. Štefan, diakon, deviški mladenec, nam je tega živa priča. Srditi judje ga zgrabijo, ga v sodnjo hišo tirajo ter se ž njim prepirajo, sv. pismo pravi: *Gledali so nanj vsi, kateri so sedeli v zboru in so videli njegovo*

obličje, kakor obličje angeljevo. (Djan. ap. 6, 15.) Sveta nedolžnost se je tedaj Štefanu na obrazu svetila ter ga storila angelju podobnega.

Sv. Janez, deviški apostelj, je videl angelja in je hotel na svoj obraz pasti ter ga moliti. Angelj pa mu reče: *Glej, da tega ne storiš, zakaj služabnik sem s teboj vred in s preroki, tvojimi brati, in z njimi, kateri ohranijo besede prerokovanja teh bukev.* (Raz. 22, 9.) Angelj imenuje tukaj sv. Janeza in druge deviške preroke sebi enake služabnike božje. — Zatoraj vpraša sv. Krizostom, rekoč: *V kateri reči, prosim, so se od angeljev razločili Elija, Elizej, Janez, ti pravi ljubivci devištva?* (in odgovori) *v nobeni reči ne, kakor le v tej, da so imeli umrljivo naturo.* V čistosti pa so bili njim enaki. (Lib. de Virg.) — Sv. Efreem, cerkveni učenik, pravi: *Čistost pa naredi človeka v angelja.* — In sv. Ambrož piše: *Kdor čistost ohrani, je angelj, kdor jo pa zgubi, je satan. Angelji so po naturi čisti* (ker so čisti — brez hudega poželjenja), *človek pa je čist po čednosti* (če namreč svoje hudo poželjenje v sebi zatira), *zato se lahko po tej čednosti z angelji meri.* — Sv. Bernard, cerkveni učenik, pravi, da se čist človek in angelj le po blagovitosti ali srečnosti ločita, ne pa po čistosti; če je ravno angeljeva čistost blagovitnejša ali srečnejša, ker je v nebesih (brez vseh skušnjav), je pa vendar človekova čistost močnejša, ker se še tukaj s svojimi sovražniki močno vojskuje.

O vi čisti mladenči in ve čiste device, ki se s sovražniki svoje čistosti junaško vojskujete in jih z milostjo božjo podpirani premagujete, kako srečni ste, ker so angelji nebeški vaši bratje, vaši zvesti tovariši, vi pa ste njim po svoji čistosti podobni. Zatoraj moram s sv. škofom Ciprijanom reči: *Kar mi še-le v prihodnosti* (v nebesih) *bomo, to ste ve, čiste duše, že zdaj biti jele, ve že na tem svetu veličastvo prihodnjega vstajenja v sebi imate in ker brez posvetnega madeža skozi svet greste in ker čiste* (deviške) *ostanete, ste božjim angeljem enake.*

O sveta čistost, ki trohljivega človeka že tukaj na zemlji božjim angeljem podobnega — še celo enacega — delaš, kdo izmed nas bi te ne čislal, te ne ljubil, po tebi ne hrepenel in te ne ohranil in kakor dragi kamen skrbno ne varoval? O gotovo te bo skrbno varoval, kdor tvojo imenitnost in vrednost prav pozna.

Preljubi, da bote pa to prelepo in neprecenljivo čednost, namreč sveto deviško čistost, še bolje spoznali, jo visoko cenili in skrbno varovali, vam hočem še eno njenih prednost razložiti in ta je ta-le:

II. Bog čiste, deviške duše ljubi s posebno ljubeznijo.

Bog sicer vse ljudi ljubi, ker je vse vstvaril; tudi največe grešnike, če se resnično poboljšajo, po očetovsko sprejema; toda nedolžne, čiste, deviške duše imajo prednost v njegovem očetovskem srcu. To resnico nam razodeva sv. Duh po ustih Modrega v sv. pismu, rekoč: *Čistost pripelje (človeka) najbliže k Bogu.* (Modr. 6, 20.) In sv. Bazilij pravi: *Čistost dela človeka Bogu najbolj podobnega.* Gotova resnica pa je: Kolikor bolj je kdo Bogu podoben, toliko bolj ga tudi Bog ljubi. Saj že človeški oče tistega svojega otroka najbolj ljubi, kateri mu je najbolj podoben in po njegovi volji živi: koliko bolj šele nebeški Oče ljubi tiste svoje otroke, kateri so mu po čistosti najbolj podobni. Kako presrečno Bog čiste in nedolžne duše ljubi, vam hočem z nekaterimi zgledi iz sv. pisma in iz življenja svetnikov pojasniti.

Jezus Kristus, Sin živega Boga in Odrešenik sveta, si je sam mater izvolil in ta njegova izvoljena mati je Marija prečista Devica, Devica vseh devic. — Sin božji si je izvolil rednika, kateremu je sebe in svojo deviško mater v oskrbovanje in v varstvo izročil in mu je bil pokoren, in ta njegov izvoljeni rednik sv. Jožef je bil po besedah sv. evangelija pravičen mož; bil je najčistejši ženin najčistejše neveste, vselej Device in Matere božje. Ali ni Jezus Kristus s to svojo izvolitvijo in naredbo dovolj očitno pokazal, kako močno ljube so mu nedolžne, čiste in deviške duše?

Ozrmo se pa še tudi na aposteljne in lahko se bomo prepričali, da imajo čiste duše spredbo v milem Jezusovem srcu. Med aposteljni je bil eden, ktereга je Jezus posebno ljubil; drugi učenci so ga imenovali ljubčeka Gospodovega, to je učenca, ki ga Gospod posebno ljubi, Janez mu je ime, in ta apostelj Janez je bil Sinu božjemu tako ljub, da se je smel pri zadnji večerji na njegove prsi nasloniti ter svojo glavo na njegovo presveto Srce položiti in Odrešenik na križu mu še celo izroči v varstvo svoj najdraži zaklad na svetu — svojo prelubeznjivo Mater, rekoč: *Glej, tvoja Mati!* In svoji Materi reče: *Glej, tvoj sin!* (Jan. 19, 27. 26.) Preljubi, zakaj je Jezus Kristus ravno Janeza ne kakega družega aposteljna s toliko ljubeznijo počastil, da mu je smel pri zadnji večerji na prsih sloneti in da mu je na križu umirajoč svojo mater v varstvo in oskrbo izročil? Vsi sveti cerkveni očetje pravijo, da zato, ker je Janez vedno živel v sv. devištvu.

S koliko posebno ljubeznijo Jezus Kristus ljubi čiste deviške duše, nam razodeva ženin v visoki pesmi, kjer svoji zvesti nevesti

posebno ljubezen kaže, njeno zunanjo in notranjo lepoto hvali, njene čednosti v lepih podobah povzdiguje ter jo zgolj takim stvarjem primerja, ktere so podoba njene neomahljive zvestobe in neomadežane čistosti, primerja jo namreč liliji med trnjem, čisti grlici in golobici, zaprtemu vrtu, dragim dišavam, jutranji zariji; imenuje jo svojo prijateljico, svojo sestro, svojo golobico, svojo neomadežano nevesto; ljubeznjivo jo k sebi vabi in ji obeta krono. Tukaj vam hočem le samo tri vrstice iz te visoke pesmi povedati, rekoč: *Kako si lepa, prijateljica moja, kako si lepa. Tvoje oči so golobje* (so namreč priproste) (4, 1.). *Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi. Pridi z (gore) Libana, nevesta moja, pridi z Libana, pridi, boš kronana,* (pridi) *iz brlogov levov, z gorá leopardov* (4, 7. 7.), t. j. nevesta moja, zapusti goro Liban, neprijetni, nevarni kraj, kjer imajo zveri — levi in leopardi — svoje brloge, in pridi k meni v mojo ljubo domovino, da boš kronana.

Preljubi, kdo pa je ta ženin v visoki pesmi, ki svojo nevesto tako ljubeznjivo nagovarja, da naj zapusti nevarne kraje in k njemu pride? se ž njo tako prijazno pogovarja? ji obeta krono? jo tolikanj presrečno ljubi? Po mislih sv. cerkvenih očetov je ta ženin Jezus Kristus sam, kateri sleherni čisto dušo opominja, da naj zapusti hudobni svet — hudobne tovaršije, nevarne kraje, kjer je toliko levov in leopardov — toliko zapeljivcev in zalezovalcev čistega življenja ter jo milo prosi, da naj k njemu — varhu svete čistosti — pride in se ž njim zaroči, da bo ob svojem času prejela nebeško krono večnega življenja. Glejte jo Kristusovo posebno ljubezen do svete čistosti — do pobožnih deviških duš!

Tacih zgledov in prigodb, da se Jezus Kristus s čistimi dušami obojnega spola rad in ljubeznjivo pogovarja ter jih opominja, tolaži in uči, imamo prav veliko v življenji svetnikov. Tukaj vam hočem samo eno prigodbo povedati. Sv. Katarina Sijenska je imela silno hude skušnjave zoper sveto čistost. Hudobni duh jo je navdajal z ostudnimi mislimi in ji grde, nečiste podobe pred oči postavljal. Noč in dan ji ni dal pokoja, še celo v cerkvi jo je ž njimi nadleževal. V tej stiski se sveta devica k molitvi podaja, se ostro posti in pokori. Na to jo hudobni duh zapusti in Jezus Kristus — na križu razpet — se ji prikaže, njeno sobico z nebeško svetlobo razsvetli in jo tako-le nagovori: „Katarina, moja hči, glej, glej, koliko sem jaz za-te trpel; ne bodi ti tedaj težko, tudi za-me kaj trpeti.“ Katarina ga vpraša, rekoč: „Moj Jezus, kje si pač ta čas bil, ko je bila moja duša s tolikimi grdobjami stiskana?“ Gospod ji odgovori: „V tvojem sreću sem bival.“ Sveta devica ga spet vpraša: „Gospod, kako morem verjeti, da si v mojem sreću bival, ker je bilo polno grdih misel?“

Jezus jo vpraša: „Ali si nad njimi veselje ali žalost občutila?“ Katarina mu odgovori: „Oh, Gospod, največo britkost in žalost.“ Na to ji Gospod reče: „Kdo drugi ti je dal to britkost ali žalost, kakor jaz, ki sem v tvojem srečju bival? Ako bi mene ne bilo pri tebi, bi bila nad grdobijami veselje imela in vanje privolila.“ Po tem poduku je Katarina čudovito tolažbo v svojem srečju čutila. Gospod se ji še večkrat prikaže in poslednjič se ž njo po duhovno zaroči, rekoč: „Nevesta moja, zaročim se s teboj v sveti ljubezni, dokler ne prideš v nebesa večno svatovščino z menoj obhajati.“

O nedolžne, čiste duše, iz vsega tega lahko spoznate visoko ceno in vrednost svoje čistosti, ker jo Gospod tako presrečno ljubi.

III. Pa tudi Bog plačuje sveto čistost s posebnim veličastvom — s posebno krono.

Sleherni stan, pa tudi sleherni človek ima svojo krono v nebesih, toda te krone si niso vse enake, nekatere so svetlejše in veličastniše od drugih. Kakor se po besedah sv. Pavla (I. Kor. 15, 40.) zvezda od zvezde loči po svetlobi, tako se ločijo tudi krone nebeških prebivalcev. Svetla je nebeška krona mladega zdržnega Tobija, čiste Suzane, junaške vdove Judite, pa tudi vseh družih zdržnih in čistih zakonskih mož in žen, vdovcev in vdov, ker je tudi njih zdržnost in čistost po stanu Bogu všeč in božji dar, pravi sv. Avguštin; toda svetlejša je krona deviških duš, zakaj pravični Bog plačuje slehernega po njegovem zatajevanji, po krotenji poželjivega mesa in po vojski, ki jo je imel s svojimi dušnimi sovražniki. Kolikor bolj kdo samega sebe zatajuje, svoje spačeno meso kroti iz ljubezni do Boga in kolikor trša je njegova vojska z dušnimi sovražniki, toliko svetlejša je tudi njegova krona po dobljeni slavni zmagi.

Nobena čednost pa ne tirja toliko zatajevanja in krotenja spačene nature in nobena čednost nima toliko hudih in silnih sovražnikov, s katerimi se je vedno vojskovati treba, kakor ravno sveta čistost. Zatoraj piše sv. Avguštin: *Med vsemi vojskami je vojska čistosti najtrša, vsak dan (po dnevu in po noči) se je treba vojskovati, pa le poredkoma se dobiva zmaga.* In sv. Ciprijan pravi: *Ni je večje zmage, kakor je tista, ktero kdo dobi zoper svojo nečisto poželjivost.* Kdor tedaj svojo poželjivo naturo popolnoma premaga ter ji nič nečistega ne dovoli, kdor satana in njegove pomagače vselej od sebe zapodi, z eno besedo, kdor trojnega sovražnika svoje čistosti popolnoma premaga, tak je pravi vojščak deviške čistosti in njemu je pripravljena posebno svetla krona, to je posebno veličastvo v nebeškem Jeruzalemu, ki ga je videl sv. Janez in ki ga popisuje v svojem zamaknenji v svojem skrivnem razodenji (14, 1. 3. 4. 5.),

rekoč: *Videl sem in glej, Jagnje je stalo na gori Sijonu in z njim njih sto štiri in štirideset tisuč, kateri so imeli njegovo ime in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih. In so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem; . . . in nihče ni mogel peti pesmi razun unih 144.000, kateri so bili kupljeni iz zemlje (t. j. z Jezusovo krvjo rešeni peklenskega brezna). Ti so, kateri se niso z ženami ognusili; device namreč so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamorkoli gre. Ti so odkupljeni izmed ljudi prvine Boga in Jagnjeta; . . . zakaj brez madeža so pred sedežem božjim.*

Preljubi, ali nam ne priča vse to, da imajo deviške duše svojo posebno krono v nebesih? O presrečne deviške duše v nebeškem Jeruzalemu, ve same bi nam mogle povedati, koliko veselje zdaj uživata za kratko zatajevanje in vojskovanje na zemlji in kolika čast je zdaj za vas, ko ste najbliže božjega sedeža, ki neznano pesem prepevate, ko za božjim Jagnjetom Jezusom Kristusom hodite ter ga spremljate, kamorkoli gre in ko se po vencu svoje čistosti ločite od vsih nebeških prebivalcev? Človeška roka ne more tega popisati, ne človeški jezik izreči, ne človeško srce čutiti, kar je Bog podelil vam, ki ste mu po svoji čistosti najbolj podobne.

Vi pa, preljubi poslušalci, učite se spoznavati neprecenljivo vrednost svete čistosti, katero Bog plačuje s posebnim, neizrekljivim veličanstvom, da je ne bote za prazen nič prodajali, ne je zavolj kratkega razveseljevanja tje metali. Sleherni izmed nas pa se tudi varuj, strah in groza ga bodi, da ne bo komu venca svete čistosti, kakor si že bodi, poškodoval ali mu ga še celo poropal, ker ž njim bi mu tudi poropal svetlo krono, ktera mu je v nebesih pripravljena. Oh, strahoviten rop, prestrašna zguba, ki se ne dá nikoli več poravnati. Krona spokornikov se po ostri pokori more še doseči, krona devic pa je vekomaj zgubljena.

Preljubi v Kristusu, ker pa mi vsi sveto čistost nosimo v prstenih posodah, ki se tolikanj rade razbijejo; zatoraj prav previdno hodimo, da ne pademo; prvo iskro vsake nespodobne misli in želje v sebi zadušimo, da iz nje velik ogenj ne vstane in nam venca svete čistosti ne požge. Memo tega se pa tudi dan na dan Mariji prečisti Devici priporočajmo, da nam sprosi dar svete čistosti, slehernemu po njegovem stanu: zakonskim zakonsko čistost in potrebno zdržnost, vsim drugim pa sveto deviško čistost. — O Marija, devic Devica,

bodi vselej naša pomočnica, stoj nam na strani v sleherni skušnjavi in sprosi nam dar svete čistosti, slehernemu po njegovem stanu. Amen.

† Jurij Volc.

2. Sad Kristusovega prihoda. — III. Gobovi se očiščujejo.

Gobovi se očiščujejo. Mat. 11, 5.

Danes je ravno 31 let, kar so rajni papež Pij IX. v cerkvi sv. Petra v Rimu pričo kardinalov in več kot 300 škofov celega sveta oklicali in slovesno razglasili versko resnico: da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta! S tem pa niso kakšne nove vere postavili, ampak so le to versko resnico, katero je cerkev od nekdaj imela in verovala, le bolj jasno in gotovo določili. — Vemo namreč, da je izhodna cerkev že v 5. stoletju enak praznik 9. decembra obhajala in v 11. stoletju se je tudi po več škofijah zahodne cerkve praznik čistega spočetja Marije Device obhajal, kateri praznik je potem papež Ksist IV. leta 1476 za vso katoliško cerkev zapovedal. Obhajanje takega praznika pa bi ne imelo pomena in bi bilo še pregrešno, ko bi to spočetje ne bilo brez vsega madeža. Pa tudi ni moglo in smelo drugače biti. Jezus, Najsvetejši in Najčistejši, bi nikoli ne bil hotel take matere, ki bi bila katerikrat, če tudi le za en trenutek, le količkaj omadeževana.

Iz tega pa, ljubi moji, da si je Jezus le tako mater izvolil, ki je bila vsa čista, spoznamo in se učimo, kako ljuba mu je čistost, pa tudi kako čez vse zoperna mu je nečistost. — Če se danes vstopimo pred Marijo in pogledamo to prečisto in neomadežano Devico, kakšna sramota nas mora obiti: ona tako lepa, mi tako grdi; ona tako nedolžna, mi tako ostudni; ona tako čista, mi tako nečisti! Kam se hočemo reveži podati, da se očistimo? Kam drugam, kakor k njemu, ki je njo vsacega madeža obvaroval in ki tudi nas očistiti zamore! Od njega stoji zapisano, da je gobove očiščeval, zatecimo se mi k njemu, da tudi nas očisti ta adventni čas od naših dušnih gob.

Govoril bom toraj danes o tem: 1. Kteri so gobovi na duši? 2. Kako se kaže nad njimi sad Kristusovega prihoda. Začnem v imenu Jezusa in Marije.

I. Gobova bolezen v naših krajih ni znana, pač pa je veliko takih bolnikov v jutrovih krajih. Če smo pa te strašne bolezni tudi obvarovani na telesu, je pa toliko bolj pogosto med nami dušna gobova bolezen, ki ni druga kakor grda nečistost.

Kteri so tedaj gobovi na duši? To so vsi tisti, ki so nečistosti udani, in nečistost je zares dušna gobova bolezen in sicer zato:

a) Ker nečistost človeka v božjih očeh tako ostudnega dela, kakor gobova bolezen na telesu. — Gobova bolezen izhaja od spridene krvi in se pokaže na človeški koži v podobi večih ali manjših mezuljev ali turov, ki so res gobam podobni in se zato tudi po njih bolezen imenuje. Včasih se te gobe ognójé in če razpočijo, prihaja iz njih neznan in neprenesljiv smrad. Če bi mi, ki nismo te bolezni vajeni, takega z gobami čez in čez obsutega bolnika zagledali, bi marsikteremu pri tem pogledu slabo prišlo; tako grda in ostudna je taka podoba. — In zdaj me dobro zastopite: Tako in še veliko bolj ostudna je v božjih očeh duša takega človeka, ki je nečistosti udan, naj si bo že v mislih ali željah, v besedi ali v djanji. — Res, vsak greh je grd v božjih očeh, ali nobeden tako ne, kot nečisti greh. Od tod tudi pride, da se človek nobenega greha tako ne sramuje kot nečistega greha in če bi tudi druge brez skrbi in brez sramu uganjal, nečistega pa se vendar še najbolj zavrženi kolikor toliko sramuje. Poštenemu človeku pa se ta greh čez vse gnjusí in posebno čiste duše še imena nečistosti brez strahu slišati ne morejo. Sv. Magdalena Paciška je vselej omedlela, kadar je le o kaki nečistosti govoriti slišala. Kako se mora še-le Bogu gnjusiti, ki je Najčistejši, kadar mora gledati strašne grdobije in gnjusobe, ki se ostudnim gobam enake razprostirajo v sreú nečistega človeka. Nečistnik, nečistnica, ali vaju ni sram pred Bogom, ki gleda vajine ostudnosti in šteje vajine nečiste poglede, nesramne želje in je priča vajinih nespodobnih djanj? Ja, zares, grd je človek in ostuden v gobovi bolezni ali še tisučkrat grši in ostudniši je v nečistem grehu. Kako zopern je Bogu tak pogled, vidimo iz tega, da je nečisto ljudstvo o Noetovem času z vesoljnim potopom, nesramne prebivalce v Sodomi in Gomori pa z ognjem in žveplom pokončal.

Gobovi na duši so nečistniki. Zakaj?

b) Ker se nečistost ravno tako hitro in še hitrejše naleze in razširi, kakor gobova bolezen. — Kadar se gobova bolezen pri katerem pokaže, ga je treba hitro od zdravih odločiti, če ne, jo bodo kmalo vsi pri hiši imeli. Samo dotikovanje, ja,

še samo sapa in smrdljivi pot gobovega je zadosti, da se naleze. Zato so govovi morali daleč od človeških stanovanj se potikati, v gozjdih in brlogih prebivati, da drugi niso nalezli. Zato je tistih deset gobovih mož le od daleč na Jezusa vpilo, da naj se jih usmili. Enako in še hujše, ljubi moji, je z nečistostjo. Človek bi ne verjel, kako hitro se nečistost prime in naleze. Včasih je ena sama beseda, en sam nečist pogled, ena sama kvantarska pesem, eno samo premalo skrito obnašanje zadosti, da se prime in naleze. — Pa povejte, od kod take nespodobne besede že pri malih otrocih? Od kod nepoštena igre med šolarji? Od kod nesramno petje in kvantanje med mladimi ljudmi, ki so še komaj šoli odrastli? Povejte, od kod te in enake prikazni? Ali hočete, da vam jaz povem? Jaz pravim: Vse to so otroci nalezli, nalezli od odrasčenih, včasih, ah, da moram reči, celo od lastnih starišev, ki se premalo previdno vedejo vpričo otrok. — In ta nečista kuga se je že tako razširila, da je le malokteri še zdrav in čist. Pri judih so za gobami bolne od zdravih ločili, pri nas pa to ni mogoče, ker je bolnih preveč; če hočemo kaj storiti in rešiti, ne bo drugače, kakor da le zdrave od bolnih ločimo, to se pravi, da vsaj te-le male otroke, ki so še čisti, varujemo, da vsaj ti tudi ne nalezejo!

Dušna gobova bolezen je nečistost. Zakaj?

c) Ker nečistost se ravno tako težko ozdravi, kakor gobova bolezen, in če se tudi kterikrat za nekoliko časa ustavi, se toliko hujše povrne.

Kdor je gobe dobil, ta se jih bo težko še kterikrat znebil, večidel jih nese s sabo v grob. Ravno tako je z nečistim grehom. Kdor se je enkrat temu grehu udal, težko ga bo še kterikrat pustil. Navajena nečistost ga spremlja skoz celo življenje; streže ji v djanji, kjer in dokler ji more, ko pa telo opeša in onemore, pa greh v mislih in željah ponavlja in kadar umrje, vzame nečistost s sabo v grob in tam, kakor sv. pismo pravi, v njegovih kosteh počiva. — Ta greh je tako strašan, da človek, njemu udan, nad svojim zveličanjem obupa in da na zadnje raje nebesa kakor nečistost pusti. Nek župnik je svaril žensko, ki je že več let imela očitno pregrešno znanje in ji je vse žalostne nasledke takega življenja za ta svet in za večnost pred oči stavil. Ali kaj stori ženska? Ustrašite se, jaz sem se tudi, ko sem to slišal! Udarila je ob mizo pri gospodu župniku in je zavpila: „Če se precej tukaj pekel odpre, jaz ga pa vendar ne pustim!“ — Ali ste že kterikrat kaj tako strašnega slišali? Glejte, kam nečistost pripelje.

Gobova bolezen se kterikrat za nekoliko časa tudi popravi ali popolnoma se težko ozdravi in tudi ozdravljena se rada zopet in še hujše povrne. Ravno tako je z nečistostjo. Nečistnik in nečistnica sicer pri spovedi obljubita, da ne bota več tega greha delala in ga res tudi ne delata tako dolgo, dokler ni zopet prilike.

Nek duhoven, ki je bil v bolnišnici za oskrbnika, pripoveduje o ženski, ki si je z nečistim življenjem strašno hudo bolezen navlekla. Pripeljali so jo v bolnišnico, kjer je neznane bolečine trpela in jo je bolezen tako zdelala, da so zdravniki nad njo obupali. V svoji boleznii je z obilnimi solzami obetala, da ne bo nikoli več v take grehe se podala in da raje umrje, kakor še kdaj v nečisti greh privoli. — Pa kaj se zgodi? Ženska res ozdravi in gre iz bolnišnice. Duhoven ji pri slovesu reče: „Glej, ozdravela si, varuj se, da se ti kaj hujšega ne zgodi.“ — Duhoven gre kake 14 dni potem po opravkih in kaj sreča? Ravno to žensko, ktero nek vojak prav pohujšljivo po mestnih ulicah za sabo vleče. In kateri je bil konec? Kmalo potem pripeljejo to žensko v bolnišnico za ravno to boleznijo. Ali zdaj ji niso mogli več pomagati. Umrla je za ostudno boleznijo. (Kist Beispiele.)

II. Tako je tedaj nečistost res prestrašna gobova bolezen in zelo se bojim, da je le preveč gobovih v naši fari. Pa kakor je tudi huda in strašna, vendar je tudi zoper njo še pomoč. Tisti, ki je pri svojem prvem prihodu gobove očiščeval, naš Odrešenik Jezus Kristus, zamore tudi nečiste še očistiti. Vendar pa Jezus gobovih ni drugač očistil, kakor da jih je vselej do duhovnov poslal. Kteri ste gobovi na duši, veste tedaj, kaj vam je storiti. Pojdite in skažite se duhovnom in, če vam je resnica, očiščeni bote od svojih gob, ko bi jih še toliko imeli. Pridite in očistite se v sv. zakramentih, v kopeli sv. pokore in umite se z Jagnjetovo krvjo. Gotovo, če prav obhajate sv. advent, se bo tudi nad vami pokazal sad Kristusovega prihoda. Vsi, ki ste bili z gobami nečistosti obsuti, bote očiščeni in te grde, nalezljive boleznii ne bo več med nami. Če bote res prav obhajali sv. advent, ne bo v prihodnje več slišati nespodobnih kvant in kla-farskih pesem, ne bo več ponočevanja in pohujšljivega rajanja, ne bo več pregrešnih zvez in nezakonskih otrok, ne bo več raztrganih zakonov in vsakoršnega prešeštovanja. Otroci bodo nedolžni, fantje pametni, dekleta sramožljiva, možje postavni, žene spodobne, vdovci in vdove zdržne. Če bote res sv. advent prav obhajali, če bote Jezusa v svoje srce vredno prejeli, bote gotovo očiščeni od svojih gob in o božiču ne bo nobenega gobovega več v naši fari. (Zgled: Marija Egipčanka.)

Slišali ste toraj, ljubi moji poslušalci, kakšna huda gobova bolezen med nami razsaja in kako zelo je nečistost med kristijani razširjena. Slišali ste pa tudi, kdo nas zamore ozdraviti od te bolezni in kje je najboljšo zdravilo, namreč v sv. zakramentih. Če to zdravilo zdaj v adventu prav in vredno prejmete, o potem bote gotovo ozdraveli od te bolezni. Skrbimo pa še posebno za nedolžne, da te bolezni ne nalezejo; varujmo se v besedah in obnašanji, da ktereга teh malih ne pohujšamo.

Ti pa, o Devica brez madeža spočeta, prosi svojega Sina Jezusa za nas; izroči mu vse gobove te fare, da jih očisti ostudnih gob in da jih očiščene varuje pred zopetnim padcem! Priporoči mu nedolžne te fare, da nikoli ne bodo našli ostudnih gob, ampak da mu bodo vedno v čistosti služili! O prečista Mati najčistejšega Sina sprosi nam potrebno čistost in ohrani nas v njej vse dni našega življenja, da bomo mogli slednjič tjekaj priti, kamor nič nečistega ne more, k tebi in tvojemu Sinu v nebesa. Amen.

J. A.

Tretja adventna nedelja.

I. Sad Kristusovega prihoda. — IV. Gluhi spreslišujejo.

Gluhi spreslišujejo. Mat. 11, 5.

Kamor Jezus pride, ne pride prazen. Ko je prvokrat na zemljo prišel in po svoji domači deželi hodil in učil, je povsod dobrote delil; povsod je puščal za sabo sled nebeških in neslišanih darov. On sam je Janezovima učencema od sebe tako rekel: Povejta Janezu, da je obljubljeni Odrešenik že res na svetu in da tam, kamor on pride, slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in da se ubogim evangelij oznanjuje. (Mat. 81, 5.)

Preljubi, Jezus je danes še tisti, kakor pred dva tisuč leti, ko je po zemlji hodil in tiste dobrote, ktere je takrat delil, tudi danes še deli, kamor pride in kjer ga spodobno sprejmejo. Tudi mi ga hočemo ta advent pri sv. obhajilu v svoje sree prejeti; tudi k nam hoče on priti. Pa ne bo prišel prazen, ampak njegov prihod bodo že imenovane dobrote spremljevale. Kamor bo on prišel in kjer bodo ta adventni čas njegov prihod obhajali, tam se bo pokazal tudi

zveličanski sad njegovega prihoda, tam bodo slepi spregledovali, hromovi hodili, gobovi bodo očiščeni, gluhi bodo spresliševali in mrtvi bodo vstajali. Kristus, če hoče, te čudeže tudi še na telesih lahko ponavlja, vendar pa razumemo mi te čudeže v duhovnem pomenu. Že ste slišali, kateri so na duši slepi, hromi in gobovi in kako se bo sad Kristusovega prihoda (po njega vrednem prejemanji pri sv. obhajilu) tudi očitno nad njimi spoznal in pokazal.

Danes pa vam hočem, ljubi poslušalci v Kristusu, ravno tako o gluhih govoriti, namreč: 1. Kteri so gluhi v duhovnem pomenu in 2. kako se nad njimi kaže sad Kristusovega prihoda.

Tudi jaz sem, kakor nekdam sv. Janez Krstnik, glas vpijočega v puščavi; dal Bog, da bi tudi mojega glasu ne preslišali, ampak ga vsi v svoje zveličanje sprejeli in porabili. Kdor ima tedaj ušesa za poslušanje, naj posluša!

I. Na telesu gluhi človek je velik revež. On ne sliši tolažilnih besed svojih sorodnikov in prijateljev; ne sliši veselega petja, ne prijetne godbe, ne slovesnega zvonjenja; on ne sliši zveličanskega opominjevanja, ne oznanovanja sv. evangelija. Za gluhega ni nobene veselja na sveti, še v družbi se čuti le samega in zapuščenega, ker pogovorov ne razumi, da, še bolj žalostnega ga družba naredi, ker misli, da se vsi pogovori le okrog njega sučejo, da se družba le na njegov račun zabava. V naši fari so menda eni popolnoma gluhi, takih pa, ki bolj trdo slišijo, je že več. — Ali z žalostjo moram spoznati, da je pa duhovno gluhih prav veliko v tej fari.

Kteri so pa gluhi na duši?

Gluhi na duši so tisti otroci, ki imajo sicer zdrava ušesa, pa nočejo slišati, kadar jim starši kaj velevajo, ukazujejo ali naročajo; otroci, ki hitro slišijo, kadar jih stariši k jedi kličejo, ki so pa kakor gluhi, kadar jih k molitvi, k delu vabijo ali potrebnih in koristnih reči jih učijo.

Gluhi na duši so tisti fantje in dekleta, ki imajo sicer dobra ušesa, pa vendar nočejo slišati, kadar jih stariši in oskrbniki pred slabo družčino svaré, kadar jih k lepemu vedenju opominjajo. O ja, kadar godbo slišijo, delo in vse popusté in na ples hité, kadar pa zvon v cerkev in k molitvi vabi, pa le preradi preslišijo. Očetovih in maternih naukov ne morejo poslušati; nepotrebnih pogovorov, neslanih burk, nesramnih kvant se pa ne naveličajo poslušati.

Duhovno gluhi so tisti ali bolj prav tiste, ki po hišah hodijo in skrbno na uho vlečejo, kje in kaj pravi, pa kakšen je ta, kakšna je una, v cerkvi pri pridigi le to slišijo, kar druge zadeva; kadar bi pa svoje zmote morali poslušati, za svoje poboljšanje kaj zapaziti, takrat so pa gluhi ali dremljejo ali pa nalašč preslišijo.

Duhovno gluhi so tisti, ki posvetne novice radi poslušajo in dobro zapomnijo; pridige in krščanski nauki jim pa kar ne gredo v glavo.

Duhovno gluhi so tisti, ki po cele ure poslušajo, kako se čez bližnjega slabo govori in obrekuje; kadar se jim pa kaj pobožnega bere, se koj naveličajo ali pa zadremljejo.

Duhovno gluhi so tisti, katerim se presitno zdi pridige in krščanske nauke poslušati, ki ne marajo slišati, kaj jim je k zveličanju potrebno in ki pridigarju zamerijo, kadar jih svari in da ni treba svarjenja poslušati, ušesa mašijo ali pa raje od pridig proč hodijo.

Duhovno gluhi so tisti, katerim se ne zdi vredno hodá h krščanskemu nauku, pogovore zoper vero in duhovščino pa cele ure po krčmah poslušajo.

Duhovno gluhi so tisti, ki morebiti božjo besedo še poslušajo, pa jo po svoje preobračajo ali pa oslabiti skušajo, da bi jim ne bilo treba svojega grešnega stanu spoznati ali celo zapustiti ga, kar nikakor nočejo.

Duhovno gluhi so tisti, ki še pridigarjeve besede smešijo ali evangeljske resnice pačijo, ki pravijo: „Saj pa ni vse tako, kakor pridigar govori in hudič v resnici ni tako grd, kakor ga pridigar mala in pekel tudi ni tako vroč, kakor ga pridigar popisuje.“

Z eno besedo: duhovno gluhi so tisti, o katerih že sv. Pavel piše Timoteju: *Prišel bo čas, ko (nekteri) zdravega nauka ne bodo trpeli, temuč si bodo po svojih željah izbirali učnike, kateri ušesa zgačejo in bodo od resnice ušesa odvrtaevali, k basnim pa se bodo obračali.* (II. Tim. 4, 5.)

Iz tega spoznate, ljubi moji, koliko je zares gluhih na duši med nami. To moram po vsi pravici trditi jaz, ki že toliko let tukaj pridigujem, učim, opominjam, kličem in svarim, pa tako malo poboljšanja vidim. Kaj hočem drugzega reči, kakor da ste gluhi, ker veste, da sem že tolikokrat zoper preklinovanje govoril, pa vendar ne nehate kleti. Kaj hočem drugzega reči, kakor da ste gluhi, ko veste, da sem že tolikokrat zoper pijančevanje in nečistost pridigoval, pa vendar nečistost brez sramu uganjate in je pijančevanja vedno več.

Kaj hočem družega reči, kakor da ste gluhi, ker morate spoznati, da vas vsake kvatre k ljubezni, prizanesljivosti in zastopnosti opominjam, pa vendar sovraštva ne odložite in se za vsako malo stvar pravdate. Le tako naprej delajte, saj odgovor bote sami dajali, tudi ne bote mogli reči, da niste slišali. (Pač slišim kterega reči, da pretiho pridigujem, da bi moral bolj vpiti. — Ljubi moji, jaz najpred zato skrbim, da počasi in zastopno govorim, da me lahko vsakdo, kdor ni zares gluhi, zastopi; potlej tudi mislim, da se beseda bolj srea prime, če rahlo in milo govorim; nazadnje je pa tudi res, da se ljudje vsega navadijo, da tudi tam spé, kjer pridigar vpije. No, ne rečem, da bi ne mogel glasneje govoriti in sem tudi pripravljen zanaprej vpiti, če mi le obljubite, da se bote potlej gotovo poboljšali. Le recite: Pridigar, ti moraš zanaprej vpiti in vsi bomo drugačni in jaz vam obljubim, da bom na vso moč vpil, če tudi pri tem svoje pljuča izvpijem, da vas le izveličam.)

II. Tako tedaj vidite in z mano vred spoznate, da je res veliko gluhih na duši med nami. Kdo bo tem revežem zopet sluh dodelil? Kdo drugi, kakor naš Odrešenik, ki je pri svojem prvem prihodu gluhim dal, da so slišali. In to se bo tudi pri nas zgodilo, zgodilo že zdaj v adventu, če bodo vsi ti vredno sv. zakramente prejeli, če bodo Jezusu v svojem sreju vredno stanovanje pripravili. Ko bo Jezus prišel v njih srea, bodo do zdaj gluhi resnično spreslišali in to bo znamenje, da so res pravi advent obhajali.

Dozdaj gluhi otroci bodo zanaprej zopet prav slišali, ne samo takrat, kadar jih bodo k jedi klicali, ampak tudi takrat, kadar jih bodo kam povabili, ali na delo in k molitvi opominjevali.

Dozdaj gluhi fantje in dekleta si bodo od svojih predpostavljanih kaj dopovedati pustili in jih ubogali, kadar jih bodo opominjevali zvečer za časa domu priti in brez njih dovoljenja ne v družčino hoditi.

Dozdaj gluhe ženske, ki so le drugih slabosti poslušale in raznašale, bodo svoja ušesa odprle in poslušale, kaj je njim v prid in v zveličanje.

Dozdaj gluhi možaki, ki niso marali poslušati pridig in krščanskih nauk, jih bodo zdaj radi obiskovali in na-se obračali.

Z eno besedo: Vsi, ki dozdaj za zveličansko opominovanje niso marali, bodo zanaprej z veseljem poslušali besede večnega življenja.

Lep izgled, kako na duši gluhi spresliši, imamo nad sv. Avguštinom. Če tudi ga je njegova mati vedno silila in napravljala, da naj hodi sv. Ambroža poslušat, se je le vedno ustavljal, češ, jaz sem

že sam dovolj učen, meni ni potreba Ambroževih pridig. Ali nazadnje ga vendar radovednost premaga, gre enkrat, dvakrat k sv. Ambroža pridigi; Bog pa odpre ušesa njegove duše, beseda božja ga gine, pretrese in premaga. Gluhi Avguštín je spreslišal, iz grešnika Avguštína je postal sveti Avguštín!

Take čudeže, ljubi moji, Jezus še vedno dela, jih posebno dela zdaj v adventnem času. Slišali ste, da je tudi med nami veliko gluhih na duši; Bog hotel, da bi tudi ti vsi spreslišali ta adventni čas. In to se bo zares zgodilo, če bodo vredno prejeli sv. zakramente. Če Jezus pride v njih srce, bo tudi njim dal, da bodo zopet spreslišali,

Ja, o Jezus, jaz verujem, da si resnično tukaj v najsvetejšem Zakramentu pričujoč, jaz verujem, da si čudeže delal in da jih še zdaj lahko delaš! Glej, koliko gluhih je v naši fari, prosim te zanje, ozdravi jih in daj jim milost, da zopet spreslišijo! Odpri njih ušesa, da bodo sprejeli v svoja srca tvoj zveličanski nauk, da se bodo k tebi spreobrnil, da se bodo resnično poboljšali in s tvojo gnado tudi končno zveličali. Amen.

J. A.

2. Janez — spokornik brez greha; mi — grešniki brez pokore.

Jaz sem glas vpijočega v puščavi.

Jan. 1, 23.

Janez Krstnik, ktereга sv. cerkev tri nedelje po vrsti v misel jemlje zdaj v adventnem času, je bil posvečen še pred, ko je luč sveta zagledal. In to svojo svetost je zmiraj zvesto ohranil z bogaboječim življenjem. Tako lepo in sveto je živel, da so ga mnogi imeli celo za obljubljenega Odrešenika, za Kristusa. Tudi judje iz Jeruzalema pošljejo k njemu duhovnov in levitov, da bi ga vprašali, ali morda ni on Kristus? Janez v svoji ponižnosti odgovori, da ni ne Kristus, ne Elija, ne prerok, ampak le glas vpijočega v puščavi. Jezus sam lepo pohvali Janeza zavoljo njegovega svetega življenja, kakor smo danes teden slišali. (Mat. 11, 11.) — Dasiravno pa je Janez posvečen bil že v maternem telesu in je to svojo svetost in nedolžnost ohranil ves čas življenja; je pri tem vendar le živel tudi neizrečeno ostro in spokorno: *Imel je oblačilo iz kamelnih dlak in*

usnjat pas okoli svojega ledja, njegova jed pa so bile kobilice in divji med. (Mat. 3, 4.) Janez, ki nam je zgled svetosti, nam je tudi zgled spokornosti.

Mi pa smo v grehah prišli na svet in v grehah tudi živimo, pa nam vendar za pokoro nič ni mar. Pokora bi nam bila tolikanj potrebna in vendar se zanjo ne zmenimo. O da bi pač današnje pre-mišljevanje ogrelo za pokoro naša mrzla srca! Svoje premišljevanje pa razdelim tako: 1. Janez Krstnik — spokornik brez greha, 2. mi pa — grešniki brez pokore.

I.

Iz tega, kar nam sv. evangelisti pripovedujejo o sv. Janezu Krstniku, posnamemo, da je prav spokorno živel in ostro. Sv. Matevž (3, 4.) nam to popisuje tako-le: *Janez pa je imel oblačilo itd.* Kratak popis, ki pa veliko v sebi ima.

Imel je oblačilo iz kamelnih dlak, t. j. njegovo telo je bilo zavito v obleko, vreči podobno, vse nataknjeno z ostrimi bodečimi dlakami. In ta obleka je bila še z usnjatim pasom nategnjena na život, da ga je še-le bolj stiskala in žulila. — *Njegova jed so bile kobilice in podlesni* (divji) *med*, njegova pijača sama voda. In tudi te hrane je vžival tako malo, da je bilo videti, kakor bi nič ne jedel in nič ne pil. Zato pravi Jezus sam: *Janez je prišel, in ni jedel, ne pil.* (Mat. 11, 18.) Zakaj tako malo živeža potrebovati je bilo skor res, kakor bi nič ne jedel in nič ne pil. Na trdih tleh je spal, v votlinah med skalovjem imel svoje stanovanje. Bival je namreč v puščavi, to je v pustem, nerodovitnem kraju, kjer ni bilo nobenega sela ali selišča.

In kdaj je Janez začel tako živeti, in kako dolgo je tako živel? Že od malih nog; še ves mlad je zapustil očetovo hišo in se podal v samoto: *Že v mladih letih si zapustil domače dobrave in se podal v votline puščave* poje sv. cerkev v svojih pesmih sv. Janezu na čast. (Hymn. ad Mat.) Kako dolgo pa da je sv. Janez tako živel, nam sv. Lukež (1, 80.) pove ter pravi: *Otrok pa je rasel in močan prihajal v duhu in je bil v puščavi do tistega dne, da se je prikazal Izraelu*, t. j. do 30. leta, v katerem je učiti začel, ker pred tem letom pri judih nikdo nečti ni smel. Poglejte, ljubi moji, ravno najlepša, najveselejša leta, v katerih drugi ljudje po navadi le po posvetnem veselju tekajo, je Janez prebil v puščavi, v kateri celo nobenega posvetnega veselja in imel, ampak le pomanjkanje in celo nobene zložnosti ni vžival, ampak je še radovoljno mrtvil svoje telo.

In tudi takrat, ko je po svojem poklicu učiti začel, samote ni zapustil popolnoma, temveč se le iz divje puščave podal v okrajine Jordanske, v ktere so ljudje bolj pogostoma zahajali, da bi imel ondi več poslušalcev za svoje pridige.

Memo teh telesnih pokoril zagledamo nad Janezom tudi še neko pokorilo druge vrste. Janez je bil Jezusu v bližnjem sorodu. Vedel je, da je Jezus obljubljeni Odrešenik, kterega so ž njim vred željno pričakovali vsi pravični. Janez sam je bil Jezusov napovedovalec in mu je pot pripravljaj. Gotovo so po tem takem Janeza večkrat obhajale želje, obiskati Jezusa, da bi iz oči v oči videl njega in njegovo sv. mater Marijo, se ž njima pogovarjal in si iz takih svetih pogovorov tolažbe zajemal za svoje revno življenje. In vendar se je Janez tako močno zatajeval, da si je celo to tolažbo, celo to nedolžno veselje prikratil. *Jaz ga nisem poznal*, je sam povedal Judom, potem, ko jim ga je bil pokazal kot Jagnje božje. (Jan. 1, 31.) Tudi sv. Tomaž Akvinski je te misli, da to duhovno zatajevanje Janezovo je bilo vse večje in težavniše kot vsa druga telesna zatajevanja. On pravi: *Ker je Janez dobro vedel, da Kristus prebiva med ljudmi, se je zdržal vendar-le njegove družčine in prijazne obhoje in je ostal v puščavi; to je bilo zanj največe mučeništvo in ga je težje stalo kot vsa ostrost pokore. O kako močno je želel, videti Kristusa, se ž njim pogovarjati, veseliti in vživati pričujočnost njega, o kterem je vedel, da je Bog v človeški podobi.*

Tako tedaj je bilo celo Janezovo življenje začeniši že od otročjih let golo nepretrgano pokorjenje, dokler ni zapustil puščave, da bi jo zamenjal z ječo, v ktero ga je Herod vrgel in v kateri je kot marternik sklenil svoje življenje.

Zdaj pa vprašujem za sv. Tomažem iz Vilanove: *Kaj pa je sv. Janez hudega storil? Ktere hudobije pa mu je bilo popraviti s tako ostro in dolgo pokoro?* Zastonj ga iščem madeža pregrehe v celem življenju Janezovem. Celó izvirnega greha ni prinesel s seboj na svet, ampak je bil od njega očiščen že v maternem telesu. (Luk. 1, 15.) In kakor je svet prišel na svet, je bilo sveto tudi vse njegovo naslednje življenje. Sveti cerkveni učeniki spričujejo, da sv. Janez Krstnik ves čas življenja ni storil nobenega greha, tudi majhnega ne, in da je bil bolj angelju podoben kot človeku. Kristus sam ga imenuje angelja rekoč: *Ta je, od kterega je pisano: Glej, jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kteri bo pred teboj tvoj pot pripravljaj.* (Mat. 11, 10.) In sv. Tomaž iz Vilanove pravi: *Njegovo življenje ni bilo človeško, ampak angeljsko življenje; bil je sicer*

človek, kakor mi, pa se mi zdi, da razun podobe in barve nič drugega človeškega ni imel nad seboj.

Poglejte tu svetost Janezovo in jo primerite z njegovim spokornim življenjem! Ali tedaj ni prav, če ga imenujem spokornika brez greha? Če pa že nedolžen dela toliko pokoro, koliko bi moral delati še-le grešnik? O kako se mi pač v srce užali, če premišlujem svoje lastno življenje in življenje tolikega števila drugih kristijanov in najdem v njem toliko greha, pokore pa najdem tako malo ali nobene! — Oh Janez je bil spokornik brez greha, mi pa smo grešniki brez pokore!

II.

Če pravimo, da greha nimamo, goljufamo sami sebe in resnice ni v nas, pravi sv. Janez (I. 1, 18.). Že na svet smo prinesli seboj izvirni greh. Od tega greha nas je neskončna ljubezen božja očistila v zakramentu sv. krsta. O da bi bili pač ohranili to svojo krstno nedolžnost! Ali komaj da smo k pameti prišli, smo se že tudi z grehom soznani, in bolj ko smo rastli, več greha smo storili. Le malokdo se je obvaroval smrtnega greha, brez odpustljivega greha pa nobeden ni ostal. Če premišlujemo svoje pretečeno življenje začeniši od sedmega leta in do današnjega dne, in pregledamo svoje misli in želje, svoje besede in govorjenje in vse, kar smo hudega v djanju doprinesli in kar smo dobrega zamudili, oh, koliko nezmerno vrsto pregreh in pogreškov bomo imeli pred seboj in če bomo hotli resnico obstati, bomo morali z Davidom spoznati: *Mojih grehov je več kot las na glavi.* (Ps. 39, 13.)

Pa saj smo se svojih grehov spovedali in opravili naloženo pokoro? Tako morda mislimo in se s tem tolažimo ter jemo in pijemo, vstajamo in hodimo spat, smo veseli in dobre volje in ostra pokora nam še na misel ne pride, ravno kakor bi je celo nič ne potrebovali. Toda, oh, kako se motimo. V zakramentu sv. pokore, kadar ga prav pripravljeni prejmemo, so nam sicer zbrisani naši grehi, odpuščene večne kazni, ktere smo z grehom zaslužili; časne kazni pa nam večidel še niso zbrisane. Pokora, ktero nam mašnik naložé, po navadi tudi ni velika in je večidel premajhna, da bi si ž njo zbrisali vse časne kazni, z grehi zaslužene. Za te zaslužene kazni se moramo tedaj ali na tem svetu pokoriti z ostrimi pokorili ali pa se bomo morali zanje pokoriti na unem svetu v vicah še v vse hujšem trpljenju. *Grehi, naj si že bodo majhni ali veliki, ne morejo ostati brez kazni, ali se jih mora namreč človek spokoriti ali pa jih*

bo Bog postrahoval na sodnji dan, pravi sv. Avguštin. — Sleherni, ki je grešil, mora delati tudi pokoro. To so dobro spoznali mnogi in premnogi svetniki, ki so bili poprej grešniki in so ravno s pokoro postali svetniki. Da bi namreč svojih grehov se spokorili, so radovoljno prevzeli najostrejša pokorila ter nosili spokorna oblačila, bodoče pasove, so se hudo bičali, ostro postili, si tudi spanje kratili in si nakladali še mnoga druga zatajevanja in mrtvenja. Po takem potu so svoje grehe sami nad seboj strahovali in tako jim je prizanesla božja pravica po tem, ko so umrli.

Nek premožen mladeneč, kateri se že veliko let ni zmenil ne za spoved, ne za pokoro in čegar srce je tudi ravno zavoljo tega bilo že vse trdo kot kamen; bilo suho kot les; bilo mrzlo kot led, in je že skor vse odmrlo Bogu in sv. veri, je vendar le — sam ne vem, kako je to prišlo — spet poslušal enkrat svojega angelja varuha in se podal v cerkev. V cerkev pridši pregleduje nekama ves razmišljen cerkvene klopi in stene itd. Naenkrat pa se prime njegov pogled neke prijazne podobe. Bliže stopi, da bi jo ogledal. In kaj je zagledal? Zagledal je Davida, pobožnega spokornika na kolenih, spokorne solze mu teko iz oči, tik njega pa je stal angelj božji, zlato skledico v rokah, v katero je prestrezal Davidove solze in nosil pred božji tron. Spodaj pod podobo pa so bile zapisane besede sv. Avguština: *David je grešil le enkrat, jokal pa zmerom; ti pa zmerom grešiš in se nikoli ne jokaš.* Mladeneč ogleduje podobo, a dlje ko jo gleda, bolj ga pretresa. Neka sveta groza ga prevzame in srce mu upada bolj in bolj. Na kolena se zgrudi, da sam ne vé kdaj in milo zdihne sam pri sebi: „Glej, koliko je treba k pravi pokori, jaz pa sem ves suh in brez vsega kesanja. David je bil tolikanj imeniten kralj in se ni sramoval spokornih solz, jaz pa sem tolikanj revna stvar in tudi le samo eno oko se mi ne porosi. Tako si očituje mladeneč, in glej, ni dolgo trpelo, kar se tudi v njegovem očesu zaleskeče lepa, spokorna solza. In gotovo je tudi njegov angelj prišel z zlato skledico ter jo prestregel in nesel pred božji tron. — O ljube duše, bi mar mi kar ne hotli privoščiti svojemu angelju varuhu enakega veselja?

Poglejte, le dva pota peljeta v nebesa: pot nedolžnosti in pot pokore. Blagor mu, kdor kakor Janez, nikoli ni zgrešil prve poti ter poti nedolžnosti! Pa kako redko sejani so taki ljudje. Razun nedolžnih otrok bi smeli pač le malokterega šteti v to vrsto. Grešniki, grešnice smo vsi drugi! Vendar še ni vse zgubljeno. Pot pokore nam je še odprta. Ker tedaj sv. Janeza v nedolžnosti nismo posnemali, ga posnemajmo saj v pokori. Zložno, veselo življenje grešnika ne bo pripeljalo v nebesa. *Od dne pa Janeza Krstnika do zdaj nebeško kraljestvo silo trpi in silni ga na-se potegnejo.* (Mat. 11, 12.) Zatoraj silni bodimo ter se ostro pokorimo, če bi nas to tudi še tako težko

stalo. Da, Gospod, spovemo se očitno pred teboj in Mariji, prečisti Devici in vsem svetnikom, da smo grešili, obilno grešili od svojih otročjih let in do današnjega dne v mislih in željah, z besedami in djanjem in zamudo dobrega; spovemo se, da smo grešniki in sicer dozdam grešniki brez pokore. Toda od zdaj zanaprej hočemo s tvojo pomočjo spokorniki postati; hočemo voljno pretrpeti vse trpljenje, katero nam pošlješ; molcé prenašati zopernosti, ktere nam prizadenejo drugi ljudje; hočemo vse nerodno poželjenje premagovati, svoje meso križati, marsikaj težavnega radovoljno prevzeti, si marsikaj prijetnega radovoljno prikratiti v spokorjenje naših grehov; hočemo se sami kaznovati v sedanjem življenji, da nam boš ti prizanesel v večnosti. Amen.

—f—

Četrta adventna nedelja.

I. Sad Kristusovega prihoda. — V. Mrtvi vstajajo.

Mrtvi vstajajo. Mat. 11, 5.

Gospod je blizo! Tako moli in kliče katoliška cerkev današnjo nedeljo. In zares: Gospod je blizo. Prihodnji petek že bomo obhajali spomin njegovega prvega prihoda na zemljo, obhajali bomo sveti božični praznik. — Gospod je blizo pa tudi vsakemu izmed nas, ker nas bo morebiti prav kmalo, pred ko mislimo, s tega sveta poklical. Ali smo pa tudi na njegov prihod pripravljeni? Kdor ga je zdaj v adventnem času vredno pri sv. obhajilu prejel, je zares prav pripravljen na sv. božične praznike, on je pa tudi pripravljen na smrt, ker je v milosti božji. Kdor je sv. advent prav obhajal, nad njim se bo sad Kristusovega prihoda tudi očitno skazoval. Tisti čudeži, ki so Jezusov prvi prihod spremljevali, se bodo tudi nad nami kazali vsaj v duhovnem pomenu.

Kteri so bili namreč do zdaj na duši slepi in so v temi pregrešnih potov tavalili, bodo zdaj spregledali in kakor po dnevu pošteno hodili. — Kteri so bili do zdaj na duši kruljevi, to se pravi, da so bili leni v dobrem, počasni k božji službi, bodo zdaj urno in veselo hodili po poti božjih zapoved in bodo s podvojeno gorečnostjo prejšnje zamude popravljali. — Gobovi na duši, t. j. nečistim grehom udani bodo očiščeni in bodo zanaprej čisti v mislih, besedah in v djanji. — Gluhi na duši, t. j. tisti, ki

dozdaj niso marali za svarjenje in opominjevanje, bodo spreslišali, bodo znanprej radi pridige in zveličanske nauke poslušali. — Pa tudi mrtvi bodo vstajali. Kaj se pa to pravi, vam moram še danes razložiti. Zato vprašam: 1. Kteri so na duši mrtvi? 2. Kako se nad njimi sad Kristusovega prihoda skazuje?

Preljubi poslušalci, ste me ta advent tako radi poslušali — ne odrecite mi še danes svoje pazljivosti. Naša pomoč pa je v imenu Gospodovem.

I. Na telesu mrtvi človek popolnoma otrpne; vsi udje mu na enkrat in za vselej odpovedo. Mrtvi človek ne more več ne gledati, ne slišati, ne govoriti, ne čutiti in ne gibati se. Mrtvi človek ne more več delati, tudi ne kaj si zaslužiti. Kar je storil, je storjeno; kar je zamudil, je zamujeno.

Kteri so pa na duši mrtvi?

Na to vprašanje si bo vsak lahko sam odgovoril, če le količkaj krščanskega nauka zna. Na duši mrtvi so namreč tisti, ki so v smrtnem grehu, ki nimajo več milosti božje; ki so mrtvi za nebesa in ko bi v takem stanu umrli, bi bili večno pogubljeni.

In kakor na telesu mrtvi človek nič več delati in zaslužiti ne more, tako tudi na duši mrtvi za nebesa, za srečno večnost nič zaslužnega ne more storiti. — Kdor je velik smrtni greh storil in s tem dušno življenje zapravil, si je strahovito nesrečo nakopal. Ne le, da za nebesa v takem stanu nič več zaslužiti ne more, je tudi vse zgubljeno, kar je popred bil storil. — Kakor telesna smrt človeka od vsega odloči, kar si je bil nabral, tako tudi dušna smrt vse prejšnje zaslužnje vzame. Tako namreč govori Bog po preroku Ecehijelu: *Če se pravični od svoje pravice obrne (da namreč v smrtni greh pade) in počenja hudobijo po vseh gnjusobah, ktere je hudobni navajen delati, bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, ktera je storil, bodo pozabljena, v svoji spaččnosti, s ktero se je spačil, in v svojem grehu, s kterim je grešil, v njima bo umrl.* (Eceh. 18, 24.) In kakor je na telesu ni več nesreče, kakor je smrt; tako je tudi za dušo smrtni greh najhujša nesreča. Ne le, da je tak človek v vedni nevarnosti večnega pogubljenja, tudi vse, kar na videz dobrega stori, v takem stanu pred Bogom in za nebesa nima cene, nima veljave. Iz tega, ljubi moji, se pa učimo, kako žalosten in nevaren je stan človeka na duši mrtvega. Kar je popred dobrega storil, je vse proč in kar zdaj še v takem stanu stori, vse nič ne velja za nebesa. Oh,

kakšna nesreča je vendar dušna smrt, smrtni greh! Kako je neizrečeno žalostno, kadar poleti ali v jeseni vihar in huda ura in toča prihrumi in naenkrat pobije in pokonča vse žito in sadeže na polji in grozdje v vinogradih. — Ravno to in še hujše stori na duši smrtni greh; vse, kar si je človek popred v stanu milosti božje dobrih del in zasluženja nabral, vse je naenkrat proč. Dobro toraj pomisli, moj kristijan, kakšno škodo smrtni greh na duši stori in kaj se pravi, na duši mrtev biti. Vse molitve, ktere si opravil, vsi posti, ktere si držal, vsa miloščina, kar si jo delil, vse pridige, ktere si slišal, vsa obhajila, ktera si prejel, vse zmage, ktere si nad skušnjavami pridobil — vse to je naenkrat proč; en sami smrtni greh je vse končal in če umrješ in se ne spreobrneš, ti vse to nič ne pomaga za nebesa.

Ljubi moji poslušalci, jaz vem, da se smrti bojite in prav imate, jaz se je tudi. Ali povem vam, še bolj bi se imeli dušne smrti, smrtnega greha bati. Telesna smrt nam vzame le časno življenje, ali dušna smrt nas oropa vseh gnad, vsega zasluženja in tudi večnega življenja.

Iz tega tedaj spoznate, ljubi moji, kteri so na duši mrtvi in kako žalosten in nevaren je njih stan. In kakor sem vam ta advent pravil in dokazal, da je veliko na duši slepih, kruljevih, gobovih in gluhih med nami, tako moram danes reči, da je tudi veliko na duši mrtvih med nami. Kar je sv. Janez v skrivnem razodenji (3, 1.) škofu v Sardesu pisal, moram tudi jaz marsikteremu izmed vas reči: *Ime imaš, da živiš, pa si mrtev*, to se pravi: Ti ješ in piješ, ti okrog hodiš in delaš, — pa si vendar mrtev, na svoji duši namreč, mrtev že od tistega časa, kar si po dobljeni odvezi zopet smrtni greh storil.

Ti si na duši mrtev, ker si z veliko kletvijo milost božjo iz svoje duše pregnal. — Ti si na duši mrtev, ker si z veliko pijanostjo smrtni greh storil. — Ti si na duši mrtva, ker si se nečistemu grehu v mislih, v željah ali celo v djanji udala. — Ti si na duši mrtva, ker si z opranvljanjem in odbrekovanjem bližnjemu dobro ime vzela ali celo še sovrašтво ali prepire napravila. — Ti si na duši mrtev, če si krivico, škodo storil, pa je nisi še popravil. — Z eno besedo: Vsak je na duši mrtev, ki je po dobljeni odvezi smrtni greh storil in se ga ni še spovedal in ni še odpuščenja zadobil. Oh, bojim se, ljubi moji, da je le preveč mrtvih med nami!

II. In kdo bo tem revežem pomagal, kdo jih bo k duhovnemu življenju zopet nazaj poklical? Kdo drugi kot edino le on, ki je pri svojem prvem prihodu tudi mrtve k življenju obujal. — Zoper smrt ga ni

zelišča, ga ni pomočka, le čudež zamore mrtvega obuditi. Tako tudi na duši mrtev zamore le po čudežu duhovno življenje nazaj dobiti in ga tudi dobi v zakramentu sv. pokore. Glejte, Jezus je Lazarja k življenju obudil, pa je učencem ukazal, da so mu odvezali rjuhe, v ktere je bil zavit. Tako Jezus še zdaj mrtve na duši s svojo vsega-mogočno milostjo obuja k novemu življenju pa le po mašnikih, katerim je ukazal grešnike odvezovati.

Kaj je tedaj mrtvim na duši storiti? Kaj družega, kakor da pridejo k tistemu, ki jih edini zamore k duhovnemu življenju obuditi, da prejmejo pri sv. obhajilu njega, ki je rekel: *Ako kdo je od tega kruha* (sv. obhajilo namreč), *bo živel vekomaj, in kruh, ktereга bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* (Jan. 6, 52.)

Ali kaj, da kristijani tega nauka ne zastopijo, zastopiti nočejo! — Ti dobro veš, da si že davno smrtni greh storil, da si mrtev na duši in tudi veš, da Jezus pri sv. pokori in pri sv. obhajilu mrtve k življenju obuja, — pa vendar ne maraš za življenje, ne prideš blizo, raje na duši mrtev ostaneš in se nevarnosti večnega pogubljenja izpostavljaš.

Kristijani moji, dajte si vendar kaj dopovedati! Slišali ste zdaj, kakšen nevaren in žalosten stan je dušna smrt. Ki se telesne smrti bojimo, oh, bojimo se še bolj dušne smrti! Če smo bili pa tako nesrečni, da smo v smrtni greh padli, oh, nikar ne odlašajmo, ampak k njemu hitimo, ki nas zamore zopet k novemu življenju obuditi, k sv. zakramentom pritecimo, pa brez odlašanja, kakor hitro le zamo-remo. — Ali ravno v tem kristijani tako lahkomišljeno, tako predrzno ravnamo. Glej, ti si kmalo po velikinoči zopet v smrtni greh padel; ko bi bil imel kaj skrbi za dušo, bi bil moral kmalo priti k spovedi, ali zdaj je že čez pol leta, pa te še ni blizo. Kaj bi bilo, ko bi bil ta čas nagle smrti umrl? Pa tudi, če te je Bog do zdaj prenašal in čakal, imaš vendar le veliko dušno škodo. Kar si namreč ta čas na videz dobrega storil, vse nič nima cene, zato nimaš nič zasluženja. Kdor je tedaj tako nesrečen, da pade v smrtni greh, ne sme čakati adventa, posta, ampak mora kmalo, precej v tednu ali prihodnjo nedeljo ali saj o bližnjem prazniku k spovedi priti. — Ker pa tega niste storili do zdaj, pridite saj zdaj v adventu. Zdaj gluhi spregledujejo, kruljevi zopet hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spre-slišujejo; tudi vi, na duši mrtvi, bote zopet vstali, če le resnično hočete. — Tisti Jezus, ki je Jajrovo hčerko, Najmljanskega mladenča in Lazarja k življenju obudil, dal bo tudi nam milost, da bomo vstali iz grešnega spanja, iz dušne smrti.

Kakor je Jezus Jajrovo hčerko k življenju poklical, tako jaz zakličem tebi, zapeljano dekle: Deklica vstani iz grešnega spanja, zapusti posteljo pregrehe in stopi na pot pokore!

Kakor je Jezus Najmljanskemu mladenču rekel, rečem tudi jaz tebi, zgubljenemu sinu: Mladeneč, vstani, nehaj že grešiti, zapusti pregrešno znanje in razuzdano življenje, vzdigni se k popolšanju, k novemu življenju!

Kakor je Jezus Lazarja poklical, ki je že štiri dni v grobu ležal, pokličem tudi jaz tebe, zastarani grešnik, zastarana grešnica, ki ležiš v smrtnih grehah ne samo štiri dni, ampak že štiri mesece, štiri leta, celo štirideset let. Pridi vun iz groba svojih pregreh, zapusti hišo pohujšanja in pojdi nazaj na pravo pot, na očetovi dom, pojdi nazaj k svojemu Bogu, k svojemu Odrešeniku!

Ali to, da iz dušne smrti k novemu življenju zopet vstanete, ni dovolj. Morate tudi pokazati, da res živite in da se ne povrnete več nazaj v grob starih pregreh. Če smo ta advent iz groba svojih grehov vstali, se ne bomo zanaprej več med mrtvimi, med hudobnimi, med grešniki mudili. Ne bomo več hodili v slabe družčine, k hudobnim, razuzdanim veselicam, k prepovedanim, pregrešnim igram in plesom. Zastonj bi nas zanaprej med hudobnimi (t. j. na duši mrtvimi) iskali. In kakor sta angelja pobožnim ženam, ki so Jezusa v grobu iskale, rekla, tako bi se moralo zanaprej tudi od nas reči: *Kaj iščete živega med mrtvimi, vstal je, ni ga več tukaj!* (Luk. 24, 5—6.) Če smo zares zdaj v adventu vstali iz groba svojih grehov, se ne smemo več nazaj v stare grehe podajati. *Kristus, ko je vstal od mrtvih, vemo, da več ne umrje* (Rim. 6, 9.); tako tudi mi ne smemo več grešiti, vsaj smrtno ne več grešiti, da nas večna smrt ne zagrne.

Tako tedaj sklenem adventne pridige. Reči moram, da sem veliko veselja vžil ta advent; videl sem namreč, da so se čudeži delali: Slepi so spregledovali, kruljevi so jeli zopet prav in urno hoditi, gobovi so bili očiščeni, gluhi so spresliševali in tudi marsikteri na duši mrtvi je ta zveličanski čas zopet vstal k novemu življenju, k popolšanju. — Vsi seveda niso vstali. Nekteri preveč trdo spé in toraj niso slišali glasu vpijočega v puščavi. Nekteri, Bog dal, da bi jih ne bilo veliko, se nočejo nikakor spreobrniti. Slepi so bili dozdam, pa tudi še zanaprej nočejo videti in hoditi po pravi poti; hromi so bili do zdaj, pa tudi zanaprej nočejo nič storiti za svojo

dušo; govori so bili do zdaj, pa tudi zanaprej nočejo pustiti nečistega življenja; gluhi so bili dozdej, pa tudi zanaprej ne morejo poslušati zveličanskih nauk; mrtvi so bili dozdej na duši, pa tudi zanaprej ne marajo iz svojih grehov vstati, ne želé in ne hrepené po večnem življenji. — Mrtvi so in mrtvi hočejo še naprej ostati. Mrtvim pa želimo mir in pokoj. Ali naj toraj tudi na duši mrtvim rečem: Naj v miru počivajo? Ne, tega ne smem in ne morem reči. Na duši mrtvi nimajo miru in ga imeti ne morejo, ker *grešnik nima miru*. Le tisti, ki ste zdaj greh zares zapustili, ki ste v adventu res se poboljšali, zares iz dušne smrti vstali, tisti bote zares veseli in srečni, tisti bote imeli vesele praznike, kajti le tistim bodo veljale besede angeljskega petja: *Mir ljudem na zemlji, ki so dobre in svete volje!* Amen.

J. A.

2. Glas božji, ki nas kliče k pokori.

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze.

Luk. 3, 4.

Kolikor bolj se bliža dan milostnega rojstva Zveličarjevega, toliko bolj nas cerkev opominja, vredno se pripraviti za ta dan. Danes nas pelje cerkev vun k reki Jordanu, da bi poslušali pridigo sv. Janeza Krstnika, kateri je poklican bil, jude na Zveličarjev prihod pripravljati. Kaj pa je pridigoval? Kaj je tirjal za vredno pripravo? Pridigoval je, kakor sv. evangelij pové, krst pokore v odpuščanje grehov. Klical je: *Delajte pokoro, ker nebeško kraljestvo se je približalo! Prinesite vreden sad pokore! Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze, vsaka dolina naj se napolni in vsaka gora in vsak grič naj se poniža, in kar je krivega, bodi ravno in kar je ostrega, gladka pota. In vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.* Janez Krstnik tedaj tirja, naj se ljudje s pokoro in spreobrnem na prihod Zveličarjev pripravljajo. To, kristijani moji, še zmiraj cerkev tirja, tudi potem, ko se je Zveličar že na svetu prikazal in delo odrešenja dopolnil. Tudi danes, poslednjo adventno nedeljo, kliče ravno tisti glas, kateri je iz Janeza Krstnika govoril: *Pripravite pot Gospodovo!* — ravno tisti glas kliče tudi vsem kristijanom: „Delajte pokoro in spreobrnite se! Če pokore ne storite, bote vsi pogubljeni!“ Danes vam bom govoril o glasu božjem, ki nas k pokori kliče, in želim, da bi ga nihče ne preslišal. Pripravite se!

Kdor želi v zaprto hišo priti, potrka ali pozvoni ali pokliče ali pa z ного na vrata poropota. Tako, pravi sv. Tomaž Vilanovski, tudi Bog na čveteri način želi priti v grešnikovo srce, kterega vrata so mu z grehom zaprta.

a) Bog trka na vrata grešnikovega srca z brezšteviliimi dobrotami, ki mu jih z milostljivo roko deli. Prvi glas božji, s kterim nas k pokori kliče, pravi sv. Tomaž, je glas njegovih dobrot. On nam daje vsak dan jed, pijačo, obleko, stanovanje; on pošilja našemu polju toplo solnce in rodovitni dež; on nas pri življenji in pri zdravji ohrani; on naše pohištvo in premoženje varuje pred nevarnostmi in nesrečami in blagoslavlja dela; on nam da zdravo pamet, veselo srce, prijatelje in dobrotnike in še veliko drugih dobrot nam deli, ki jih vseh naštetih nisem v stanu. Tako Bog grešnika z dobrotami kliče k hvaležni ljubezni in pravi pokori. Pa dosti je grešnikov, ki pozabijo svojega ljubeznjivega Boga; veselo vživajo njegove dobrote, pa ne pogledajo hvaležno na tistega, ki jim jih deli; celo tako so neobčutljivi, da božje dobrote še napak obračajo, da Boga še več in še huje žalijo. Sv. Ignacij, mučenec, je vojakom, ki so ga v ječi varovali, mnoge dobrote skazoval in si prizadeval, jih h krščanski veri spreobrniti, pa njegovo prizadevanje je bilo zastonj in z žalostnim srcem je pisal Rimljanom: *Vojaki, ti so tako divji in neobčutljivi, da so le še hujši, čem več dobrot prejemaajo.* Kakor vol, ki se je nažrl, razposajen postane in s svojimi rogovi seno raznaša in na kviško meče, tako tudi grešnik božje dobrote napak obrača, jih zaničljivo zametuje in dostikrat Boga toliko bolj žali, kolikor dobrotljivši in prizanesljivši se mu skazuje. O kdo mi da besede, da grdobijo te nehvaležnosti prav popišem! Divje zveri so hvaležne svojim dobrotnikom, le človek se vzdiguje in punta zoper Boga, svojega najboljšega Očeta in največjega dobrotnika in ga žali, ki bi ga moral ljubiti. Bog mu da časno premoženje, pa ga obrača v sladnost, v nečimernost in lišpanje, v nezmernost in pijančevanje. Bog mu da čast in veljavo pred ljudmi, on pa jo obrača v to, da svoje bližnje odira in zatira. Bog mu da zdravje, on pa ga zapravlja z razbrzdanoostjo in samopašnostjo. Z eno besedo, Bog grešnika z dobrotami obklada, da bi ga k pokori pripeljal; grešnik pa ne spozna in nepremišljeno in trdovratno hodi naprej po poti pogubljenja. *Vol pozna svojega gospodarja, govori Gospod po preroku Izaiju (1, 3—4.), in osel jasli svojega gospoda; vi pa mene ne poznate. Gorjé grešnemu rodu, s pregreho obteženemu ljudstvu, hudobnemu zarodu, pregrešnim otrokom; zapustili so Gospoda, preklinjali so svetega Izraelovega, odstopili so nazaj.*

Spolnuje se toraj, kar Gospod govori: *Glej, stojim pri vratih in trkam; ako kdo moj glas posluša in mi vrata odpre, pojdem noter k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj.* (Skr. raz. 3, 20.) Pa le malo jih je, ki trkanje slišijo in Gospoda noter spusté; večidel grešnikov trdovratnih ostane v svojih pregrehah ali pa le na videz pokoro delajo, vrednega sadu pokore pa pri njih zastonj iščeš.

b) Če se na rahlo trkanje dobrot vrata grešnikovega srca Bogu ne odprejo, potlej pa pozvoni, to je, Bog grešnika kliče po glasu njegove vesti ter ga opominja, da naj hudobna pota zapusti in naj se na pot čednosti povrne.

Sv. Medard je imel lepega debelega vola in nek tat mu ga po noči ukrade in na dom odpelje. Vol je pa na vratu imel zvonček. Zvonček je pa zmiraj pel, tudi ko je vol tiho na stelji ležal in počival. Tat zvonček s travo zamaši, — pa zvonček je zmiraj pel; potem zvonček volu z vrata vzame in v škrinjo zapre, — pa zvonček je zmiraj pel; potlej je zvonček na vrtu zakopal, — pa zvonček je tudi v zemlji pel. Poslednjič je ves prestrašen vola z zvončkom vred sv. Medardu nazaj odvedel — in zvonček je precej nehal zvoniti.

Zdaj pa to prigodbo obrnimo na grešnika. Človek ima znotraj v sebi tudi zvonček in ta zvonček je glas njegove vesti. Ta glas je Bog sam djal v naše notranje; to je v resnici božji glas, ki nam pravi, da naj nikar ne zamudimo prijetnega časa lepih dni. In kadar smo grešili, nam ta glas med šumečim svetom in v tihi samoti očita in pravi: „Človek, kaj si storil, kaj si zdaj pred Bogom, v očeh Vsegavednega? Kaj bi bilo, ko bi danes ta dan, nocoj to noč, — zdaj precej umrl; kam bi prišla tvoja duša, tvoja neumrjoča duša? Kaj te čaka tam — tam v večnosti?“ Ta glas, naša vest, nam ne da miru ne po dnevi, ne po noči, vedno nas sili in kliče: Človek, pojdi tje k božjemu namestniku, nikar se ne sramuj, odkri mu rane svojega srca, delaj pokoro, poboljšaj se; ogibaj se priložnost v greh; varuj svojih počutkov, posebno svojih oči; povrni, kar ni tvojega; popravi škodo, ki si jo svojemu bližnjemu storil na premoženji ali poštenji; sleci starega človeka; proč s kvasom hudobije in malopridnosti; prosi, zdihuj v britkosti svoje duše za milost, Gospod je blizo! Še ga zamoreš najti. — Tako očitjanje vesti je cestninarja v tempelj gnalo, Gospoda za milost prosit. V spoznanju svoje grešnosti in nevrednosti se je pri vratih vstavil, si ni upal svojih oči proti nebu povzdigniti in skesan in potrj je na svoje prsi trkal in klical: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* In je šel opravičen v svojo hišo. In kakor njemu se je še sto in sto drugim spokornikom zgodilo. Blagor nam, če tudi tako pazimo na glas vesti, s katerim Gospod pri vratih

našega srca zvoni in noter priti želi. Toda veliko jih je, katerim vest nič več ne govori; kateri v največe grehe zabredejo, pa najmanjšega nepokoja v svojem notranjem ne čutijo. O nesrečni, katerim božji glas več ne govori, ker so ga le predostikrat preslišali! Oni so s posvetnim veseljem in pregrešnim življenjem se raztresli in so svojo vest popolnoma zadušili; oni nočejo slišati, zato tudi več ne slišijo. O žalosten stan človeka, kateri glasu vesti nič več ne sliši! Kakor dereča voda, ki nobenih bregov ne pozna in vse s sabo potegne, se drvi in hudobije na hudobije naklada, tako dolgo, da se zgubi v neizmernem morju večnega pogubljenja. *Trdovratnemu srcu se bo poslednjič hudo godilo.* (Sir. 3, 27.)

c) Bog hoče priti v srce grešnika, zato pa pri vratih njegovega srca kliče tudi z oznanovanjem njegove svete besede. Kdo, preljubi, je v stanu sošteti grešnike, ki jih je božja beseda spreobrnila.

Nesramna grešnica v mestu Antijohiji, po imenu Pelagija, gre v najbolj spodtakljivem oblačilu v cerkev, ne zavoljo dušnega prida, ampak zato, da bi s svojo lepoto druge oslepila in jih zapeljala. Tam stopi sv. škof Nonus na prižnico in pridiguje — o smrti — o sodbi — o večnosti — in grešnica moči besede božje ne more zoperstati, ona je omečena, gre sama v se, se razjoka, škofu h kolenom pade, se za cel čas svojega življenja ostri pokori podvrže in velika svetnica postane.

O sv. Pelagija, kaj te je k poboljšanju in k pokori pripeljalo? Beseda božja. Zakaj beseda božja je živa in močna in ostrejša, kot vsak na dve strani brušen meč. (Hebr. 4, 12.) Beseda božja je v neverstvo, malikovanje in mnoge hodobije zakopani svet spreobrnila in milijone in milijone ljudi je verovalo v Jezusa, Sina božjega; Gospod je v svoji besedi svojega Duha poslal in obličje zemlje se je ponovilo. Beseda božja se še zmiraj oznanuje; Gospod še zmiraj glasno in silno kliče po svojih služabnikih: *Delajte pokoro in spreobrnite se! Bog noče smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi!* Pa kdo, preljubi, se zmeni za to in kdo se ravna po tem! Beseda Gospodova mnogim seže do ušes, ne pa do sre. Srca so s časnimi skrbmi in naklepi, s pozemeljskimi mislimi in mesenim poželjenjem tako napolnjena, da beseda božja nobenega prostora v njih ne najde. Kadar se po noči na cesti lepa godba zasliši, marsikteri radovednež vstane in gre k oknu poslušat. Kadar je pa godbe konec, se spet v posteljo vleže, zaspi, in kmalo pozabi, kar je slišal. Taka je tudi z mnogimi poslušalci božje besede. Morebiti jo pazno poslušajo, kakor lepo godbo, kadar pa na dom pridejo, so pa spet pozabili, kar so

slišali; spet se vležejo v staro posteljo svojih pregrešnih navad in v svojih zastaranih pregrehah in hudobijah naprej živé, kakor da bi nobene pridige ne bili slišali.

d) Kaj pa potlej Bog stori, če grešnik pri vsem tem še trdo-vraten v svojih pregrehah ostane? Bog silovito udari in poropota na vrata njegovega srca; on prime za šibo in grešnika udari z boleznijo in bolečino, ga obišče z nesrečo in nadlogo, da bi v se šel in se spreobrnil.

Sv. Norbert je v svoji mladosti razuzdano živel in ni porajtal na to, ko je bil svarjen. Zdaj se ga Bog, ki je iz njega velikega svetnika storiti sklenil, usmili. Enega dne s svojim služabnikom konjiča zasede in pri jasnem nebu v neko vas na dobro voljo jezdi. Nagloma se hud vihar vzdigne, ki jima bližnjo hudo vreme napoveduje. Norbert, ki je sred polja še daleč od namenjene vasi, zdaj konjiča spodbode in skakoma jezdari, zaželjeni kraj doseči; kar blisk s strašnim gromom iz megle švigne in ravno pred njegovim konjem v zemljo trešči. Konj se vstraši, silno poskoči in njega na tla vrže, kjer je eno debelo uro kot mrtev ležal. Ko se s pomočjo svojega služabnika predrami in zavé, se vsega spreobrnjenega čuti, vidi zdaj nevarni stan svoje duše in žalosti presunjen ves v solzah, kakor nekdanj Savel, zavpije: „O Gospod, kaj mi je storiti?“ In nek notranji glas mu je odgovoril z besedami psalma: „Zapusti hudo, delaj dobro, išči miru, dokler ga ne najdeš.“ Potem je Norbert sklenil se poboljšati in je postal svetnik.

Ko bi jaz zdaj po cerkvi enega za drugim vprašati hotel, bi marsikteri pričati zamogel, da se mu je ravno taka godila, kakor sv. Norbertu. Marsikteri, ki je pri dobrem zdravju in v sreči le malokdaj na Boga mislil, za glas svoje svareče vesti ni maral in je vse opominovanje k pokori in pobolšanju zanemarjal, je nagloma v hudo bolezen padel, ali je bil od kake druge nadloge obiskan. Zdaj je spoznal, da je božja roka ga udarila, se je spet k Bogu obrnil, kterege je bil zapustil in je z resnično pokoro iskal miru, ki ga je bil z grehom zgubil. Pa pri vsem tem, preljubi, jih je dosti, ki svoje srce utrdijo, kakor nekdanj kralj Faraon, in se s kaznimi, ki jih Bog pošilja, ne dajo omečiti. Gospod jih udari z boleznijo in z bolečinami; zapové smrti, da enega ali drugega izmed ljube družinice vzame; jim pošlje slabo letino in dragino; z eno besedo, svojo roko jim da težko občutiti; pa ne razumejo, kaj Gospod od njih imeti hoče; ne mislijo na to, da Bog jih tepe, da bi jih k pokori pripeljal; oni ostanejo v svojih pregrehah in se nočejo k Bogu obrniti, kterege so zapustili. Preljubi moji, če pogledam na trpljenja in nadloge, s kterimi so marsiktere hiše udarjene, če premislim očitne

stiske, s kterimi so ljudstva zdanjih časov obiskane, imam vso pravico s sv. Tomažem Vilanovskim tožiti: *O Gospod, kako težko počiva tvoja roka nad nami! Koliko šib, koliko nadlog je že nad nas prišlo, pa ni ga nikogar, da bi se k tebi obrnil, nikogar, da bi pokoro delal!*

Pa zadosti naj bo. Zdaj veste, kako nas glas Gospodov k pokori kliče in nobeden izmed vas ne more reči, da bi ne bil že večkrat ali po dobrotah ali po glasu vesti ali po pridigah ali po nadlogah opominjan pokoro storiti in se z Bogom spraviti. In ko bi kdo bil, da bi ga Gospod do zdaj še ne bil klical, mu pa danes, v ti uri Gospod govori: Delaj pokoro in spreobrne se! Prinesi vreden sad pokore! Sv. božični prazniki so pred durmi in Gospod hoče v naše srce priti. Pripravimo mu pot z resnično pokoro in olepšajmo svoje srce s čednostmi in dobrimi deli! Potlej bo prišel in ž njim njegov mir in njegovo zveličanje. Amen.

M. T.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Betlehemska štalica.

Danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod v mestu Davidovem.

Luk. 2, 11.

Imeniten in vesel je praznik, kterega sv. cerkev danes obhaja. Angelji ga oznanujejo pastircem in vsemu človeštvu z besedami: *Danes vam je rojen . . .* Kakor gotovo je Kristus središče vse zgodovine, ker vse, kar se je pred njegovim rojstvom godilo, kaže nanj, kot na Odrešenika sveta, in vse, kar se po njegovem rojstvu godi, od njega zajema svoj vir: tako gotovo imamo tudi mi vzrok, dan, ob kterem se je zaželeni na zemlji prikazal, z veseljem in hvaležnostjo pozdraviti. Zato so se radovali nad njegovim rojstvom očaki in preroki stare zaveze, ko se jim je spolnjenje njih pričakovanja naznanilo; zato so priplavali v nebeški bliščobi angelji doli in prepevali božično pesem, da se je razlegala k Bogu gori in doli k oblagodarjeni zemlji: *Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji*; zato veselo kopni verno krščanstvo proti tistemu, ki mu je prinesel resnico in milost in večno življenje.

Toda kje in kako najdemo Zveličarja pri njegovem prihodu na svet? Angelji nam povedo, rekoč: „To vam bodi znamenje: Našli bote Dete, v plenice povito in v jasli položeno. (Luk. 2, 12.) Veča ubožnost in nizkost se komaj da misliti. Mi vidimo štalico, ki služi živinici v zavetje; vidimo ubožno mater in poleg nje enako ubožnega moža; vidimo detece, ki ga je materna roka v borne plenice povila ter v jasli položila. Velika skrivnost nam tu stopi pred oči, v kateri pa vendar beremo čudežne sklepe božje. Oče ubogih se je prikazal, zato je sam ubog postal; v grehe padlo človeštvo naj se spet povzdigne, zato začne s tolikim ponižanjem; vse hoče ljubeznjivo k sebi privabiti, zato pride kot nedolžno dete ter si izvoli borni hlev za svoje prvo stanovanje.

V to štalico pri Betlehemu stopimo v duhu. Nebeški žar, ki jo razsvetljuje, nam pravi, da so se tu izvršile velike reči, sveti nauki, globoke skrivnosti. Takrat je postala betlehemska štalica a) prva krščanska cerkev, b) prva krščanska šola, c) prva krščanska hiša.

Kteri kristijan o božičnem času z veseljem ne opazuje po krščanskih hišah jaslice, ki nas spominjajo čudovite dogodbe današnjega praznika? Kadar bote gledali jaslice, se bote toliko lažje spominjali resnic, ktere vam bom zdaj razlagal v počesečenje novorojenega Zveličarja in v vaš dušni blagor.

I. Betlehemska štalica, v kateri je bil Kristus rojen, je prva krščanska cerkev na zemlji. Morebiti se čudite, predragi, nad to besedo? Vi si predstavljate krasne cerkve z visokimi zvoniki, umetnimi oboki in vitkimi slopovi; vi vprašate, kako se more od ubogih pastirjev sešatrani hlev, čegar stene so neotesane in tesne, čegar tlak je s slamo in senom pokrit, cerkev imenovati? In vendar je tako; le poslušajte!

Kaj pa stori vsako katoliško cerkev v pravo hišo božjo?

a) To je pričujočnost Jezusa v sv. altarnem zakramentu, tista skrivnostna in vendar resnična pričujočnost, ko se Gospod pod podobami kruha skrije, da bi v naši sredi prebival. Zdaj pa povejte, ali ni bil ravno tisti Gospod in Zveličar v betlehemski štalici, ali ni bil tam viden, kakor je tukaj nevidljiv? Ali ni bil tam moljen in češčen, kakor ga mi tu molimo? Da, *Beseda, ktera je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda*, kakor piše sv. Janez (1, 1—15.), ta Beseda je meso postala in se je na zemlji prikazala. Njegovo božanstvo je

sicer skrito po ubožnosti in ponižnosti hlapčeve podobe, katero si je izvolil, ali tisti hlev je večnoslavljen kraj, kjer Gospod svoje milostipolno prebivališče med ljudmi začne, da bi ga v presv. zakramentu nadaljeval. Če se je Mojzesu (2. Moz. 3, 5.), ko je pred gorečim grmom stal in je Gospod ž njim govoril, reklo: *Sezuj svoje čevlje, kajti kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja*; s kakšno spoštljivostjo bi bili mi takrat stopili v tisti tesni prostor, kjer je Dete božje ležalo?

b) V cerkvi se najde altar, kjer se daritev doprinaša. Ali vam naj, predragi moji, pokažem altar, ki se nahaja v betlehemski štalici? Res, da ni umetno narejen in z zlatom in marmorjem obdan; a vendar se najde. Altar v prvi krščanski cerkvi so tiste jasli, v ktere je bil Jezušček položen. Ali niso v resnici te jasli postale pravni altar, na katerem je Kristus začel daritev v odrešenje človeštva? Kajti zmir moramo imeti v spominu, da je bilo vse življenje Jezusovo od jasli do križa nepretrgana daritev. V jaslih se je začela, da bi se na križu končala; v jaslih prosijo za odpuščanje in spravo solze nedolžnega otroka, na križu krvne kaplje nedolžnega trpina in ista pokorščina, ista ljubezen sklepa oboje v soglasno celoto.

c) V cerkvi iščemo tistih, ki časté Gospoda z molitvijo in petjem. Kje pa so ti moliveci v betlehemski cerkvi? Pač ne morem kazati na velike trume, ki bi bile prihitele k prvemu božičnemu opraviilu. Od prebivalcev Jeruzalemskih ne pride nobeden ne zdaj, ne pozneje, ko so bili poklicani; tudi v Betlehemu se nihče ne gane, da bi šel Zveličarja iskat. Toda Bog bo že preskrbel, da molivec manjkalo ne bo. Glej, tu kleči Marija, deviška Mati, in zraven nje v tihi zamaknenosti oskrbnik Jožef — kot prva zmed človeštva, ki se novorojeneu poklanjata. Na angeljev opomin so rekli pastirji: *Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, ktera se je zgodila!* (Luk. 2, 15.) In prihitevši padejo na kolena, molijo ter obdarujejo božje Dete. In po zraku krog štalice plavajo angeljske trume, da bi pozdravljale v ubožnem Detetu nebeškega kralja. Ali ne slišimo v duhu, kako ta svitli zbor prepeva v čudovito noč, rekoč: *Čast Bogu na višavi, mir ljudem na zemlji!* To je toraj prva „glorija“, ki se v tej cerkvi betlehemski glasi, ktera se danes v tisučernih cerkvah prepeva, ktera bo odmevala do konca dni.

V resnici prvo krščansko cerkvico najdemo v tej ubožni štalici. Res je ta cerkvica tako borna, tako tesna, tako priprosta! Kako zginja v primeri z marmornatim tempelnom Jeruzalemskim! Tam je veličastna stavba, tu je hlev; tam zlato in cedrovina, tu velika ubožnost. Kako majhina je ta Kristusova cerkvica v primeri z velikanskimi

tempeljni malikovalskimi v Rimu, v ktere zahaja takrat vladajoči cesar Avgust in njegovo ljudstvo, da bi krivim bogom, malikom žrtvovali. In vendar nam bodi tisučkrat pozdravljen neznatni kraj, kjer se je Gospod prikazal med ljudmi, kjer je prisijala milost in blagoslov! Zakaj luč, ki je v Betlehemu izšla, je razsvetlila ves svet in je zatemnila bliščobo Jeruzalemskega tempeljna in vseh malikovalskih tempeljnov. In Jeruzalemski tempelj in vsi malikovalski so se (v teku časa) razrušili v razvaline — in ne ti, nego betlehemska štalica je postala predpodoba za vse cerkve, s katerimi se je zemlja od izhoda do zahoda okrasila, v katerih Kristus prebiva, kakor nekdanj v betlehemiški štalici; v katerih se Kristus na altarji daruje, kakor se je nekdanj v jaslih daroval; v katerih milijoni pred Kristusom ponavljajo tisti slavospev, kateri se je sveto noč krog betlehemske štalice razlegal.

Karkoli toraj naše srce ljubezni, molitve in hvaležnosti pozna, to naj prinese danes v dar Jezuščeku, ki v tem Betlehemu med nami prebiva.

II. Betlehemska štalica pa ni samo prva cerkvica, ampak je tudi prva krščanska šola. Preiščimo, če je to res!

a) Šola mora imeti učenika. Kdo pa je učenik v tej šoli? Ali je mož v zrelih letih? Je-li posveten učenjak, modrijan s slavnim imenom? O ne, učitelj v tej šoli je ubogi, ljubeznjivi Jezušček. Zares čudovit učenik, kakoršen se še ni bil na zemlji prikazal! V tem otroku *prebiva polnost božestva telesno* (Kološ. 2, 9.), v njem je vsa modrost in resnica, saj je on večna in zdaj včlovečena Beseda. Še ne govori njegov jezik in vendar že kot dete razodeva skrivnosti božje; še ne da človeške besede in že oznanuje tisto modrost, ki pelje k miru.

b) Kje pa je učilna stolica (prižnica)? To so jasli, v ktere je bil Jezušček položen. Ljubeznjiv je Jezus, ko pozneje z vzvišenega kraja poslušajočim ljudem govori; ljubeznjiv, ko na gori osem zveličanskih blagrov oznanuje; ljubeznjiv, ko iz Petrovega čolna na bregu zbrano množico uči; a nič manj ljubeznjiv je tu, kjer kot Dete v jaslih svetu skrito resnico razodeva. *O kakšna prižnica so te jasli — vsklikne nek svetnik — v katerih je ležala božja modrost, učenik vsega sveta!*

In kaj uči Dete božje iz jaslic koj pri svojem prihodu na svet? Če ob kratkem posnamemo, lahko rečemo z aposteljnomo v današnjem listu (Tit. 2, 11.): *Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, ktera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu.*

c) Poiščimo še učence, ki naj zahajajo v to šolo krščanskega življenja! To pa morajo biti vsi brez razločka stanu in starosti. Nobeden ni tako učen, da bi se od ubozega Jezuščka v dušnih zadevah ne mogel podučiti; nobeden tako priprost, da bi njegovega nauka ne mogel razumeti; nobeden tako ubog, da bi ga on ne sprejel.

Tako kliče ubogo Dete božje bogatim: Ali vidite revščino Sinu božjega? Prostovoljno je vaš Odrešenik reven postal ter se vsemu odpovedal. Zato tudi vi svojega srca ne navezujte tako na pozemeljsko blago, da bi pri tem Boga in svojo dušo pozabili. Kar vam je previdnost božja izročila, imejte le kakor v oskrbovanji, o čemur bote račun dajali. Ne zbirajte si zakladov za ta svet, ampak zaklade v nebesih, katerih rija in moli ne snedó. Skazujte usmiljenje potrebnim sobratom, da bote usmiljenje dosegli. Zatirajte sebičnost v sebi, da vas prešine krščanska ljubezen in se vpodobite moji ljubezni, ktera bo oblagodarila vse človeštvo.

Jezušček kliče ubožce k sebi ter jim reče: Kolikrat ste skušeni, da bi godrnjali zoper božjo previdnost, ki vas je postavila v ubožen stan, potem pomislite, da si je vaš Odrešenik največo revščino izbral, saj vidite, da Sin človekov nima svojega, kamor bi glavo položil. Če se vam misel vzdiguje, kakor bi bili zapuščeni na svetu, pomislite, da je vaš Zveličar prostovoljno postal vaš brat v siromaštvu. Pravo bogastvo je le čednost, prava sreča je dobra vest in kdor Boga ne zapusti, ta tudi od njega ne bo zapuščen.

Jezušček kliče k sebi uboge grešnike, kar smo vsi. In kaj nam pravi? Pridite, ki ste obloženi in obteženi; jaz vam podelim mir, kakoršnega svet ne more dati. Glejte, kako stezam proti vam svoje ročice, ker vse vas želim objeti, vse spraviti s svojim Očetom; ne bojte se, saj zato sem prišel, da najdem, kar je zgubljenega.

Dragi kristijani, ali niso to blažilne, tolažilne resnice, ki jih slišimo v šoli božjega Deteta? O če smo dobre volje, da jih sprejmemo, potem bo naš delež tisti mir, ki so ga angelji naznanili nocojšno noč.

III. Betlehemska štalica je bila tudi prva krščanska hiša na zemlji.

Kinč in živelj vsake hiše je rodbina. V njej se človek rodi, v njej se odgoji, prejme razne utiske, dobre ali slabe, ki ga spremljajo skozi celo življenje. Ali kako zelo je bilo pred Kristusom družinsko življenje padlo! Greh je ostrupil razmero med možem in ženo in otroci. Tu se prikaže v Detetu betlehemskega Zveličar, ki hoče

človeštvo k prvotni časti povzdigniti. In kako začne svoje delo? Kar je korenina za drevo, izvirek za reko, to je družina za človeštvo: zato Zveličar povzdigne družino k prvotni časti in svetosti. Na čelo krščanstva postavi Bog sv. družino, ker jo hoče postaviti za zgled vsem prihodnjim časom.

Družina pa obstoji iz očeta, matere, otrok. Iz katerih udov pa obstoji sv. družina?

a) Tu zapazimo sv. Jožefa. Njemu je Oče nebeški izročil gospodarstvo čez sv. rodovino. Skrben krušni oče, zvest oskrbnik, pokoren služabnik božji je Jožef ves čas svojega poklica. Molitev in delo je njegovo opravilo, čistost in zvestoba njegovo bogastvo, krotkost in miroljubnost njegova čast. Naj si je Jožef v betlehemeski štali ali na begu v Egipt ali v tempeljnu ali v delavnici Nazareški, vselej je zgled in predpoda, h kateri se s spoštovanjem ozira krščanski oče in gospodar.

b) Tu vidimo Marijo, deviško Mater, blagoslovljeno med ženami, kinč njenega spola, oblagodarjeno od Boga, pa vendar ponižno dekle Gospodovo. Kot skrbna Mati in gospodinja stori vse, s čemur zamore postreči nježnemu Detetu in olajšati mu bivanje v tej solzni dolini. V vseh čednostih se odlikuje in hrepeni edino le po tem, da bi voljo Očeta nebeškega in njegovega Sinu natanko dopnila.

c) Tu zagledamo Jezusa, milo Dete, ki združuje božanstvo s človečanstvom. In ta otrok je pozemeljskim starišem pokoren ter raste na starosti, modrosti, milosti pri Bogu in pri ljudeh.

V tem otroku je detinstvo zopet posvečeno in je postavljen zgled za vsako otroško dolžnost. Zopet naj svet vé, da je otrok lastnina božja in starišem le izročen v oskrbovanje, da naj njegovo neumrjočo dušo peljejo proti nebesom.

O srečna hiša, o blagoslovljena družina, ki je postavljena na začetek krščanstva ob rojstvu Kristusovem!

Zato pa je božič najlepši družinski praznik. Tu se otroci pokličejo skupaj, ozališa se božično drevesce, razdelé se darovi. Hvalevredno je to, ako ne manjka jedra praznika, vera v Kristusa in hvaležnost za njegove darove. Ozirajte se toraj, krščanske družine, na hišo betlehemesko, na sv. družino . . . Očetje, učite se od Jožefa, kako vam je treba za družino skrbeti . . . Matere, učite se od Marije, kako vam je v krotkosti in potrpežljivosti prenašati težave vašega stanu . . . Otroci, učite se od Jezusa, kako vam je pokorščino skazovati starišem ter rasti na modrosti in milosti.

Naj potem obišče vašo hišo kdorkoli hoče, se bo zadovoljnega čutil, kakor pastirji, ki so obiskali po angeljevem navodu prvo hišo krščansko v Betlehemu in se čudili vsemu, kar so tu videli in slišali. Kdor bo zapazil tak red v vaših hišah, bo spoznal: Zares tu prebivajo dobri otroci Očeta nebeškega. A tudi zvesti angelji varuhi, ki so obdajali betlehemsko štalico in čuli nad božjo družino, ne bodo zapustili vaših hiš, temuč jih varovali vseh nezgod.

Tako velik je toraj pomen borne štalice betlehemske, v katero nas je pripeljal današnji praznik. Ta hlev je prva krščanska cerkvice, v kateri se je začela naša služba božja; je prva krščanska šola, kjer nas Gospod že kot otrok podučuje; je prva krščanska hiša, kjer najde družinsko življenje svojo pravo predpodobo. Bodi nam toraj pozdravljena, ti štalica, ti kraj milosti, ti bivališče Zveličarjevo, ti hiša kruha in miru, kakor si sama na sebi neznatna, vendar si velika postala vsled sklepov božjih. Naš duh je danes ves utopljen v občudovanju tvojega veličastva. Zato pa slava Bogu na višavi, ker smo iz tebe po Zveličarju prejeli tisti mir, kterega so nocojšno noč angelji napovedali vsem ljudem, ki so dobre volje. Amen.

Ant. Žlogar.

Praznik sv. Štefana.

Brez miru ni zveličanja.

In (Štefan) je pokleknil in z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod, ne prištevaj jim tega greha. Apost. dj. 7, 59.

Neprecenljive in brezštevne darove nam je Jezus Kristus prinesel iz nebes. Najmenitniši njegov dar pa, tako rekoč posoda in vez vseh družih, je ljubi mir. Zato so prepevali angelji o njegovem prihodu: *Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!* Jezus sam, ko je začel učiti, je ljudem mir posebno priporočal, rekoč: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.* Predno je šel v smrt, je še za slovo rekel aposteljnomo: *Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.* In prva beseda, ko se jim je po vstajenji prikazal, je bila: *Mir vam bodi!* Sploh smemo reči, da vse, kar je Jezus učil, kar nam sv. katoliška cerkev razlaga — celi katekizem — sme se imenovati nauk miru, in vse, kar je Jezus storil, storil je zato, da

bi človeška srea mir imela, časni in večni mir. Kdor namreč dopoljuje dolžnosti do Boga, pravimo, da ima mir z Bogom; kdor spoljuje vse dolžnosti, ki jih ima do samega sebe — do telesa in duše — ima mir sam s saboj in kdor spolni vse, kar je dolžan bližnjemu, pravimo, da ima mir z bližnjim.

In blagor tacemu človeku, ki ima ta trojni mir. Kdor se je namreč očistil vsega greha in se z Bogom popolnoma spravil; kdor je svoje strasti in hudo nagnenje tako zatrl, da ima popolnoma mirno srce; kdor z vsemi ljudmi, s katerimi ima kaj opraviti, v miru in ljubezni živi: kako dober, kako blag je tak človek! Srečen je že na tem svetu. Kajti kdo se pač sme srečen imenovati? ali znabiti bogatin, ki ima vsega dovolj? Lahko da, ako je v miru. Če pa nima miru, je nesrečen, kakor je bil celo Salomon nesrečen pri vsem bogastvu. Ali je srečen oni, ki je v visoki časti, v imenitni službi? Lahko da, ako živi v miru. Ako pa nima ljubega miru, je nesrečniši kakor priprosti pastir, ki po planinah čredo pase, pa zraven v miru živi; nesrečniši kakor berač, ki hodi od hiše do hiše ter živi ob darovih dobrih ljudi — toda v miru. O sreča, prava sreča je le tam doma, kjer je zadovoljnost, zadovoljnost pa le tam, kjer je ljubi mir.

Vendar tu s prižnice mi ni toliko govoriti o časni sreči, temuč o dušni — večni sreči, ktero zamore le tudi mirno srce zadobiti. In pomenljivo se mi zdi, da sv. cerkev posebno dvakrat v letu o miru tako rada govori, o velikinoči in o božiči; menda zato, ker pošteni kristijani se posebno za ta dva velika praznika v adventu in postu pripravijo z vredno spovedjo in s tem, da v svoje očiščeno srce pri vrednem sv. obhajilu sprejmejo Jezusa, Kralja miru. Zaupam, da ste tudi vi tako storili, — da imate že mir z Bogom, mir v srcu! Imejte še mir z bližnjim. Zakaj le tako boste ohranili mir z Bogom, ako z vsemi v miru živite. Ako pa živite v prepiru in sovraštvu, vam še sv. zakramenti ne morejo pomagati. In zakaj ne? Vam hočem zdaj razložiti v čast ljubeznjivemu svetniku, dijakonu Štefanu, ki nam je zapustil tako sijajen zgled miroljubnega srea!

1. Mir, ljubi mir, to je tista čednost, rekel bi, tista svetlica, ktero je skrbna mati sv. katoliška cerkev nam slehernemu tako rekoč v rahlo zemljico še otročjega srea zasadila — pri sv. krstu. In kdo bi se zlasti zdaj o veselih božičnih praznikih, ko molimo božje Detice v jaslicah, ne spominjal svojih prvih detinskih let, z ginjenim srcem spominjal zlasti te največje sreče, da je po zasluženji tega

božjega Deteta postal kristijan! O poglejte danes tudi vi tje na krstni kamen. Tukaj smo bili tudi mi očiščeni madeža izvirnega greha, zbrisane nam so bile časne in večne kazni; kakor angelji smo bili čisti v beli obleki, prav podobni onim, ki so nekdanj nad betlehemskim hlevčekom prepevali: *Mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje*. Postali smo otroci božji. In Jezus pravi, da samo mirni se smejo tako imenovati, rekoč: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani!*

V znamenje, da pri sv. krstu res mir zadobi otrok v svoje srce, mašnik že med tem, kadar krščujejo, dvakrat želi mir otroku, rekoč: *mir s teboj! — mir ti bodi!* In kadar je sv. opravilo končano, kadar tako rekoč slovo vzamejo od novega kristijana, ki pojde zdaj med široki sprideni svet, kakor bi se bali, da luč, ki so mu jo ravnokar prižgali, bode ugasnila; kakor bi bili v skrbeh, da belo obleko, ki so mu jo ravnokar dali, bode še omazana, celo raztrgana; v tacih skrbeh še za slovo zakličejo: *Pojdi v miru in Gospod naj bo s teboj!*

Mislite si pa, preljubi, ko bi krščeni otrok že mogel govoriti in bi se zoperstavljal mašniku, ki mu mir želi ter bi rekel: „Ne maram za mir, miru ne bom iskal, miru ne bom imel. Zdaj grem med svet, zaznamovan z neizbrisljivim znamenjem sv. krsta: pa kakoršni so drugi, tak bom tudi jaz; kakor drugi jezil se in preklinjal bom tudi jaz — sovražilo bo tudi moje srce! Sam ne bom imel miru, pa drugim tudi ne bom dal miru.“ Vprašam vas, bi bil li tak vreden velikih milost sv. krsta? Bi li mogel prištet biti med otroke božje, o katerih sam Jezus pravi, da se le mirni smejo tako imenovati? Bi li smel sprejet biti v sv. cerkev božjo, ki je kraljestvo miru od prvega začetka do sedaj? Nikakor ne. In zdaj vidite, kako slabo spolnuje krstno obljubo oni, ki ne živi v miru, temuč v vednem kregu in prepiru. Tak ni otrok božji, temuč otrok satana je, kteremu se je bil odpovedal pri sv. krstu pa ni obljube držal.

2. Enako prepirljivi sovražnik ne more biti deležen milosti sv. birmе. V zakramentu sv. birmе, kakor vam je znano, dobi kristijan to posebno milost, da zamore svojo sv. vero stanovitno pričati in po njej živeti; da more biti ne le na videz, ne le po imenu kristijan, temuč v resnici katoliški kristijan — vojščak Kristusov, ki svojo vero vselej in povsod tudi v delih kaže; ne le takrat, kadar je lahko in prijetno, temuč tudi takrat, kadar je hudo in zoperno; ne odstopi, ko bi bilo treba tudi smrt prestati za Jezusa. Poglavitna dolžnost naše sv. vere pa je ljubezen do bližnjega, ljubezen celo do

sovražnikov. Dolžnost ta je sicer večkrat silno težka, a kdor je ne spolnuje, ne zasluži prelepega imena „kristijan“; zato sv. Avguštin naravnost pravi: *Ne more imeti edinosti s Kristusom, kdor nima edinosti s kristijanom.*

In ravno miroljubnost je bila od nekdanj tista čednost, po kateri se loči kristijan od juda, turka, nevernika, — tista čednost, po kateri se loči dober kristijan od slabega. Jezus sam je rekel: *Na tem bodo spoznali vsi, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.* (Jan. 13, 35.) Jezus tedaj ne pravi, da se bodo na tem spoznali njegovi učenci, ako veliko molijo, radi k spovedi hodijo, se postijo, v bogajme dajejo, greh zapustijo ali gredo v samostan itd., ne: temuč znamenje pravih kristijanov je, pravi Jezus, ako med seboj v edinosti, v ljubezni in miru živijo. Zato je Jezus tolikanj priporočal mir, zato so ga priporočali aposteljni. Sv. Pavel piše Rimljanom (12, 18.): *Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi!* In Korinčanom (II. Kor. 13, 11.): *Bodite ene misli, imejte mir in Bog miru in ljubezni bo z vami.*

Ta glas so od nekdanj poslušali vsi dobri kristijani. Že sv. evangelist Luka hvali prve kristijane: *Bili so enega srca, ene misli* in znano je, da so neverniki s prstom na nje kazali, rekoč: *Glejte jih, kako se ljubijo med seboj in so pripravljene življenje dati eden za drugega.* Med temi je bil tudi sv. Štefan, ki je umiraje še molil za svoje morilce. In od tistega časa do sedaj so se svetniki zlasti za to čednost trudili. Le berite življenje svetnikov: živeli so tudi s sovražnimi ljudmi, imeli hude sosede, zoperne ljudi celo v domači hiši; pa znali so vse tako obrniti, da je šlo vse gladko in mirno in znali so največje sovražnike spraviti. Bodimo še mi taki! Ako zgine izmed nas ves prepir in nemir, vse sovrašтво, vsa jeza: tedaj bodo vsi spoznali, da smo dobri kristijani. Vstopimo se pod bandero Jezusa, novorojenega Kralja miru, na katerem je zapisano: „Mir ljudem na zemlji!“ pod tem se je od nekdanj zbiralo vse, kar je krotkega, blagega, mirnega — tam pod satanovim banderom pa vse, kar sovraži, zavida: preklinjevalci, pobijalci itd.

Da tedaj milost sv. birme ne bo nad nami zgubljena, trudimo se za ljubi mir!

3. Pridem do tretjega zakramenta. Skoraj vstrašim se, ko imam govoriti o največjem Zakramentu; ako pomislimo na sv. obhajilo, sv. mašo, na tabernakelj, kjer je Jezus Kristus noč in dan pričujoč: koliko milost! Pa jezljivi, sovražni človek jih ne more biti deležen!!

a) Premislimo sv. obhajilo. S strahom in trepetom, uči sv. apostelj, naj bi se vselej približal sleherni kristijan mizi Gospodovi: *Človek naj presodi samega sebe in tako naj je od tega kruha in naj pije od keliha; zakaj kdor nevredno je in pije, ta si sodbo je in pije, ker telesa Gospodovega ne razloči.* Kaj pa hočem reči o jeznem, sovražnem srcu? Kdo, ki ima še jezo v srcu, sovraštvo v svojih prsih, se bo predrznil pri obhajilu zavžiti najkrotkejše Jagnje? — Jagnje, ki je bilo na križu zaklano v mir in spravo vsem ljudem?! Si bo li upal tak v svoje nemirno sree sprejeti njega, ki je prinesel mir na svet, ki je na gori glasno pridigoval: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani!* Njega, ki je pred svojo smrtjo zapustil mir in spravo, rekoč: *Svoj mir vam dam, svoj mir vam zapustim!* Njega, ki je po svojem vstajenji trikrat klical: *Mir vam bodi!* — Sodite sami, bo li mogel krotki Jezus v tako nemirno, sovražno sree priti? Bo li hotel ostati v srcu, ktero sovraži one, ki jih je on toliko ljubil, da se mu ni preveč zdelo svojo kri do zadnje kaplje za nje preliti?

b) In kakšen dobiček bo imel od sv. maše tisti, ki je v kregu in prepiru? Tisti Jezus, ki je na križu razpet tri ure v grozovitih bolečinah visel, še na križu zaničevan, za sovražnike molil: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!* — tisti Jezus se pri vsaki sv. maši na novo daruje svojemu nebeškemu Očetu v mir in spravo. In ko je še najkrotkejše Jagnje na altariji, moli mašnik v svojem in v imenu ljudstva „Očenaš“ in v očenašu besede: *Odpusti . . .* Pa kaj bo pomagalo njemu, ki ne mara za mir in spravo? Kaj mu poreče z altarija Jezus? Kaj družega, kakor to, kar je na gori pridigoval, ko je bil še na svetu: *Ko prineseš svoj dar itd.* (Mat. 5, 23. 24.) Ali ne pravi Jezus tukaj kar naravnost, da ne mara za noben dar iz rok tistega, ki je v sovraštvu?

c) In če pomislimo neizmerno ljubezen, ki jo ima do nas Jezus v tabernakeljnu, kjer čaka noč in dan in vabi vse, rekoč: *Priidite vsi, kateri ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal.* O koliko milosti so že pri Jezusu prejele pobožne duše, kako prijetni, sladki so bili trenutki za svetnike, kadar so pred sv. tabernakeljnom klečali! In koliko veselje so tudi Jezusu take ljubeče duše! Kaj bode pa delal sovražni človek, če tudi pride in poklekne pred Jezusom najkrotkejšim? Kaj se bo pogovarjal ž njim? In kakšno veselje bo storil Jezusu, kadar ga obiše? Saj še nas ljudi mika le družba dobrosrčnih, blagih, krotkih ljudi; če je pa le kdo siten, jezljiv, sovražen vmes, nam se zdi koj zoperno, neprijetno in družbo raje zapustimo. Tako tudi Jezusu

s svojim obiskanjem ne more veselja storiti in posebnih milosti od njega nima pričakovati.

Tedaj tudi milosti presv. rešnjega Telesa niso vredni, kateri v nemiru živé.

4. Celó v zakramentu sv. pokore ne more odpuščanja grešnik dobiti, dokler se z bližnjim ne spravi. Vprašam: zakaj pa dela kristijan pokoro? Zakaj se obtožuje svojih hudobij spovedniku? Zakaj toliko žaluje in je pripravljen težko pokoro sprejeti? Zato le, ker hoče dobiti odpuščanje — mir z Bogom! Ako pa pride tak kristijan, ki noče s svojim bližnjim v miru živeti, bo li pri Bogu mir zadobil? *Nikakor ne, odgovori sv. Avguštin, tisti ne more imeti miru s Kristusom, kateri živi s kristijanom v prepiru.* Ne more dobiti odpuščanja pri Bogu, kdor bratu ne odpusti, zakaj naš Zveličar govori: *Odpustite, ako kaj čez koga imate, da tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam odpusti vaše grehe. Ako pa vi ne odpustite, tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam ne bo odpustil vaših grehov.* Ali hočete še bolj jasnih besedi? Zatoraj naj se nikar nobeden nad spovednikom ne pritožuje, da mu ne da odveze, predno se ne spravi s svojim sovražnikom. Ne more drugače, ne sme drugače. Sv. Avguštin piše: *Bog je z nami zavezo sklenil in sicer s temi-le besedami: Ako odpustiš tistim, kateri so te razžalili, bom tudi jaz tebi odpustil tiste grehe, s kterimi si me razžalil; ako pa ne odpustiš, tudi od mene ne moreš odpuščanja pričakovati.*

Iz tega vidite, da zastonj išče tudi v zakramentu sv. pokore odpuščanja tisti, ki z bližnjim v prepiru živi.

5. Pridem do zakramenta, ki je zato posebno imeniten, ker se med vsemi na zadnje deli. Pa, oh, tudi ta — moram vam povedati — tudi sv. poslednje olje ne dodeli milost sovražniku, ki v kregu živi. Zgodi se, da sv. poslednje olje dodeli celo odpuščanje smrtnih grehov, ko bi umirajoči grešnik imel kesanje, pa bi se spovedati več ne mogel: če pa na smrtni postelji noče razžalniku odpustiti, mu ne pomaga ne spoved, ne sv. poslednje olje. Imamo žalostne izgledé. Povem le enega iz prvih časov krščanstva. Vem, da je že vam znano, zato lahko bolj ob kratkem povem.

Ob času cesarja Valerijana bila sta si dva človeka Nicefor pa Sapricij velika prijatelja. Zgodi se pa, da se skregata. Prvi pride k spoznanju Nicefor, ter pride Sapricija prosit, naj mu odpusti v imenu Jezusa Kristusa. Toda Sapricij ni hotel. Zgodi se pa, da so Sapricija, ker je bil kristijan, zaprli in pri sodbi silili, naj sv. vero zataji pa malike moli. Srčno se ustavlja Sapricij in najhujše muke stanovitno prenaša. To zve Nicefor in spet pride prosit, naj mu saj zdaj

odpusti, ko ima za Jezusa umreti — mučenec postati. Pa še zdaj mu hrbet obrne in noče. In glejte, kaj se zgodi?! Sapricij se spremisli — zataji Jezusa — in on, ki je imel v nekterih trenutkih krono mučeniško sprejeti — malikom daruje! Namesti njega pa se Nicefor sam sovražnikom izda in sprejme mučeniško krono, ki je bila njegovemu sovražniku namenjena.

Ta zgled naj nas uči, kako Bog grešnika zapusti, če še na zadnjo uro noče odpustiti. O smilil bi se mi mašnik, ki bi prišel k bolniku in vstopivši v hišo rekel: „Mir tej hiši in vsim, kateri v njej prebivajo!“ pa bi ravno bolnika na smrtni postelji te besede ne presunile, da bi šel — o groza! — v sovraštvu s tega sveta! Ali bi mogel tak tukaj zunaj na pokopališči in tam v večnosti — v miru počivati? Oh, zastonj, zastonj tudi zadnji zakrament! — Naj toraj precej izgine vse sovraštvu iz vaših src, ker pozneje bi bilo težje — znabiti celo nemogoče: in v jezi s sveta iti, to je grozovito, kaj takega kristijan ne more slišati.

6. Tudi zakrament mašnikovega posvečevanja nam ne bi pomagal brez lepe čednosti bratovske ljubezni in brez miru. Duhovska butara je težka, silno težka — *za angeljske rame pretežka*, pravi nek cerkveni učenik. Zato dobimo duhovni v sv. zakramentu ne le pravico za sveta opravila, ampak tudi pomoč. Pa tudi milost tega zakramenta bi nam ne pomagala, ko bi ne bili v miru, v edinosti med seboj in s svojimi ovčicami. Oj ubogi duhovni, ki morajo v takih krajih živeti, kjer so jim lastni duhovnijani nasprotni, jim nagajajo, jih nočejo poslušati, jih zaničujejo, — še po noči jim miru ne dajo. Z vso gorečnostjo pri tacih divjih in prevzetnih upornikih ne bodo nič opravili. Saj še tukaj-le pri nas, ko je vendarle tako malo takih smeti, ki se predrznejo duhovnu hrbet obračati, kako hudo mi je, če si mislim: zastonj je vse, takemu ne morem nič pomagati. — Pa to ni le moja misel, Jezus sam je tako sodil. Da pri sovražnih ljudeh duhovni ne bodo mogli nič opraviti, je že naprej povedal aposteljnom in jim je rekel, da je ves trud zgubljen tam, kjer ni miru. V družih okoliščinah je aposteljnom naročal, naj bodo previdni kakor kače in priprosti kakor golobje, da bodo mogli izhajati, ker prišli bodo med volkove, — a gledé sovražnih je pa Jezus sam tako-le rekel: *Ko pridete do kake hiše, recite: „Mir tej hiši!“ ako je mir, pojdite noter; če ne, otresite si prah raz črevlje in pojdite dalje.* Vidite, tudi ta zakrament ne pomaga, kjer ni miru!

7. Slednjič omenim še zakrament sv. zakona. Pri tem pa se še posebno očitno kaže, da prav nič ne izda milost Jezusova pri tistih zakonskih, ki so v vednem kregu in prepiru. Le mislimo si

tako hišo; živ pekel je v njej. Kakor hitro zjutraj oči odprejo, že se začne vnovič prepir in kreg, sovraštvo in kletev. Mož se togoti nad ženo in jo preklinja, žena se roti nad možem in trdi svojo trmo. Vsak dela po svoji glavi družemu vkljub. Iz tega pride še celo pretep in pobijanje, pridejo žalostne tožbe in zakonska sama dajeta s tem celemu svetu spričevanje, kako nesrečna in nezadovoljna sta v svojem stanu. Blagoslova božjega seveda ne more biti pri taki hiši; vse gre rakovo pot. Da v takih družinah tudi otroci niso nič prida, vsaki lahko prevede. Kleti se pred naučijo kakor moliti, priduševati se znajo pred kakor križ delati. Posli pa tudi radi sami povedo, da v taki hiši jim ni živeti; tedaj ostanejo v njej le taki zanikerneži, ki si drugje ne upajo izhajati. In tako zabrede večkrat najpremožniša družina v časno in večno nesrečo, *ker vsako kraljestvo*, pravi Jezus, *ktero je samo zoper sebe, bo razdjano*. In če je več tacih prepirljivih družin — ubogi sosedje, nesrečna vas!

Toda poglejte tudi hišo, kjer ljubi mir kraljuje; rekel bi, da tamkaj imajo že na tem svetu nebesa. Če tudi ni obilnega bogastva, je vendar vse tako veselo, tako zadovoljno; kajti bogastvo ne dela srečnega zakona, ampak le lepi mir in sveta zastopnost. Ni nam tolikanj blagrovati bogatih hiš, temuč blagrujmo hiše, kjer se mož in žena za ljubo imata, kjer so otroci krotki in ponižni, kjer mirni sosedje prebivajo. Poglejte Marijo Devico in sv. Jožefa. V uborni mali hišici stanujeta, nista bogata; pa vendar vesela. Pregarjana sta, v tujo nepoznano deželo bežita; pa vendar srečno živita, ker sta enega srca in sam Sin božji — Kralj miru — prebiva pri njiju. Srečna hiša, kjer kraljuje enako sveti mir kakor v sveti družinici v Nazaretu!

Toraj tudi milosti sv. zakona le tam prinašajo časno in večno srečo, kjer ljubi mir kraljuje.

Prepričani ste toraj, da sovražnemu sreču, ki noče odpustiti in z bližnjim v miru živeti, tudi sv. zakramenti nič ne pomagajo. Sv. zakramenti pa so edini studenci, po katerih nam kristijanom milosti božje prihajajo, po katerih se moramo Kristusovega zaslužnja vdeležiti. Če je kateri kristijan pogubljen, pogubljen je zato, ker je sv. zakramente zanemarjal ali po nevrednem sprejemal. Odstranimo toraj glavni zadržek koristi sv. zakramentov — odpravimo vse sovraštvo iz srca, da bode mogla tudi naša smrt kdaj tako lepa in sladka biti, kakor je bila smrt sv. Štefana. Amen.

Nedelja pred novim letom.

I. Trojna slava sv. Janeza.

Rekel je tisti učenec, kterega je Jezus ljubil, Petru: Gospod je. Jan. 21, 7.

Jezus je sicer vse svoje učence ljubil, vendar pa je posebno rad imel najmlajšega izmed njih, Janeza po imenu. To je bilo prvim kristijanom tako znano, da je Janez trdno prepričan bil, da si v besedah „učenec, kterega je Jezus ljubil“ nihče ne bo drugzega mislil, kakor njega samega; zato je imel navado, mesto svojega imena v svojih spisih zapisati le besede: *učenec, ki ga je Jezus ljubil*. — Janez je tudi to veliko ljubezen svojega Gospoda s posebno veliko ljubeznijo povračeval. Ko je binkoštno nedeljo z drugimi aposteljni sv. Duha prejel, je ves čas svojega življenja vero na križanega in od smrti vstalega Jezusa s tako stanovitnostjo oznanoval, da si je s tem najhuje trpljenje navlekel. Tudi je pisal evangelij, tri liste in bukve skrivnega razodenja, — bukve, ki so sv. pismu prištete, — po kterih je postal učenik celega sveta in bo do konca sveta. Ker ravno danes obhajamo god tega ljubljenca Jezusovega, ne bom po nedeljskem evangeliji vam pridigoval, ampak o sv. Janezu. Premislimo tedaj sv. Janeza 1. kakor učenca, kterega je Jezus ljubil; 2. kakor aposteljna in 3. kakor evangelista, — vse trojno k časti sv. Janeza in k našemu podučanju!

Janez je bil sin Cebedejev in Salomin, rojen v Bedzajdi, Galilejski vasi, in brat sv. Jakopa, ki je imenovan veliki. Oba brata sta bila ribiča pri Genezareškem jezeru. Pri priložnosti, ko sta s sv. Petrom in njegovim bratom Andrejem v tem jezeru ribe lovila, sta videla velik čudež, ki ga je Jezus storil. Vso noč namreč so lovili, pa niso nič vjeli; ko sta bila pa Peter in Andrej zjutraj na Jezusove besede v globoko jezero mreže pometala, sta tolikanj rib zajela, da sta tudi ona s svojim čolnom jima šla pomagat, in oba čolna so napolnili. Na ta čudež sta, kakor Peter in Andrej, tako tudi Janez in Jakob silno ostrmela, in ko jim je bil Jezus rekel: *Hodite za menoj in ljudi boste posihmal lovili*, je tudi Janez z Jakobom vse zapustil in za njim šel.

Nekaj časa potlej je Jezus učenca Janeza, kteri je njegove nauke posebno zvesto poslušal, v število svojih aposteljnov vzal.

Sv. Janez je bil mlaji od vsih aposteljnov, še-le 25 let star, ves ljubeznjiv, nedolžen in čist. Vse dni svojega življenja je devišstvo ohranil; zato je Jezusu neizrečeno dopadel in od njega posebne milosti prejemal. Janez je svojega nebeškega učenika Jezusa iz vse duše ljubil. Kakor dober otrok pri dobrem očetu je po domače pri Jezusu bil, prijazno ž njim govoril in mu je bil v vsem pokoren. Jezus je nad njim seosebno dopadajenje imel in mu seosebno ljubezen skazoval. Seboj ga je vzel na goro, ko se je čudno spremenil ali čast svoje božje nature razodel. Tudi pri zadnji večerji je Janez pri Jezusu sedel in na njegovem naročji slonel; le njemu je na znanje dal, kdo izmed učencev je njegov izdajalec. Jezus ga je hotel tudi pri sebi imeti na vrtu Getzemani, kadar je molil k svojemu Očetu, krvav pot potil in vjet bil od hudobnih judov. — Pred smrtjo na križu je Jezus svojo ljubo mater Marijo njemu izročil in njega Mariji. *Sin*, je rekel Janezu, *glej svojo mater*. In se je v Marijo obrnil in ji djal: *Mati, glej svojega Sina*. Jezus je Janezu izročil, kar je na zemlji najbolj ljubil, svojo sveto mater. Ali je zamogel Jezus svojo milost in ljubezen očitniše Janezu skazati?

Pa tudi Janez je Jezusa neizrečeno ljubil. Ko so hudobni judje Jezusa na Oljski gori vjeli, se je sicer Janez prestrašil in je zbežal, vendar ni svojega ljubega učenika zapustil; temuč gre za njim v predvor sodnje hiše, kjer ga je Peter zatajil, on pa je bil obvarovan take nesreče. V družbi Marije Device stoji tudi on na gori mrtvaških glav pod Jezusovim križem in ga obžaluje. Ni ga od gore Kalvarije odvrnila bolečina svojega presrčnega prijatelja umirati videti, ne zaničevanje, s katerim so še Jezusa na križu njegovi sovražniki obsipali, ne strah, da bi tudi on zavolj Jezusa ne bil zgrabljen in umorjen. Slišati hoče še s križa zadnje besede svojega ljubega očeta, videti njegove umirajoče, udrte oči, čutiti in vjeti njegove zadnje zdihljeje. Na njegovo povelje vzame presveto Devico Marijo k sebi in jo ljubi, jo spoštuje in ji streže do konca njenega življenja.

Tak je bil Janez do svojega prijatelja Jezusa v dneh njegovega ponižanja in najbritejšega trpljenja. Kakšen je bil pa takrat do njega, ko je zvedel, da je častit od smrti vstal, da je grob prazen, v kterega so bili njegovo telo položili? Ni mogel dosti hiteti, da bi se poprej od resnice tega prepričal. S Petrom gre k grobu, toda ker mu priletni Peter prepočasi hodi, ga zad pust, pogleda v grob in ga vidi praznega, nekaj časa natihoma premišljuje, stopi vanj in vidi in veruje, da je Gospod resnično od smrti vstal. Ko je po svojem vstajenji pri Tiberijskem jezeru Jezus stal in od učencev ne spoznan

reče, da naj na desnem kraju čolna mrežo v morje vržejo, je Janez njega prvi spoznal in poln veselja Petru djal: *On je, Gospod je.* — Janez, ki se je do vjetega, križanega in od smrti vstalega Jezusa tako zadržal, je gotovo tudi njegove bolečine najglobokejšo občutil; občutil je pa tudi najglobokejšo čast Jezusovo, ki je po njegovem trpljenji nastopila. Janez je bil gotovo najhvaležniši, najgorečniši, najboljši prijatelj Jezusov in toraj tudi naše spoštovanje in našo čast zasluži.

Ljubi kristijani, tudi nam je mogoče, pa tudi naša dolžnost je, biti Jezusovi prijatelji; zakaj djal je svojim učencem in po njih tudi nam: *Moji prijatelji bote, ako storite, kar vam jaz zapovem.* — Kdo izmed vas bi hotel biti Jezusov izdajalec, hudobni Judež? Toda izdajalec njegov, črn Judež si, ako njegove zapovedi prelomljuješ in ne živiš po njegovi volji, ampak po svoji trmi in po krivih naukih spačenega sveta; ako si lakomnik, krivičnik, prevzetnež in bahač, nečistnik, požrešnik, pijanec, zatiralec in preganjalec svojega bližnjega. Prijatelj pa Jezusov, njegov ljubi učenec Janez si, ako imaš veselje do njegovih nauk in po njih živiš, ako imaš čisto z nobenim grehom omadeževano vest, ako tvoje srce od svete ljubezni do Boga in bližnjega gori. — Janez, veliki Jezusov prijatelj, je bil ravno tako velik apostelj.

2. Ko je bil sv. Janez binško nedeljo z darimi sv. Duha napolnjen, je bil v ljubezni do Jezusa še veliko bolj vnet, kakor poprej. Srčno ga je najprej judom oznanoval in nauke s čudeži potrjeval. Držal se je sv. Petra, velicega poglavarja cerkve; je bil pri njem, ko je sv. Peter v Jezusovem imenu hromega moža pri tempeljnu ozdravil. Oba sta bila v ječo vržena; pa dasiravno imata od judovskih viših prepoved, nista jenjala sv. evangelija oznanovati, ampak jim odgovorita: *Sami sodite, ali je prav pred božjim obličjem, bolj vas ubogati, kakor Boga; kar smo videli in slišali, ne moremo zamolčati.* Tako stanovitno in neprestrašeno se je potegnil sv. Janez pri prvi sodbi za čast svojega ljubega Gospoda; pa ravno tako stanovitno je pri drugi sodbi zanj trpel. Zakaj spet so njega in druge aposteljne popadli in jih pretepali. Toda Janez si je, kakor uni aposteljni, te bolečine k časti štel in se veselil, da je bil vreden za Jezusa trpeti; z veselim obrazom in z mirnim srcem gre spred sodbe in neutrudno v tempeljnu in po hišah Jezusa oznanuje.

Tudi v daljnih krajih, po nevernih deželah je hodil in razširil Jezusovo kraljestvo. V mali Aziji je bilo po njem veliko judov in nevernikov spreobrnjenih, povsod je puščal škofe, da so Gospodovo

delo dodelali. V poglavitnem mestu te dežele, v Efezu, je stanoval in od ondod skrbel za vse škofije v deželi in vedno učil. V letu 95 po Jezusovem rojstvu je bil na povelje nevernega cesarja Domicijana iz Efeza v Rim čez morje pripeljan. Koliko težav je moral ta sveti starček na ti dolgočasni vožnji na morju prestati! Kolikrat se je pač na ti vožnji spomnil vprašanja, ki ga je nekdaj Jezus njemu in Jakobu dal: *Ali moreta piti kelih, kterega bom jaz pil?* Njegovemu bratu je bil že pred 40 leti podan ta grenki kelih trpljenja; na povelje Judovskega kralja Heroda Agripa je bil ob glavo djan, in Janez se je ravno tako grenkega keliha trpljenja v Rimu nadjal in pripravljen je bil, ga do zadnje kaplje izpiti. Ko je v Rim prišel, je bil obojen, da bi bil v kotel vrelega olja vržen in umorjen. Pa kar je hotel rimski sodnik, tega Kristus ni hotel. Jezus je bil s tem zadovoljen, da je bil njegov najljubši učenec zanj pripravljen sprejeti mučeniško smrt in je zapovedal ognju, ohraniti drago življenje tega svetega moža in stal je v razbeljenem olju, kakor v mrzli vodi. Neverni cesar je nad tem čudežem ostrmel, ga ni hotel umoriti, temuč ga je ukazal peljati na mali otok Patem, zdaj Palmoza po imenu, ne zelo daleč od Efeza, kjer je poprej stanoval. Jezus pa je bil tudi v Patmi pri svojem ljubem učencu Janezu, mu je ondi odprl nebesa in skrivnosti, kterih nobenemu drugemu apostelju ni razodel, skrivnosti poznejšega preganjanja, vojskovanja in zmage katoliške cerkve; te skrivnosti mu je dal popisati v bukvah, ki jih skrivno razodenje imenujemo. Z vžitkom tega duhovnega veselja mu je Bog obilno nadomestil pomanjkanje in trpljenje, ki ga je Janez na tem otoku trpel.

Neusmiljeni cesar Domicijan je bil v letu 96 umorjen in vsi njegovi ukazi so bili ovrženi; sv. Janez je šel po tem sklepu s Patma, kjer je okoli enega leta bival, spet v Efez prebivat. Kdo nam zamore popisati veselje, ki se je po vsih krščanskih hišah v Efezu razlegalo, ko se je razvedelo, da Janez spet v Efez pride? Kdor je koli laziti mogel, je šel na cesto, po kateri je imel Janez priti, da bi videl v vrelem olju žganega, pa vendar ne sežganega, lakoti in revi podvrženega, pa vendar ne od lakote umorjenega vikšega pastirja in očeta in ž njim jokal solze veselja, mu poljubil roke, slišal njegove besede in od njega sv. blagoslov prejel. Spet pri svoji čedi je zanj delal in skrbel, kolikor mu je njegova visoka starost pustila in je umrl okoli 100 let star mirne in pohlevne smrti, kakor mu je Gospod prerokoval, 60 let po Jezusovi smrti.

Kako častit nam mora ta sv. apostelj biti, ki je toliko časa neprestrašeno za Jezusovo čast delal in toliko zanj trpel, ki je toliko

nevernikov in judov zanj pridobil! Tudi mi spoznamo Jezusa Kristusa in moramo goreti za njegovo čast. V njegovi krvi smo odrešeni, v njegovem imenu krščeni, iz njegove roke pričakujemo krono večnega življenja. Nikoli tedaj ne smemo nič storiti, pa tudi nikoli nič drugim pripustiti ali dovoliti, kar bi bilo Jezusu v nečast. Z veseljem moramo nositi vse trpljenje in trpeti vse bolečine, ki nas na potu proti nebesom zadevajo; sami sebe moramo premagovati in svoje meso z njegovimi željami vred križati. Križ moramo voljno na-se vzeti in ga za Kristusom nositi; sicer nismo njega vredni in smo njegovi nevedni učenci. Poglejmo še sv. Janeza kakor evangelista.

3. Do družega Janezovega prihoda v Efez je krščanska cerkev le tri evangelije imela. Več škofov in vernih, ki so marsikaj iz Janezovih ust slišali, kar v unih treh evangelijih ni bilo, so ga ponižno prosili, da naj jim zapisano pusti, kar je z besedo učil, posebno da bi zoper krivoverce, kateri so ob njegovem času lažnjivo učili, da Jezus Kristus ni Bog, ampak le človek in veliko napačnega med verne raztrosili, imeli nepremagljivo orožje, zlasti ker so bili vsi drugi aposteljni že pomorjeni. Sv. Janez je v to prošnjo rad dovolil in dasiravno poln sv. Duha, je napovedal molitev in post, da bi Boga pomoči prosili. Potem je spisal četrti evangelij, kateri se tako prične: *V začetku je bila beseda in beseda je bila pri Bogu in Bog je bila beseda.* Drugi evangelisti so bili že veliko popisali od Jezusove človeške nature; sv. Janez je visoko pisal od njegove božje nature in skazal, da je Jezus Kristus pravi Bog od pravega Boga. Vsi kristijani so sicer to verovali, vendar je sv. Janez pisal, da bi krivoverci ne takrat, ne poznej ne zamogli zapeljati tistih, kateri bi se božje besede držali.

Sv. Janez je tudi tri liste vernim pisal, v katerih se vidi njegova ljubeznjiva duša. Ljubezen in ljubezen zapoveduje in priporoča ta ljubeznjivi apostelj, ker so v nji vse zapovedi zapopadene. *Bog je ljubezen*, pravi on, *kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem. Ljubimo Boga, saj nas je on poprej ljubil.* — *Otročiči moji, ne ljubite le z besedo in z jezikom, ampak v djanju in resnici.* (Zgodba mladenča med roparji.)

Krščanski svet daje Bogu hvalo, da je sv. Janeza izvolil, da nam je spisal evangelij, tri liste in skrivno razodenje, in Janezu čast, da se je božjemu poklicu udal, s tem, da jih prelepo prepisuje, natiska, veže, v mnoge jezike prestavlja in po vesoljnem svetu razpošilja.

Vi pa ne morete ne Bogu, ne sv. Janezu veče hvale in časti skazovati, kakor če bote te njegove nauke zvesto brali ali poslušali in si posebno njegovo opominovanje Boga in bližnjega ljubiti k sreči vzeli, da bote Boga ljubili čez vse, ker nas je on prvi ljubil in da bote bližnjega kakor sebe ljubili, ker tudi Bog le tistega ljubi, kateri bližnjega ljubi. S takimi mislimi in sklepi bote sv. Janeza, ta njegovi časti posvečeni dan, najbolj in najprijetnije častili. Amen.

† Josip Rozman, dekan.

2. Otroci — največi zaklad staršev.

Luk. 2, 40.

Vvod. Zopet in zopet nam sv. evangelijski božičnega časa pred oči stavijo sveto družino: ložje Dete, Marijo in Jožefa. Današnji evangelijski nam v začetku pové, kako zelo sta se čudila Jožef in Marija, ko sta o Jezusu slišala tako veličastne reči; veselilo ju je namreč, da so o Jezusu tudi drugi spoznali in govorili, kar sta onadva o njem vedela. Na koncu pa nam prav na kratko popiše prvo mladost Jezusovo, rekoč: *Dete pa je rastlo in močno prihajalo, polno modrosti in božja milost je bila v njem.* — Ako slišijo starši, ki imajo sami otroke, take besede, pač ne morejo drugače, kakor da tudi začnejo misliti na svoje otroke, češ: kakšni so pa naši? Marija in Jožef sta tolikanj skrbna, da skoraj družega ne utegneta misliti kakor le na svojega ljubega Jezusa, — kaj pa mi storimo? Nekteri pa bodo morebiti zdihovali: Jožef in Marija sta lahko ljubila Jezusa, ker je bil tolikanj dober in ljubeznjiv, — Sin božji! . . . A tudi vaši otroci so vredni vse vaše ljubezni. Vsa vaša druga posestva se še primerjati ne morejo in ne smejo s ceno najbolj zaničevanega otroka: otroci so največi zaklad vsake hiše. Pa to resnico vam bom nekoliko obširneje razložil, da boste bolj ljubili svoje otroke in bolj skrbeli za njih duše.

Izpeljava. Znana je prelepa beseda, ktero je nekdanji sv. Križostom spregovoril za vse krščanske starše: *Vi ste aposteljni svojih otrok; vaše stanovanje je vaš tempelj.* Prva lastnost pravega aposteljna pa je gorečnost za dušno zveličanje. Tudi vaše srce, dragi starši, mora pregrevati velika gorečnost za dušno zveličanje vaših otrok. Da v sredi preobilnih skrbi . . . ogenj te vaše gorečnosti ne ugasne, pomislite gostokrat te-le tri resnice:

I. „Moj otrok je podoba božja.“ I. Moz. 1, 26.

1. Natorna podoba božja, ker ima *a)* neumerjočo dušo. Če se v preteklost oziramo, duša ni večna, ker je vstvarjena; če pa pogledamo v prihodnost, vemo, da bo kakor Bog vekomaj živela, brez konca in kraja ali srečna, ali pa — nesrečna. Prevdarite: kje bo vaša hiša, vaše njive, travniki . . . duša vašega otroka bo živela — v nebesih, ali pa — o groza! — v peklju, morebiti zavoljo vas! Luna bo zgubila luč, solnce ne bo več sijalo . . . vaš otrok bo ostal večno, večno! *b)* Um, s katerim tako lahko razumeva in spoznava reči, ki so okrog njega, nad njim . . . Saj te mora vendar veseliti, krščanski oče, mati, če imaš količkaj srea, ako opazuješ, koliko reči si tvoj otrok v kratkem času zapomni, kako se v mislih povzdiguje gori nad zvezde in se v svoji domišljiji med angelji raduje, sam nedolžen angelj! Kako kmali zna moliti, kakor ti znaš . . . Ali se ne bosta tudi vidva čudila, če se o vajinem otroku take reči pripovedujejo! — *c)* Prosto voljo, s katero se lahko odloči za dobro ali slabo, za čednost ali greh, za nebesa ali pekel; zato je pa tudi vsako njegovo delo zaslužljivo. Živina, ktera ti dela, dela le po svojem živalskem nagonu, stori le to, k čemur je siljena. In vendar za živinčeta imaš toliko skrb, da bi se ktero ne poškodovalo, ne zgubilo . . . za svojega otroka pa, ki je po svoji prosti volji stvarniku podoben, ki sme in more svojemu Bogu služiti, da bo vekomaj poplačan, se pa tako malo zmeniš!

2. Kako veličastni so že ti natorni darovi tvojega otroka, kaj naj pa še rečem o čeznatornih, ker po sv. krstu postal je tudi čeznatorna podoba božja, *a)* ker je sprejel posvečujočo milost božjo. O da bi mogel jaz tak čudež storiti, da bi vi starši le enkrat mogli pogledati pri sv. krstu posvečeno dušo svojega otroka, tako kakor gledate njegove ročice, njegov obraz, njegove bistre oči: o kako bi strmeli nad to nedopovedljivo nebeško lepoto! Kakor Jožef in Marija bi se tudi vi čudili . . . In tega otroka, ki hrani v sebi tako nebeško lepoto, ne bi ljubili? *b)* Ker je postal otrok božji. Ta beseda „otrok božji“ ni samo ime brez pomena, ampak ima tako vzvišen pomen, da mi tu na zemlji še prav razumeti nismo v stanu. Ravno zato, ker je duša s posvečujočo milostjo tako nebeško olepšana, postane otrok božji ljubljenee nebeškega Očeta. Poleg tega si pridobi pa tudi sinovske pravice, deležnik postane nebeškega kraljestva.

Še enkrat rečem, kolika škoda, da ne moremo na tem sveti videti lepote v krstu posvečene duše; kolika škoda zlasti, da vam staršem ne morem pokazati dušne lepote vaših otrok! Vaši otroci niso prav za prav vaši otroci, ampak Božji; vi ste jim le oskrbniki, iz vaših rok jih bo terjal . . .

II. „Mojega otroka je Jezus Kristus odrešil.“ I. Kor. 6, 20. Kar je Kristus storil, je za vse ljudi storil, toraj tudi za tvojega otroka, oče, mati!

1. Nebeško veličastvo je zapustil in človek postal. Mrzli hlevček, trda slama v jasticah, revščina, pomanjkanje in vse bede na begu v Egipt . . . vse, vse za tvojega otroka! Ako se ti toraj težko zdi učiti, svariti, kako stopinjo storiti . . . reci sam pri sebi: „Kristus je za tega otroka še vse kaj več storil in trpel.“

2. Vse britkosti in težave Jezusovega 33 letnega življenja pre-
stane so bile tudi za tvoje dete. Trdo delo v Nazaretu, triletno učenje z vsemi težavami, čudeži . . . vse, vse za tvojega otroka! Ali ti bi pa nič ne storil? Pri Jezusovem milem Srci si ogrej hladno svoje srce mrzli oče, mrzla mati! in skleni vse drugače ljubiti svoje otroke in skrbeti za njih dušno zveličanje. Reci sam pri sebi, reci vsaki dan večkrat: Če se Kristusu ni zdelo preveč, za moje otroke . . .

3. Tudi prebitko trpljenje velikega tedna velja tvojim otrokom. Britkosti na Oljski gori, krvavi pot, krive tožbe, grozna ječa, krvavo bičanje, trnjevo kronanje, težki križ, veliki žebliji, grenki žolč, strašno umiranje . . . vse, vse za tvojega otroka! In če ga je Sin božji tako zelo ljubil, ali ti bi pa imel mrzlo srce do njega? Če je Sin božji svoje življenje dal, ali bi ti pa nobene stopinje ne storil zanj? Če si je dal Sin božji še po smrti svoje Srce prebosti zanj, ali tvoje srce naj pa zamrzneno in ledeno ostane?! Oh otajaj si srce in reci: O moj božji Zveličar, če si ti toliko ljubil tega mojega otroka in svoje življenje dal . . .

III. „Moj otrok je za nebesa vstvarjen.“ Mat. 25, 46. Kaj bi bilo, če se pogubi?!

1. V nebesih je sedež pripravljen tudi za tega otročiča; kraljevati je namenjen z Jezusom v nebeškem veličastvu vekomaj. Kolika čast, kolika sreča! Pomisli, tisti srečni, kterega vse to čaka, je tvoj otrok, kterega zdaj tako malo čislaš, se tako malo zmeniš zanj, tako malo storiš za njegovo zveličanje! Toliko se trudiš za pozemeljsko srečo svojih otrok, ali ta strašna misel ti pa ne bo nič sreca pretresla, da utegnejo večno srečo zapraviti, da nikdar nebes ne bodo videli!?

2. Če pa v nebesa ne pride tvoj otrok, pride prav gotovo v pek el, zakaj družega kraja v večnosti ni. Oh pomisli to strašno resnico: tvoj otrok, ki je namenjen med nebeškimi angelji in svetniki se večno veseliti, bi bil vržen med strašne peklenske pošasti, med roparje, morivce, tatove . . . Večne čase v strašnih bolečinah, ves v ognji: ta obraz, ki se ti je tolikrat prijazno nasmehlj al — ves ogujen,

te oči, ki so se tolikrat tako nedolžno in zaupljivo v te ozirale — vse v ognji, to srce, ki te je nekdam tako detinsko ljubilo — vse v pekočem ognji, ta usta, iz katerih si s tolikim veseljem slišal prvokrat in potlej tolikokrat tvoje ime z otročjim smehljanjem in zaupanjem klicati — vse z ognjem napolnjena . . . Ali se da ktera škoda in nesreča primerjati tej nesreči, ako bi bil pogubljen tvoj otrok?!

3. Pri vsem tem je pa najstrašnejša misel še ta, če bi bil ti sam kriv, da tvoj otrok zgubi nebesa in si pekel nakoplje. In kdo drugi bo kriv, če se nič ne zmeniš za njegovo dušo, nič ne storiš, da bi ohranil svojo nedolžnost . . . Če je že na napačni poti, odločno reci: Moram ga pekla rešiti, naj velja, kar hoče . . .

Konec: Če boste te resnice večkrat premislili, vnela se bode v vašem očetovem in maternem srcu apostoljska gorečnost za zveličanje vaših otrok. Ta gorečnost bo močno priganjala k vroči molitvi, v cerkev, k sv. maši, k mizi Gospodovi . . . ne le priganjala, marveč silila vas bo, da boste vedno na otroke obračali svoje skrbno oko, z lepo in z ostro jih napeljevali k čednosti, in varovali pred grehom . . .

Slovesnost sv. detinstva.

Kaj je nebeško kraljestvo otrokom?

Luk. 1, 32. 33.

Vsaki dan molimo v očenašu precej v drugi prošnji: *Pridi k nam tvoje kraljestvo!* Katekizem razlagaje to prošnjo nam veleva, da naj pri tem na trojno kraljestvo mislimo: na sv. cerkev, na kraljestvo božje v pobožnem srcu, na večno veselje v nebesih. Da bi mogli biti tega kraljestva božjega deležni, je Jezus zapustil nebeško veličastvo in je za nas človek postal. V neizmerni ponižnosti in revščini je bil njegov prihod, a vendar so ga že v jaslicah kraljevo častili. In to pristrčno počestvenje nebeškega Kralja v jaslicah se tako ginljivo ponavlja vsako leto o veselih božičnih praznikih. Tudi mi smo ga goreče častili te dni. Danes smo se pa še posebej tukaj zbrali, da bi z otroci pobožno in pristrčno počastili božje Dete, nebeškega Kralja v jaslicah.

Že lani sem vam o priliki enake detinske slovesnosti razlagal „slavo otrok v kraljestvu božjem“ in sem pripovedoval, kako si je Jezus, večni Kralj, vstanovil veliko kraljestvo, — sv. cerkev, kako se po sv. cerkvi vstanovi kraljestvo božje v srcu pravičnega kristijana in kako bo tak, v čegar srcu Jezus kraljuje, gotovo deležen po smrti

nebeškega kraljestva. Rekel sem pa, da v tem trojnem obziru so ravno otroci najsrečniši, ker nedolžni otročiči so bili prvi, ki so za Jezusa življenje darovali; otroci so bili, ktere je Jezus posebno ljubil, dokler je še na zemlji živel; otroci so tako rekoč pomagali vstanoviti kraljestvo božje na zemlji tudi v poznejših časih. Tudi to sem omenil, da v sreču otročjem se tudi najlepše vstanovi kraljestvo božje in v obče je tudi otrokom lože v nebesa priti kakor odrasčnim. Pa zopet danes, ko častimo božje Dete kot vsemogočnega Kralja, hočem nekoliko spregovoriti o nebeškem kraljestvu in, če sem vam lani razložil, kaj so otroci v nebeškem kraljestvu, hočem pa danes razložiti: Kaj je nebeško kraljestvo za otroke, in sicer zopet si mislimo božje kraljestvo v trojnem pomenu: a) sv. cerkev, b) srce pravičnega in c) nebesa.

I. Že ob tisti srečni uri, ko je angelj Gabrijel Mariji naznanil dolgo zaželeni prihod Zveličarjev, je rekel, da bo Jezus mogočni Kralj, čegar kraljestvo se bo povsod razširjalo in ostalo do konca sveta: *Gospod mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca.* Mi vsi vemo, da to Jezusovo kraljestvo na zemlji je sv. katoliška cerkev. Srečen, kdor živi v tem kraljestvu, kdor je dober podložnik nebeškega kralja v tem kraljestvu. Kakor skrbna mati ga sv. cerkev ljubi, oskrbljuje in spremlja od zibeli do groba in še unstran groba ga ne pozabi v svojih molitvah. Nič ne dela razločka med ljudmi; enako skrbna je za cesarje in vladarje, kakor za reveže in delavce; učenemu ponuja svoje milosti, kakor priprostemu. Vendar nekaj razloček se mi pa le zdi, da kaže sv. cerkev v svoji materni ljubezni, — zdi se mi, da ima sicer ljubezen in skrb za vse ljudi, a za ljubo mladino še vse bolj kot za druge: otroci, to so njeni ljubljenci, na ktere s posebno skrbjo obrača svoje milo oko.

Le pogledjte, kako deli svoje zaklade, ki jih ima shranjene v sedmerih sv. zakramentih. Ali mar ne najprej in najbolj v prid otročičem? Le redkokrat se zgodi sedaj, da bi odrasčeni sprejeli prvi in najpotrebniši zakrament — sv. krst. Precej, ko je otrok začel živeti telesno življenje, mu hiti sv. cerkev podeliti tudi dušno, nebeško življenje. Celó v misijonih, kjer se sicer mnogokrat tudi odrasli v sv. cerkev sprejmejo, je vendar pri otrocih najbolj bogata žetev, kakor ravno deležniki sv. detinstva najboljše vemo, ker lahko beremo v vsakoletnih sporočilih.*) — In sv. krst sprejeti, kolika milost! Ko bi nam

*) L. 1883 je bilo vsled djanja sv. detinstva krščenih 429.207 otrok, oskrbljevanih 100.259.

bilo dano gledati Boga in dušo v sv. krstu očiščeno, s posvečujočo milostjo olepšano, videli bi nekakšno podobo med njo in neskončno svetim Bogom, med otrokom in njegovim nebeškim Očetom! O kolika je lepota, kolika vrednost take duše: Mislite si lepoto, katero hočete, na zemlji je ne najdete enake. Vse bogastvo celega sveta ni tolike cene kakor ena sama duša tacega otroka; kajti pri sv. krstu je postala kraljica, ki ima pravico do vsih zakladov sv. katoliške cerkve, do vsih milosti, ki jih ona deli, — pravico do neskončne cene sv. maše, — pravico do zasluženja in vsih dobrih del vseh svetnikov in svetnic, ki se že v nebesih veselijo ali pa še na zemlji bogoljubno živijo. O da bi ljudje to spoznali, koliko bolj bi v čislih imeli male nedolžne otročiče: naj bo hiša bogata ali revna — otroci so njen neprecenljivi zaklad, s katerim se ne da primerjati noben drugi zaklad na zemlji. In lahko si mislimo, da zavoljo nedolžnih otročičev nam Bog večkrat prizanaša kazni, — da na zemlji ni tako hudo, kakor bi si odraščeni zaslužili!

Sv. cerkev to dobro spozna, zato ima toliko ljubezen do nedolžnih otročičev; zato toliko skrbi, da bi jih pred strupom greha obvarovala in v krstni nedolžnosti ohranila. Kakor nekoliko odrastejo ter se jim začne hudo nagnenje v sreci oglašati in jim začne hudobni duh sam in po spridenih zapeljivcih nevarne zanjke nastavljati; tedaj pošilja svoje više pastirje, škofe, naj bi šibkim rastlinicam in nežnim cvetkam v božjem vrtu dodelili v zakramentu sv. birme novo podporo, novo moč, da jih ne zamori slana grešnih strasti in jih ne podere vihar hudih skušnjav, marveč da bi se mogli junaško ustavljati vsim viharjem in nevihtam dušnih nevarnosti. Če se tudi zgodi, da se odraslim sv. birma deli, deli se sploh vendar le otrokom in sv. cerkev želi, da bi je otroci ne odlašali predolgo ravno zavoljo tolikih nevarnosti, ki prežijo na mlade duše.

Predobra mati sv. cerkev je čedalje bolj v skrbih zastran malih, ki jih vidi med svet zahajati; boji se močno, da bi znabiti že kak greh ne bil omadeževal mladega srea. Zato naroča duhovnim, naj kmali podučijo in pripravijo otročiče za prvo spoved, da bi se očistili malih grehov da bi se tem lože velikih varovali in v čistosti ohranili svojo dušo.

Zgodaj že tudi začnejo duhovni otrokom govoriti o presrečnem dnevu prvega sv. obhajila, da bi jih tem lože obvarovali pred hudim. Veliko jih učijo, veliko opominjajo, presrečno jim prigovarjajo v tem za otroke tako pomenljivem in odločilnem času. Mi sicer vemo, da vsako obhajilo, ako ga vredno prejmemo, je enake veljave ali

vendar nam dan prvega sv. obhajila neizbrisljivo v spominu ostane: dan prvega sv. obhajila prištevamo najsrečnejšim dnevom, leto prvega sv. obhajila prištevamo najsrečnejšim letom svojega življenja. Zato želi sv. cerkev, da bi bil ta dan kar moč genljivo slovesen.

Ako pa otrok, ki še ni bil pri spovedi in sv. obhajilu, pa je vendar že toraj v letih, da bi se bil utegnil že kaj pregrešiti, nevarno zbolí, skrbna sv. cerkev tudi takega malega bolnika ne zapusti, ampak mu pride zaradi večje gotovosti o smrtni uri na pomoč z zakramentom sv. poslednjega olja. Glejte, tako nežno so oskrbljevani otroci v kraljestvu božjem.

Celo o dveh poslednjih zakramentih sv. zakona in mašnikovega posvečevanja moram reči, da sta v prvi vrsti otročičem na korist. Akoravno je namreč zakrament sv. zakona v to postavljen, da bi zakonska mogla sama se zveličati, je vendar tudi zlasti v to odmenjen, da bi starši za svoje otroke skrbeli, jih lepo redili in po poti proti nebesom vodili. — In mašnik ima sicer dolžnost za vse duhovnjane skrbeti, vendar posebno skrb mora obračati na otroke, pri delitvi milosti božjih mora še posebej na nje paziti. Za te ni zadosti, da bi jih kar z družimi skupno s prižnice podučeval, učiti jih mora še posebej. In zgodi se, da duhoven v nekterih posebno spridenih krajih nad odraslimi že skoraj obupa; toraj se mladine z vsemi močmi poprime, da bi otroke rešil in po otrocih duhovnijo zboljšal polagoma.

Glejte, toliko se stori za ljubo mladino v kraljestvu božjem, ako imamo ozir na prvi pomen te besede.

II. Mislimo si zdaj kraljestvo božje v družem pomenu, kakor se namreč pokaže v sreih otroških. O tudi zopet tukaj vidimo toliko lepega in tolažilnega, da vam ne morem dopovedati. Pa če vam tudi ne morem popisati, kaj je kraljesvo božje za otročje srce, vendar eno besedo poznam, ki nam razodene ta božji raj v človeškem sreju, kolikor nam je tu na zemlji razumeti in čutiti mogoče, — eno besedo poznam, ki ima v sebi največje bogastvo, največjo lepoto, največjo sladkost, največjo srečo na zemlji, — eno besedo poznam, katero z angeljsko radostjo ponavljajo vsi, ki so se v sredi spridenega sveta dobre ohranili in grehu ubranili, — eno besedo poznam, ktera grešnika v greh in hudobijo zakopanega pretrese in prestraši, da se mu večkrat solza mile žalosti v očesu prikaže, ako jo sliši izgovoriti: no, beseda ta, prelepa angeljska beseda, ki ste jo že velikokrat z veselimi ali pa morebiti z otožnim srcem slišali, je beseda „nedolžnost“! — Nedolžnost v sreju — to je bogastvo vseh bogastev, nedolžnost v

sreč — to je lepota vseh lepotij, nedolžnost v sreč — to je kraljestvo božje na zemlji! Kjer je ta zaklad, tam je bogastvo; kjer ga ni več, tam je revščina. Pojdi v bogate graščine, bliščeče palače, ako najdeš tam poleg svetne bliščobe nedolžna srca, lahko rečeš: v resnici, tu je bogastvo doma; ako pa ni nedolžnosti, primoran si reči: tu je največja revščina, ki se skriva v te bliščave. Pojdi v revno hišo, pod slamnato streho, kjer stanujejo ubožni ljudje, ki si v potu svojega obraza težko služijo vsakdanjega kruha, ako pa tu najdeš nedolžna srca, o reci: tukaj je bogastvo doma, tukaj je božje kraljestvo! Revni pastir, uboga dekla je — častivredni kralj ali kraljica, ako hrani biser nedolžnosti v svojem sreč; najimenitniši gospod pa in najslavniša gospa, kterima se vse uklanja, sta usmiljenja vredna reveža, ako nimata več nedolžnega srca. Zato pravi sv. pismo: *O kako lep je čist rod . . .*

Res je, da tudi spokorno srce, ki se je greha v pravi pokori očistilo, se sme kraljestvo božje imenovati; a v toliki lepoti in slavi in sreči ne bode nikdar več, kakor v nedolžnih letih. Ptice selilke nas v jeseni zapusté, pa kadar se približa gorka pomlad, se zopet povrnejo in veselo prepevajo; a nedolžnost enkrat zgubljena se nikdar več ne povrne v prvotni lepoti. Zelenje in cvetje se vsako leto posuši in odpade, pa v gorki spomladi se spet prenovi v enaki lepoti; a cvetje nedolžnosti, če je zvenelo, se nikdar več ne razeveté v prvotni krasoti!

Kam pa naj grem, ako hočem ta neprecenljivi zaklad najti? — Ali naj grem k odraslim, priletnim? Ne rečem, še se semtertje tudi med odraslimi najde blago srce, ki še ni bilo nikdar s smrtnim grehom oskrunjeno; ali pri tolikem sodomskem pohujšanji, kakor se zdaj po svetu širi z besedo, z berilom, s petjem, so le silno redki ti presrečni! Toraj bomo morali le med otročiče: tu bomo še videli lilije nedolžnosti evesti.

Sedaj spredite, kaj je otrokom nebeško kraljestvo tudi v tem pomenu.

III. Ozrimo pa se v mislih še v nebesa, ker to je prav za prav pravi pomen nebeškega kraljestva. Ako je že na zemlji nedolžnost tolika sreča za človeka, kolika radost je zastran nje v nebesih. S kolikim dopadanjem se ozira trojedini Bog iz nebes na nedolžna srca! Kako jih ljubijo Marija in svetniki in angelji!

Nebeški Oče ima sicer prelepo nebeško krono pripravljeno za vsako dušo, ki bo zveličana; ali za nedolžne ima poleg te splošne krone še drugo posebno krasno. Naj se tedaj kdo še toliko posti,

ubogajme izdaja vse svoje premoženje, naj še toliko moli in zatajuje svoje telo, prejel bo v večnosti le krono splošne slave; bodi pa uboga dekla, revna pastarica, ako si do konca svojega življenja ostala čista, nedolžna devica, nebeški Oče ti bo djal na glavo nevenljivi venec deviške nedolžnosti ter odkazal veselje najbližje Jagnjeta, toliko, da ga drugi še umeti ne bodo mogli. In kako bi tudi nebeški Oče ne imel rad človeka, ki ga ni še nobenkrat hudo žalil? Le pogledjte pozemeljske očete: ali more kateri oče drugače kakor dober biti tistemu otroku, ki ga še nikdar ni razžalil? Ali more biti pri najboljšem Očetu drugače?

Kako zelo ljubi Jezus čiste, nedolžne duše, lahko sprevidimo iz tega, ker jih imenuje svoje izvoljene neveste. O kolika čast in radost, biti nevesta nebeškega Kralja. Po nedolžnosti si pa zato najlože in najbolj gotovo Jezusovo ljubezen pridobimo, ker po nedolžnosti postanemo njemu podobni, ki nikdar nobenega greha ni storil; po nedolžnosti postanemo podobni njegovim najboljšim prijateljem: kdo je njegovi Materi Mariji podoben, če ne nedolžni? Kdo je sv. Jožefu podoben, če ne nedolžni? Kdo njegovemu ljubljencu sv. Janezu, o katerem se tako genljivo bere, da se je pri zadnji večerji naslonil na njegove prsi, prav kakor nedolžno dete v svoji otročji priprostosti in nedolžnosti? Kdo angeljem njegovim strežnikom?

Kako dopadljiva je deviška nedolžnost sv. Duhu! Saj sv. Duh sam govori v sv. pismu (Sir. 26, 20.): *Nobena cena ni vredna toliko, kakor zdržna duša.* In nek pobožen pridigar nam te besede tako-le pojasnuje: „Postavi na eno stran vse velike gospé sveta, vse kneginje, vse kraljice, vse cesarice; ozališaj jih z nadražjimi oblačili, z zlatim in demantovim lepoticjem; pokaži njihove dežele in kraljestva, njihove podložne, njihove prihodke in zaklade, njihovo moč in oblast; na drugo stran pa postavi hčer revnega berača, ktera je, ker si ni mogla nič prislužiti, miloščine prosila pred vrati bogatinov, pa pri vsem britkem pomanjkanji ohranila čistost in deviško nedolžnost: in sv. Duh se bo proč obrnil od one bliščobe in lepoticje ter se k oni deviški čistosti obrnil in ponavljal besede, ki jih je pred tisuč leti govoril: *Vse, kar kdo utegne ceniti, se ne da primerjati čisti duši!*“

Kdo bi ne blagroval ljube nedolžnosti tudi zato, ker jo Marija posebno ljubi. Marija najčistejša Devica se imenuje Kraljica devic. Ona pa ni le Kraljica onih čistih in deviških, ki se že v nebesih veselijo, marveč je tudi premila Mati in Kraljica vseh nedolžnih na zemlji; na te se s posebno radostjo ozira njeno milo materno oko. In da so res ravno nedolžni že tukaj v solzni dolini najbolj miljeni

ljubljeni njeni, kaže nam življenje onih presrečnih, kterim se je prikazala, jih tolažila in zlasti na zadnjo uro jim vidno na strani stala. Taki posebno odbrani ljubljenci njeni so bili: sv. Alojzij, Stanislav, Berhmans, Herman itd.

Zgodbe takih svetnikov nam pa tudi spričujejo, kako so angelji nebeški veseli svojih varovancev, dokler so nedolžni, in s koliko vnemo jih varujejo. Že precej iz prvih časov krščanstva se bere, kako so čudežno varovali svete device mučenice, da so v največi nevarnosti mogle nedolžne ostati. Tudi iz poznejših časov izvemo kako so angelji večkrat vidno stregli nedolžnim.

Po občestvu svetnikov smo sicer vsi z zveličanimi v nebesih v tesni zvezi; a v najtesnejši zvezi so ž njimi vsi nedolžni. Deviški svetniki jih imajo zato najraje, ker so se sami nekđaj na zemlji toliko prizadevali, toliko vojskovali za sv. čistost; spokorniki pa zato, ker so nekđaj toliko britko obžalovali zgubo nedolžnosti in se tako ostro potlej pokorili.

Če pomislimo to radost in ljubezen, ki jo ima presv. Trojica do nedolžnih duš in veselje, ki ga imajo nad njimi angelji in svetniki v nebesih in kolika radost jih tamkaj čaka; in poleg tega pomislimo, da smemo ravno pri otrocih najpred nedolžnost iskati: tedaj bomo vsaj nekoliko spoznali, kaj je otrokom božje kraljestvo, kaj so otrokom nebesa.

Preljubi otroci, po vsem tem pač ne morem imeti pristrčniše prošnje do vas, kakor tako-le: O prosite z gorečim sream: *Pridi k nam tvoje kraljestvo!* in prizadevajte si sami na vso moč, da kraljestvo božje v sre — nedolžnost ohranite. Slišal sem, da ste nekteri prav pridno „suknjico delali“ pred božičem za Jezuščeka s tem, da ste molili, se zatajevali itd. Hvale vredno je to, a nikar ne nehajte še dalje skrbeti za suknjico, ktera je božjemu Detetu najbolj všeč. Tista suknjica, ktero je bila Marija za Jezuščeka naredila, je bila celoma narejena brez šiva in bere se, da je ž njim rastla, da je ostala cela do njegove smrti in da so vojščaki vadljali za njo pod križem: o skrbite, da bo tudi tista vaša bela obleka, ki ste jo pri sv. krstu dobili, rastla z vami, da bo zmiraj cela, zmiraj bela in neomadežana ostala do smrtne ure! Vi odraščeni pa vse storite, kar morete za to rajsko srečo nedolžnih otrok. Poleg družih pripomočkov naj vam služi tudi dobro delo, ki se imenuje „djanje sv. detinstva“, kteremu je podlaga molitev in zatajevanje, plačilo pa blagoslov božjega Deteta. Amen.

Pogled na slovstvo.

Družba sv. Mohorja je zopet letos razveselila svoje ude z velikim darom. Ne rečem preveč, če imenujem »dar« toliko skladalnico knjig za 1 goldinar. Kaj pa še le, če pomislimo velikansko število rok, katerim bodo izročene! Naj se nam toraj ne zameri, če smo vestno natančni kritikujoč take knjige, ki so na razpolaganje na toliko mizah malim in odraslim, priprostim in olikancem. Družba sv. Mohorja nam se zdi tolika moč — skoraj bi rekel vojska — da naj se je z vsem vplivom oklepajo škofje in mašniki vseh slovenskih dežel ter naj vse storijo, da bi mogla prav vspešno delovati v onem krščansko blažilnem duhu, kakor ga zahteva prvotni namen cerkvene bratovščine z odpustki obdarovane. — Sploh moramo slavnemu odboru izreči pohvalo in zahvalo za toliki trud, ki ga ima pri težavnem opravilu, če si pa po svojem prepričanju semtertje drzno pristaviti kako opazko, naj velja bolj za prihodnost nego za preteklost.

1. Prva knjiga, ki nam jo je družba podala za l. 1885, je: Življenje preblažene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina svetega Jožefa. Popisal Janez Volčič, IV. zv. Tej knjigi se je nekikrat očitala preobilna razlegnenost, pri kateri seveda ni moč lahko vselej ogniti se neprijetnega ponavljanja. To se ji letos ne more očitati, k večjemu nekoliko v začetku na nekterih straneh; sicer pa se močno na to gleda, da se reč, ki je pri raznih prilikah omenjena, tu le bolj memogredé omeni, tam pa obsirnije opiše in spet od drugih strani pojasnuje. Sploh je jako zanimljivo pisana in nekatere sestavke smo s prav posebnim veseljem čitali, n. pr.: Od nekdanj Marijo častijo, Vse umetnije častijo preblaženo Devico Marijo, Češčenje Matere Božje se množi, Sveti rožni venec, Svetinica čistega spočetja preblažene Device Marije itd. itd. Upamo, da bo ta zvezek, ki obsega le češčenje Matere Božje (v treh oddelkih: I. Marijini prazniki, II. Marijine bratovščine in III. Marijini redovi) dobro došel duhovščini, pa tudi obilno koristil prostemu narodu, kateremu je v prvi vrsti namenjen, kakor je rečeno v predgovoru. V tem obziru pa bi želeli, da bi se bili nekteri izrazi nekoliko drugače zasukali in nekteri stavki kar izpustili — propter pusillos, ker družba sv. Mohorja je po svojem bistvu primorana svojo hrano dajati v eni skledi za male in velike, močne in slabotne. Posebno mikavno je berilo tega zvezka zaradi zgodb, na katere se naslanja začetek Marijinih praznikov in pobožnosti. Samo podob v letošnjem zvezku pogrešamo.

2. Tem več in sicer (razun ene) lepih pa nahajamo v drugi knjigi: Sv. brata Ciril in Metod, slovanska apostola. Spisal Matija Majar Ziljski. Zgodovina sv. Cirila in Metoda je zamotana v tako neljube dogodščine, da jo je že za izobražene težko pisati, a dokaj težje za neskušeno ljudstvo; kajti če se ljudstvu golo odkrijejo vse zlobne nakane in spletke nasprotnikov, prebravši ne bo veliko više cenilo in častilo Cirila in Metoda kakor pred, pač pa bo gnjev in srd čutilo do onih nasprotnikov, nemških škofov in duhovnov, ter vsled tega kolikor toliko v slabši luči gledalo duhovščino sploh, posebno če ji kdo iz osebnih vzrokov že zdaj ni naklonjen. V tem oziru je knjiga še dosti zmerno pisana in so opuščene nekatere ostroti, ki se drugod nahajajo, a vendar bi želeli, da bi se bili še nekteri izreki omečili n. pr. dvakrat ponavljani stavek: »Vzdignili so se proti njemu latinski duhovniki in menihi, kakor črne vrane nad sokola« itd. Gotovo

bodo tudi to knjigo ljudje kaj radi brali in s posebnim veseljem si ogledovali lepe podobe, ki primerno pojasnujejo popis mladih let in poznejšega trudopolnega delovanja slovanskih aposteljnov. Da je slavni odbor začel nekatere knjige s podobami lepšati, to mu je v veliko zaslugo; a za podobe naj bo kritika enako resna, kakor gledé teksta. Podoba na str. 21 »Ciril in Metod v Benedkah« bi se ne smela vsprejeti; neblagih, strastnih obrazov v duhovski obleki nikjer ne gledamo radi in ljudstvu ne morejo biti v spodbudo.

3. Zgodovina svete katoliške cerkve za slovensko ljudstvo. Spisal dr. Ivan Križanič. II. zv. Le-ta knjiga je letos še posebno skrbno izdelana in res lepo spisana. Če tudi ima bolj olikani in resno misleči čitatelj pravi pravi vžitek od nje, ker je zelo jedrnato pisana — kakor v krasni verigi se tesno sklepa prizor s prizorom, vrsti se urno djanje za djanjem in nas vleče od stoletja do stoletja po raznih deželah in nas slednjič privede v novi svet — v Ameriko, — nič papirja ni zastonj: vendar tudi na navadne čitatelje se jemlje ozir, ker so med strogo zgodovinsko snov mnogovrstno vpleteni prelepi popisi genljivih zgledov svetniških in družih lože umljivih dogodkov. Posebno obširno in natančno je opisano razširjanje krščanstva med slovanskimi narodi (tisti pusti prepir ob času sv. Cirila in Metoda se zdi za priproste še preveč raztegnen); kaj lepo so opisane križne vojske in njih koristi itd. Pisava jako prijetno teče, močno se podajo mnogi pomenljivi »vezalni« izreki in stavki. Le nekaj malo reči se nam zdi bolj nenavadnih in lokalnih, n. pr. »kokalj«, ki, kolikor vem, sicer velja le za rudečo cvetko »Kornraden«, ne za »lolium«. Nenavaden je predpretekli čas v nekaterih stavkih, kakor: »so bili pomagali«. Posebno nam ni všeč »proklet« za »anathema«. Želeli bi tudi, da bi se bile za ljudstvo nekatere delikatne reči še bolj delikatno obravnavale. Sicer pa častitamo vrlemu g. pisatelju!

4. Slovenski pravnik. Poduk o najpotrebnejših zakonih. Spisal dr. Ivan Tavčar. Ta velevažna knjiga bo tudi s tem 3. snopičem ljudem močno koristila, da se preprosti ne bodo dajali goljufati prekanjenim sleparjem, pravdoželjni pa se bodo redkeje lotevali praznega pa dražega dela.

5. Koledar družbe sv. Mohora za navadno leto 1886 je dokaj mikaven po obširnem »Razgledu po svetu« (Dijaški shod s »plesom« str. 6. bi se bil smel pozabljenosti prepustiti ali vsaj drugače oceniti), po pretresljivi povesti »Dneva ne pove nobena pratika« ter po družih podučnih in kratkočasnih sestavkih.

6. Slovenske večernice za poduk in kratek čas, so boljše memo lanskih, a popolnem tudi letos ne ugajajo. Z malo premembo ali črtanjem nekterih prizorov, zlasti nekoliko prisiljenega in ne dovolj pristojnege razvozlanja v XII. odstavku, bi se bila lahko napravila prav dobra povest, ktero bi smeli tudi v šolske knjižnice vvrstiti. — Družba mora pisati tendencijozno, t. j. opuščati vse, kar bi utegnilo nekterim udom škodovati, povdarjati pa to in navduševati za to, kar hasne v časni in večni blagor.

Zdaj pa brž spet na delo z geslom: vsaj 30.000 udov mora šteti ta prevažna bratovščina v letu 1886!! V to pomagaj naš zavetnik sv. Jožef, cigar čast ho oznanovala prva knjiga in Marija prečista Devica, ki jo bodo preslavljale »Šmarnice«!